Kamniški OBČAN

Št. 19 | 42. leto | Kamnik, 7. novembra 2003

4. dnevi slovenske lokalne samouprave v Kamniku

Tudi lokalne skupnosti se pripravljajo na EU

Pred nekaj dnevi, 23. in 24. oktobra, so se v Domu kulture v Kamniku zbrali predstavniki slovenskih občin na četrtem srečanju pod naslovom Dnevi slovenske lokalne samouprave. Na posvetu, katerega soorganizatorji so bili Združenje tajnikov slovenskih občin, skupnost občin Slovenije in Združenje občin Slovenije, so obravnavali številne aktualne teme, kot so vzpostavitev pravnega reda na lokalni ravni po vstopu v EU, nova zakonodaja na lokalnem nivoju, nov položaj javnih uslužbencev na lokalni ravni, izvajanje nove prostorske, gradbene in stanovanjske zakonodaje, financiranje lokalnih skupnosti, informatizacija lokalne samouprave itd.

Nadaljevanje na 3. strani

TERME SNOVIK PREJELE NAGRADO ZA NAJ KOPALIŠČE

Prejeto priznanje in kristalni globus za drugo nagrado v akciji Slovensko naj kopališče je vodstvu in prijaznemu osebju Term Snovik najlepše priznanje za dosedanje delo in spodbuda za nadaljnja prizadevanja za čimlepše termalne užitke obiskovalcev.

Da Terme Snovik, najmlajše slovenske terme, zavzeto uresničujejo svojo vizijo razvoja, potrjuje tudi nedavno prejeta druga nagrada v vseslovenski akciji z naslovom Slovensko naj kopališče. S tem so ponovili »uspeh« lanskega leta. V akciji, ki je pod okriljem Radia Slovenija in številnih radijskih postaj potekala več mesecev, so izbirali in odločali izključno kopalci in obiskovalci termalnih, morskih in bazenskih kopališč ter kopališč ob jezerih in rekah. V radijski oddaji Dobro jutro Slovenija so se vsakokrat namenili v drug kraj in drugo kopališče. Tam so se pogovarjali z gosti, turističnimi delavci, strokovnjaki in predstavniki kopališč, predstavili gostinsko-turistično ponudbo kraja, urejenost, varnost in opremljenost kopališč ter dopolnilne dejavnosti.

Več na 8. strani

Kamniški občan bo ponovno med vami v petek, 21. novembra. Članke oddajte najpozneje do srede, 12.novembra; oglase in zahvale pa do torka, 18. novembra, v uredništvu v Kamniku, na Glavnem trgu 23 (stavba poleg občine), tel.: 83 91 311 in 041/662-450, faks: 83 19 860, el.naslov: sasamejac@volja.net.

Uradne ure: ponedeljek od 8. do 15. ure, torek od 8. do 13. ure, sreda od 8. do 12. ure in od 13. do 17. ure.

PET LET ŽIVLJENJA V BUDNARJEVI HIŠI

Mnogim je hiša postala prijazen dom. V Palovčah še kuhajo oglje in ohranjajo stare običaje.

Iva in Miro Šubelj sta v Budnarjevo muzejsko hišo v Zgornjih Palovčah, ki sta ji pred petimi leti vdahnila življenje, zadnjo oktobrsko nedeljo povabila prijatelje in vse, ki spoštujejo kulturno dediščino in preproste stvari, ki so jih ustvarile roke naših prednikov. Pet let življenja v Matjaževi hiši z značilno črno kuhinjo in staro kmečko izbo je obeležilo prijetno srečanje s prijaznim klepetom in toplimi stiski rok s čestitkami Ivi in Mirotu, ki z dušo in srcem skrbita, da je ta stara hiša postala prijazen dom, saj je našla gospodarja in prijatelje. V petih letih zavzetega dela sta nas globoko prepričala, da jima ni vseeno, kaj se dogaja s kulturno dediščino in spomeniki na Kamniškem. Znata spoštovati izročilo, ki so nam ga predniki zapustili v varstvo.

Budnarjeva muzejska hiša je edina prenovljena domačija na kamniškem območju, ki ji je uspelo ponovno zaživeti, domačinom, Kamničanom in številnim nedeljskim obiskovalcem Zgornjih Palovč in okoliških vasi pa prikazati zgodbo o njenih nekdanjih stanovalcih. Ideja o vzorčni obnovi vasi v celoti rojeva prve sadove - obujanje oglarjenja v Palovčah, gojenja češenj, zelišč, praznik kolin ...

Več na 9.strani.

Domačini Palovč so v gozdu postavili oglarsko kopo in prikazali kuhanje oglja, ki je bila nekoč v teh krajih pomembna dejavnost. Oglar Miha Brlec (v delovni opravi, s klobukom) je radovednim obiskovalcem razlagal o pripravi kope, kuhanju oglja in obujal spomine, kako je pred leti z očetom kuhal oglje.

Oskrbnica Iva Šubelj Kramar in mož Miro že pet let skrbita, da je Budnarjeva muzejska hiša polna življenja in prijetnih srečanj, ki ohranjajo izročilo naših prednikov. Za vsa prizadevanja je priznanje izrekel tudi mag. Dušan Kramberger, svetovalec vlade RS za kulturno dediščino (na levi). Na odprtem ognju v črni kuhinji je Ivanka Brodar ob soju goreče trske cvrla slastne flancate.

VERA MEJAČ

Po asfaltni cesti v najvišje ležečo vas

Letošnji praznik Krajevne skupnosti Sela pri Kamniku, ko se spominjajo tragičnih dogodkov v Sovinji Peči 15. oktobra 1944, ko se je okupator znesel nad nedolžnima družinama Kuhar in Poljanšek, so obeležili s slovesnostjo pri spomeniku ob Kuharjevi domačiji, nadaljevali pa z odprtjem zadnjega, dobrega pol kilometra asfaltiranega odseka ceste Sela-Poljana.

V prizadevanja za razvoj kraja se krajani Sel vključujejo z zavzetostjo, z lastnim delom in sredstvi, nenazadnje tudi s številno udeležbo ob krajevnem praznovanju in odprtju novih pridobitev. Upravičeno ponosni odpirajo nove kilometre krajevnih cest, obnovljenih in asfaltiranih v zadnjih letih, ki so približale njihove zaselke dolini, sosednjim krajem, jim izboljšale pogoje življenja in dela. Tako kot ob lanskoletnem krajevnem prazniku, ko so odprli 620 metrov dolg odsek krajevne ceste Sela-Poljana, so se tudi letos, 18.oktobra, zbrali v prav lepem številu in pozdravili odprtje še zadnjega, 540 metrov dolgega asfaltiranega odseka krajevne ceste, ki povezuje vas Poljano z drugimi kraji v KS in občini.

Več na 8. strani

Zadnji odsek asfaltirane krajevne ceste do vasi Poljana, najvišje ležeče vasi v naši občini, sta predala namenu župan Tone Smolnikar in predsednik sveta KS Sela Milan Hribar. Za varno in srečno pot po njej pa je domači župnik Danijel Kaštrun podelil blagoslov.

VERA MEJAČ

Labod
ČISTILNICA in PRALNICA
POSLOVNA ENOTA: MERCATOR CENTER KAMNIK
TEL: 01/831 1741 Del.čas: pon.-sob. 8-20, ned 8-12
AKCIJA! PRANJE IN STROJNO LIKANJE SRAJC
V NOVEMBRU SAMO 200 SIT/kom

HUBAT PETER s.p.
HP COMMERCE d.o.o.
HITRA DOSTAVA - KONKURENČNE CENE
KURILNEGA OLJA
Možnost plačila na obroke
Dobeno 75, 1234 Mengeš
Telefon : 01 / 723 09 00 www.hp-commerce.si

Dimnikarske storitve in koncesijska pogodba

Pogosto me kličejo ali obiščejo v ESP občani s vprašanji o dimnikarskih storitvah. To sicer neposredno ni področje energetskega svetovanja (ENSVET), posredno pa. Dimnik je sestavni del ogrevalnega sistema. Njegova osnovna naloga je ustvarjanje potrebnega vleka za zgorevanje goriv v kurilnih napravah ter odvod dimnih plinov, ki nastajajo kot stranski produkt pri procesu gorenja. Dimni plini, ki vstopajo iz (klasične) kurilne naprave v dimniški priključek ali direktno v dimnik, imajo visoko temperaturo. Stene dimnika se sčasoma močno ogrejejo, zato morajo biti grajene iz materialov, ki so temperaturno obstojni in ognjeodporni. Ker se na stenah dimnika nabirajo trdni delci iz dimnih plinov (saje, katran), lahko v dimniku pride do samovžiga teh delcev. Takrat lahko temperature narastejo tudi do 1000°C. Požarno varnost zagotovimo s primerno izvedbo dimnika, primerno izbiro materiala dimniške tuljave in toplotne izolacije (vse skladno predvidenemu kurivu in kurilni napravi določi projektant ogrevanja) ter pravilnim čiščenjem, ki ga po zakonskih predpisih opravlja usposobljen in pooblaščen dimnikar.

Občina Kamnik je novembra 2001 s podjetjem E. S. d. o. o. sklenila koncesijsko pogodbo za izvajanje gospodarske javne službe »dimnikarstvo«. Koncesionar (neposredni izvajalec dimnikar) mora delo opravljati v skladu z določili omenjene pogodbe, določili občinskega odloka o izvajanju dimnikarske službe ter določili državnih predpisov, ki veljajo za obravnavano dejavnost. Povzemam le določila, nekatera poenostavljeno, ki najpogosteje zadevajo gospodinjstva.

Občinski ODLOK o pogojih, postopkih in merilih za dajanje koncesij na področju opravljanja gospodarske javne službe »dimnikarstvo« (UL RS št. 70/ 6. 12. 1996) med drugim navaja:

* Uporaba storitev javne službe je v obsegu, ki ga določa navedeni odlok za uporabnike (lastnike, najemnike, zaupnike, ipd.) kurilnih naprav, dimnih vodov in zračnikov na območju občine obvezna.

* Uporabniki v zvezi z javno službo morajo:

- skrbeti za to, da so njihove naprave pregledane in očiščene tako, kot zahtevajo predpisi;
- omogočati izvajalcu javne službe (dimnikarju) neovirano opravljanje storitev;
- pripraviti dimnikarju ob neposrednjem opravljanju storitev neoviran dostop do vseh prostorov in naprav, kjer se opravljajo storitve;
- dovoliti dimnikarju prost dostop do kurilnih naprav, pomožnih naprav, potrebnih za obratovanje kurilnih naprav ter prezračevalnin naprav in naprav za dovod zgorevalnega zraka ter mu omogočiti vpogled v načrte naprav in v načrte zgradbe, v kateri so nameščene;
- sporočiti dimnikarju vsako spremembo na napravah oz. spremembo vrste goriva ali časa obratovanja, ki imajo za posledico spremembo pri emisijah snovi v zrak;
- nuditi dimnikarju potrebne podatke za vodenje katastra javne službe in obveznih zbirk podatkov;
- redno plačevati opravljanje storitve v skladu z veljavno tarifo.

Če uporabnik dimnikarju, ki ima namen opraviti dolžna dela, ne dovoli vstopa v stanovanje, mu ne omogoči neoviranega dostopa do naprav ali mu ne omogoči vpogleda v obstoječo dokumentacijo (načrte), je koncesionar o tem dolžan nemudoma obvestiti pristojno inšpekcijo ter pristojno občinsko službo.

* Uporabnik ima posebno pravico:

- kadarkoli zahtevati pregled in čiščenje svojih naprav, ki so predmet storitev koncesionarja;
- zahtevati in pridobiti možnost vpogleda v kataster javne službe oz. v zbirke podatkov, ki jih vodi koncesionar in ki se nanašajo nanj;
- koncesionar je dolžan opraviti storitve iz prve alineje v razumnem roku.

* Koncesionar je dolžan zagotavljati interventno izvajanje javne službe na poziv uporabnikov ob vsakem času.

* Koncesionar izvaja dimnikarsko službo na osnovi programa dela, s katerim zagotavlja sistematično čiščenje med obratovanjem tistih naprav, ki obratujejo. O dnevu in približni uri izvajanja službe obvesti koncesionar uporabnika vsaj tri dni vnaprej z navadnim pismom ali s pisnim obvestilom, objavljenim v prostorih večstanovanjske zgradbe na običajen način.

* Če dimnikar pri opravljanju javne službe ugotovi tehnične ali druge nepravilnosti na pregledani napravi oziroma vodu oziroma ugotovi druge okoliščine, zaradi katerih je ogrožena varnost pred požarom ali dana možnost zastrupitve s plinom oziroma nedovoljenega onesnaževanja zraka, je koncesionar dolžan na nepravilnost pisno opozoriti uporabnika, mu postaviti rok za odstranitev nepravilnosti, ter se po preteku tega roka prepričati o stanju.

Če uporabnik nepravilnosti ne odpravi, je koncesionar o tem dolžan obvestiti pristojno inšpekcijo ter Občino.

* Koncesionar izdaja uporabnikom račune tekoče po opravljenih storitvah in v skladu z veljavno tarifo.

* Za škodo, ki jo zaradi izvajanja ali pri izvajanju dimnikarskih storitev povzroči koncesionar ali pri njem zaposleni delavci uporabnikom, je odgovoren koncesionar po pravilih, ki urejajo odgovornost podjetij oziroma družb.

Toliko o koncesiji. O državnih predpisih, ki veljajo za obravnavano dejavnost, ter vprašanjih občanov v zvezi s tem pa prihodnjič.

Brezplačne informacije, nasvete in literaturo o ukrepih za učinkovito rabo energije in vode (ogrevanje, izolacije, ipd.) dobite občani v Energetsko svetovalni pisarni (ESP) Kamnik, Tomšičeva 23 (TIC v tržnici), tel. 8318-191, vsak torek od 17. do 20. ure. Priporočam pa predhodno najavo po tel. 8311-663.

ENSVET, ESPO KAMNIK
Ivo Gašperič, energ. svetovalec

Iskrica za varčno rabo energije

Nizkotemperaturna peč in obnovljen dimnik spadata skupaj
Z nizkotemperaturnim kotlom prihranimo do 25% kurjave v primerjavi s starim kombiniranim kotlom. Toplotne izgube so mnogo manjše tudi zato, ker skozi dimnik v zrak pošiljamo mnogo hladnejši dim.
Zato pa prihaja v gornjem delu dimnika do kondenzacije in skozi porozen opečnat ali keramičen dimnik kmalu »udari skozi« in dimnik začne razpadati. Sanacija starega dimnika je možna z neprepustnimi keramičnimi ali jeklenimi nerjavnimi cevmi.
Cena sanacije z nerjavnimi cevmi za povprečno hišo:
• material, če delo opravite sami: 60.000 SIT
• sanacija z materialom in delom: 110.000 SIT
Cena dobre nizkotemperaturne peči: 200.000 SIT

Pri nas dobite brezplačne nasvete o varčnem ogrevanju, o plinu, o sončnih kolektorjih, toplotnih črpalkah in o sončnih celicah za pridobivanje elektrike. Imamo največjo izbiro kolektorjev v Sloveniji.

Kon Tiki Solar d.o.o.
PODJETJE ZA VARČNO ENERGIJO
Ljubljanska 21 K, ob pekarni Duplica, tel. 01/8310-380
www.kontiki-solar.si

Kamniški občan - Izdajatelj Bistrica, d.o.o., Kamnik.
Odgovorna urednica Saša Mejač, univ. dipl. ekon. Tehnični urednik Franci Vidic.
Na podlagi mnenja Ministrstva za kulturo sodi časopis med proizvode informativne narave, za katere se na podlagi Zakona o DDV obračunava davek na dodano vrednost po stopnji 8.5%. Medij Kamniški občan je vpisan v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za kulturo RS, pod zaporedno številko 333. Kamniški občan izhaja dvakrat mesečno v nakladi 10.200 izvodov in ga prejemajo gospodinjstva občine Kamnik brezplačno.
Naslov uredništva: Kamnik, Glavni trg 23 (zgradba med občinsko hišo in sodiščem), tel.: 01/83-91-311, 041/662-450, fax: 01/83-19-860. Nenaročenih člankov in fotografij ne honoriramo. Rokopisov in fotografij ne vračamo. Grafična priprava Delo - TČR, d.d., tisk Set d.d., Ljubljana dne 6. 11. 2003

KAMNIŠKA DELEGACIJA V ANDECHSU

Kamnik z Andechsom, mestom, ki leži 45 km južno od Münchna, povezuje skupna zgodovina, ki sega daleč v visoki srednji vek. Ob koncu 12. stoletja so namreč bavarski grofje Andeški pridobili posesti na Kranjskem. Širnim posestim na naših tleh so vladali prav iz Kamnika, kjer so zgradili oba gradova; Stari in Mali grad.

Že skoraj pozabljen del dokaj oddaljene zgodovine smo Kamničani skupaj s predstavniki Andechsa začeli obujati ob koncu 90.ih let, ko je po nekaj medsebojnih obiskih prišlo do realizacije odmevnih skupnih projektov: razstava o znani plemiški rodbini, simpozij o pomembnosti grofov Andeških za srednjeveško Evropo in nato zbornik razprav z omenjenega simpozija.

Občina Kamnik je na podlagi uspešnih sodelovanj s številnimi evropskimi mesti, med njimi tudi z Andechsom, letos s strani Sveta Evrope prejela Častno evropsko zastavo. Dejanje je bilo velika spodbuda, da se povezave z Bavarsko, natančneje z Andechsom, formalizirajo tudi na uradni ravni. V kratkoročnem načrtu je tako podpis listine o partnerstvu med mestoma Andechs in Kamnik. Do slavnostnega podpisa listine naj bi prišlo 29. marca naslednje leto, ob prazniku občine Kamnik.

Kot predpriprava na slovesnosti, ki bodo sledile v naslednjem letu je kamniška delegacija, na čelu z županom Antonom Tonetom Smolnikarjem, pretekli konec tedna obiskala Andechs. Na povabilo župana Andechsa smo se udeležili slovesnosti ob 25. letnici združitve občin Erling, Frieding, Machtlfing in Andechs v eno občino - Andechs. Pogovori, ki so sledili slovesnostim so pripeljali do uspešnih zaključkov, na podlagi katerih bo Kamnik v naslednjem letu pripravil številne prireditve, vključene v okvir praznovanja ob vstopu Slovenije v Evropsko unijo. Obenem pa so bili postavljeni temelji nadaljevanja do sedaj uspešno začetega sodelovanja Kamnika z Bavarsko.

ANDREJA ERŽEN

Častni gostje na slovesnosti ob 25-letnici združitve občine Andechs: predstavniki deželne vlade Bavarske, cerkveni dostojanstveniki ter župana občin Andechs in Kamnik.

Počastitev spomina na mrtve

Pred letošnjim dnevom spomina na mrtve so bile po vsej občini na pokopališčih, pri spomenikih in spominskih grobiščih umrlih v prvi in drugi svetovni vojni številne žalne slovesnosti, od Rudnika, Šmarce, Duplice, Kamnika, do Špitaliča in Motnika. V kapelici v Kamniški Bistrici pa je bila tradicionalna spominska maša za vojne in povojne žrtve.

V imenu občine Kamnik se je dan pred dnevom spomina na mrtve z venci jesenskega cvetja, ob službeni odsotnosti podžupana Perčiča, župan Tone Smolnikar poklonil spominu na padle krajane naše občine v 1. svetovni vojni, v 2. svetovni vojni in spominu na padle v slovenski osamosvojitveni vojni leta 1991.

F. S.

Župan Tone Smolnikar polaga venec k spomeniku sprave in žrtev naše osamosvojitvene vojne leta 1991, obeleženim z doživetimi verzi pesnikov Franceta Balantiča in Karla Destovnika Kajuha.

V prizadevanju za prijazno, strokovno in učinkovito upravo

odpiramo vrata

vseh organov državne uprave in lokalne uprave Občine Kamnik in Komenda,

s sedežem v Kamniku, Glavni trg 24 oz. v Komendi, Zajčeva 23, in Vas vabimo, da spoznate naše delo ter povprašate, kar vas zanima.

Vse občanke in občane, uporabnike naših storitev,

VABIMO NA DAN ODPRTIH VRAT, V ČETRTEK, 13. NOVEMBRA, OD 10. DO 17. URE.

Splošni predstavitvi bosta **ob 11. uri in 15.30** v zgornji sejni dvorani občinske stavbe, Glavni trg 24, Kamnik.

ZA KOORDINACIJSKI SOSVET
ZAOBMOČJE UPRAVNE ENOTE KAMNIK
Mihael Novak, univ. dipl. ekon.
NAČELNIK

Agencija za razvoj turizma in podjetništva v občini Kamnik - javni zavod
Turistično-informacijski center

Tomšičeva 23, 1241 Kamnik
tel: +386 1 839 14 70
fax: +386 1 831 81 92
e-mail: infocenter.kamnik@siol.net
http://turizem.kamnik.si

KAMNIK
V naročju planin

KOLEDAR PRIREDITEV

KULTURNI CENTER KAMNIK

Muzejska pot 3, tel.: 831 76 47, e-mail: marko.kumer@guest.arnes.si

sobota, 15. novembra, ob 10. uri
Malešev otroški likovni salon v prostorih Galerije - zbirka Miha Maleš na Glavnem trgu 2 v Kamniku nam bo odprl vrata v »črno-beli svet« ob razstavi Sanje na obrazu - Miha Maleš in Zora Stančič. Prispevek za material: 500 sit.
Informacije tel.: 839 16 16 ali e-mail: barbara.savenc@guest.arnes.si

sobota, 15. novembra, ob 16. uri
Zadnje javno vodstvo ob zaprtju razstave Sanje na obrazu Miha Maleš in Zora Stančič ob 100. obletnici rojstva Mihe Maleša v Galeriji - zbirka Miha Maleš v Kamniku. Po razstavi se boste sprehodili s kustosinjo Barbaro Savenc.

petek, 21. novembra, ob 20. uri v Salonu gradu Zaprice
Koncert iz cikla **"ŠTUDENT & MUZIKA"**, ki ga organizirata Študentski klub Kamnik in Kulturni center Kamnik. Igra KVARTET SAKSOFONOV SAKSOFOBIJA.
Vstop je prost!

JAVNI SKLAD RS ZA KULTURNE DEJAVNOSTI

Območna izpostava KAMNIK, Japljeva 2, Kamnik
tel.: 01/ 831 9 830, e-pošta: oi.kamnik@jskd.si

od 7.-16. novembra - Galerija Veronika, Kamnik
Razstava **PODOBE GORENJSKE 2003**
Na razstavi sodelujejo likovniki likovnih skupin Gorenjske
Galerija Veronika, Kamnik je odprta vsak dan od 10. do 12. in od 16. do 19. ure, ob nedeljah samo dopoldan.

Petek, 14. novembra, ob 19. uri - Dom kulture Kamnik
Letni koncert
Prvega pevskega društva LIRA Kamnik
Zborovodja: dr. Andrej Misson

Sobota, 15. novembra, ob 19. uri - Dom kulture Kamnik
Medobmočno srečanje pihalnih orkestrov Gorenjske
Sodeluje 7 pihalnih orkestrov iz celotne Gorenjske.
Vstopnina: 500 SIT

Sreda, 19. novembra, ob 17. uri - Galerija Veronika, Kamnik
Odprtje razstave **Letni časi v soncu - 50 let VVZ Antona Medveda Kamnik**
Razstava bo odprta do sobote, 22. novembra.

MATIČNA KNJIŽNICA KAMNIK

Ljubljanska 1, Kamnik, tel.: 831 12 17
E-mail: mkk@kam.sik.si, http://www.kam.sik.si

Sreda, 12. novembra, ob 19.30 v dvorani MKK:
Študentski klub in knjižnica vabita na potopisno predavanje Peru in Bolivija, ki ga pripravlja Majda Mele.

Torek, 18. novembra, ob 19. uri v dvorani MKK:
Predstavitev knjige o Kati Turk z Jožico Kališnik in razstava fotografij Cirila Velkovrha.

Sreda, 26. novembra, ob 19.30 v dvorani MKK:
Študentski klub in knjižnica organizirata potopisno predavanje Kuba. Po Kubi nas bo »popeljal« MarkoPopovič.

DOM KULTURE KAMNIK

Fužine 10, Kamnik
Informacije in prodaja kart: od ponedeljka do petka, od 10. do 12. ure na tel.: 839 76 06, GSM 041/ 580 - 818
www.domkulture.org; e-mail: info@domkulture.org

Petek, 7. novembra ob 19. uri
Dobrodelni koncert za mladostnike (post)rehabilitacijskega praktikuma v Zavodu za usposabljanje invalidne mladine v Kamniku
KONTRABANT, GRANNA IN PLESNA ŠOLA PALESTRA
Glasbeni koncert. Vstopnina 1500 sit

Sobota, 8. novembra ob 16. uri
Gledališka skupina Zeleni škrat: **SNEGULJČICA**
Predstava za otroke od 4. leta dalje. Vstopnina 1000/800 sit

Četrtek, 13. novembra ob 17. uri
Akademija za gledališče, radio, film in televizijo: **UKROČENA TRMOGLAVKA**
za Dijaški abonma in izven. Vstopnina 1500 sit

Petek, 14. novembra ob 19.30
Prvo slovensko pevsko društvo LIRA: **KONCERT**
Vstopnina 1500 sit

Sobota, 15. novembra ob 18. uri
JSKD: SREČANJE PIHALNIH ORKESTROV - koncert
Vstopnina 1000 sit

Sreda, 19. novembra ob 16. uri
Mestno gledališče Ljubljana: **PIGMALION** - za Dijaški abonma

Sreda, 19. novembra ob 19.30
Mestno gledališče Ljubljana: **PIGMALION**
Za Maistrov abonma in izven. Vstopnina 2500 sit

Četrtek, 20. novembra ob 17. uri
Melita Osojnik: **ZGODBA O IZGUBLJENI DUDI**
Predstava za otroke od 2. leta starosti dalje
Za otroški abonma in izven. Vstopnina 900 sit

MLADINSKI CENTER KAMNIK

Šutna 38, Kamnik, GSM: 041/ 957 609

Vsak torek in četrtek od 4. novembra do 20. novembra med 18.00 in 19.30, na OŠ 27. julija
KUHAJMO ZDRAVO, HITRO, POCENI ...
Obisk: 1.200,00 SIT

Sobota, 8. novembra in sobota, 22. novembra od 10. do 14. ure
MAGIC TURNIR v Domu kulture Kamnik
Informacije: 031/ 576 665 (Anže)

Sobota, 15. novembra od 10. - 13. ure, Mercator center Kamnik
POKEMON TURNIR
Informacije DIRENDAJ

GALERIJA NEPTUN

Mekinje, Cankarjeva 7, Kamnik, GSM: 031 588 381

Sobota, 8. novembra ob 18. uri
Odprtje razstave likovnih del udeležencev slikarskih delavnic v Kremenjaku pri Primskovem na Dolenjskem ob 20- letnici delovanja galerije Neptun.

4. dnevi slovenske lokalne samouprave v Kamniku

Tudi lokalne skupnosti se pripravljajo na EU

Nadaljevanje s 1. strani

Kot je v uvodu dvodnevnega posveta dejal ***Ivan Pristovnik,*** direktor kamniške občinske uprave in predsednik programskega odbora kamniškega srečanja, je strokovni posvet tik pred vstopom Slovenije v Evropsko unijo koristen, saj bo vključitev v skupni evropski prostor vnesla v način dela pomembne spremembe tudi na lokalnem nivoju. Namesto zapiranja v pogostokrat ozke lokalne meje, bo potrebno intenzivno navezovati stike z lokalnimi skupnostmi v drugih članicah in se ob tem kar največ naučiti - torej prevzeti metode in način reševanja problematike, za katero se pogosto dozdeva, da je nerešljiva. Tudi zato, ker večina slovenskih občin kot temeljnih lokalnih skupnosti zaradi omejenih lastnih finančnih virov ne more zadovoljivo uresničevati svoje avtonomne vloge, kot jo določa evropska listina o lokalni samoupravi.

Strokovno srečanje predstavnikov slovenskih občin sta pozdravila tudi župan ***Tone Smolnikar,*** član delegacije v odboru regij EU, in ***Boris Sovič,*** predsednik skupnosti občin Slovenije in vodja delegacije v Odboru regij EU.

V uvodnih razpravah so sodelovali strokovnjaki s področja lokalne samouprave in javne uprave, med njimi ***doc. dr. Miro Cerar, prof. dr. Ciril Ribičič, Astrid Prašnikar,*** državna sekretarka za lokalno samoupravo v MNZ, ***dr. Grega Virant,*** državni sekretar za javno upravo v MNZ, ***Milojka Kolar,*** državna sekretarka v ministrstvu za finance, ***Jože Novak,*** državni sekretar v ministrstvu za okolje in prostor, in drugi.

Posvet je imel tudi mednarodno obeležje, saj je na njem o financiranju avstrijskih lokalnih skupnosti spregovoril tudi ***Dietmar Pilz,*** namestnik deželnega vodje pri Štajerski zvezi občin, Gradec.

Alojz Kolar, vodja občinskega oddelka za gospodarstvo in finance, je državno sekretarko Milojko Kolar marsikaj povprašal o novi davčni zakonodaji, predvsem pa ga je zanimalo, koliko več bo v prihodnje kanilo v občinsko vrečo ...

Med temami, ki so najbolj pritegnile zanimanje udeležencev, je bil predlog novega zakona o lokalni samoupravi, ki so ga predlagatelji te dni poslali v obravnavo poslancem Državnega zbora. Kot je na posvetu poudarila ***Astrid Prašnikar,*** državna sekretarka za lokalno samoupravo v Ministrstvu za notranje zadeve, so med bistvenimi razlogi za spreminjanje in dopolnjevanje pravne ureditve lokalne samouprave v Sloveniji nadaljnja harmonizacija z načeli Evropske listine lokalne samouprave, katerih namen je tudi večja enotnost evropskih držav pri urejanju in uveljavljanju demokratičnih načel lokalne demokracije.

V novem zakonu o lokalni samoupravi bo treba upoštevati vrsto novih zakonov na področju javne uprave in na področju urejanja prostora. Sedanji zakon o lokalni samoupravi je zaradi vrste novel in odločb ustavnega sodišča postal že pregleden. Zato ga bo treba spremeniti tudi v tistih delih, ki se nanašajo na položaj lokalne samouprave v sistemu javne uprave, pravico do obveščenosti in sodelovanja prebivalcev pri upravljanju lokalnih javnih zadev, razmerja med predstavniškimi in izvršilnimi organi samoupravnih lokalnih skupnosti, odgovornosti lokalnih voljenih funkcionarjev, medsebojno nezdružljivost javnih funkcij s funkcijami v lokalni samoupravi, pravno varstvo samoupravnih lokalnih skupnosti in njihovih funkcionarjev itd.

Kot je dejala ***Milojka Kolar,*** državna sekretarka v Ministrstvu za finance, ki je spregovorila o spremembi davčne zakonodaje, so sedanje obremenitve obdavčitve nepremičnin po posameznih občinah zelo različne, med občinami je tudi do desetkratna razlika v tovrstnih davkih. Pri tem pa je poudarila, da z novimi davčnimi predpisi predvidena obdavčitev premoženja ne bo presegla sedanje obdavčitve prek prispevka za uporabo stavbnega zemljišča. Z boljšimi evidencami na področju premoženjskih stanj naj bi dosegli boljši učinek pri pobiranju premoženjskega davka.

F. SVETELJ

Vi sprašujete, župan odgovarja

Aleksander Doplihar iz Kamnika sprašuje, če je Občina Kamnik dala Publicusu soglasje za 100% zvišanje cene odvoza smeti.

Občinski svet Občine Kamnik je v obdobju maj - junij 2002 na treh sejah obravnaval predlog nove cene storitev gospodarske javne službe ravnanje z odpadki v občini Kamnik. Prvotni predlog občinske uprave in Publicus d. o. o., da se stroški storitev povzročiteljem obračunavajo glede na prostornino posode, je bil s strani Občinskega sveta zavrnjen. Po večkratnih usklajevanjih je na seji 3. julija 2002 Občinski svet sprejel sklep o soglasju k ceni, v katerem je definitivno navedeno:

- da se stroški storitev zaračunavajo gospodinjstvom glede na število članov gospodinjstva, s tem da štiri - in veččlanska gospodinjstva plačujejo enako ceno,

- da se stroški storitev obračunavajo posebej za ravnanje z ostankom odpadkov (vključena so vsa gospodinjstva v občini Kamnik) in za ravnanje z biološkimi odpadki (vključena so vsa gospodinjstva v stanovanjskih blokih in tista gospodinjstva v individualnih stanovanjskih hišah, ki ne izvajajo lastnega kompostiranja bioloških odpadkov).

Zavezanec Publicus d. o. o. je bil pri uveljavljanju spremembe cene storitev dolžan upoštevati določila vladne Uredbe o prehodni prijavi cen komunalnih storitev (Ur. list RS, št. 41/02 in 106/02) in Navodila za oblikovanje cen storitev obveznih lokalnih javnih služb (Ur. list RS, št. 56/01). V skladu z uredbo mora zavezanec predlog spremembe cene predhodno prijaviti Ministrstvu za gospodarstvo. K predhodni prijavi cen mora priložiti tudi soglasje pristojne lokalne skupnosti (to je sklep občinskega sveta o soglasju k ceni). Spremenjene cene lahko zavezanec uporabi po preteku enega meseca od popolne predhodne prijave cen na ministrstvu.

Publicus d. o. o. je začel uporabnikom zaračunavati nove cene za ravnanje z ostankom komunalnih odpadkov s 1. 1. 2003, cene za ravnanje z biološkimi odpadki pa s 1. 3. 2003, ko je bilo v soseskah stanovanjskih blokov uvedeno ločeno zbiranje bioloških odpadkov.

Izkušnje kažejo, da sedanji način obračunavanja stroškov storitev ravnanja z odpadki za uporabnike - povzročitelje odpadkov ni stimulativen, ker le-ti plačujejo enako ceno ne glede na količino odloženih odpadkov. Osnova za spremembo načina obračunavanja stroškov je sprememba odloka o ravnanju z odpadki. Občinska uprava je zato posredovala Občinskemu svetu Občine Kamnik predlog spremembe odloka o ravnanju z odpadki, tako da bi se v 33. členu odloka določilo, da je osnova za obračun stroškov ravnanja z odpadki prostornina odpadkov, ki se določi glede na vrsto in velikost posod ter število praznjenj.

Občinski svet Občine Kamnik je na svoji 7. seji 1. oktobra 2003 obravnaval spremembo odloka v prvi obravnavi in sprejel sklep, da mora biti pri drugi obravnavi odloka priložen tudi nov predlog cenika. Občinska uprava Občine Kamnik je s sklepom takoj seznanila Publicus d. o. o. in zahtevala, da do določenega roka predloži nov predlog cenika za

izvajanje gospodarske javne službe ravnanja z odpadki na celotnem območju občine Kamnik. V tem predlogu cenika mora biti vključena tudi sprememba cene storitev na širšem območju Velike planine. Zaradi specifičnega načina izvajanja gospodarske javne službe ravnanje z odpadki na širšem območju Velike planine in težav pri pridobivanju podatkov o lastnikih oz. uporabnikih objektov, Publicus d. o. o. ni uspel pravočasno pripraviti dokončnega predloga cenika, da bi ga Občinski svet obravnaval na novembrski seji.

Po sprejetju spremembe odloka in novega cenika (predvidoma na 9. seji Občinskega sveta, ki bo v decembru 2003), bo izvajalec Publicus d. o. o. spremenil način obračunavanja storitev tako, da bo za vsako sosesko stanovanjskih blokov upošteval dejansko količino zbranih bioloških odpadkov in ostanka komunalnih odpadkov in temu prilagodil količino posod za zbiranje posameznih vrst odpadkov. S striktnim ločevanjem odpadkov se bo količina ostanka odpadkov zmanjšala, kar bo posledično pomenilo, da bodo občani za ravnanje z ostankom odpadkov plačevali manj kot sedaj.

ANTON TONE SMOLNIKAR
župan

JAVNO OBVESTILO

Na podlagi 31. čl. Zakona o urejanju prostora (Ur. list RS, št. 110/02, 8/03) in 27. člena Statuta Občine Kamnik (Ur. list RS, št. 47/99, 40/01, 68/03) obveščamo vse zainteresirane, da poteka v času

od 17. 11. 2003 do 16. 12. 2003

JAVNA RAZGRNITEV

ODLOKA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAZIDALNEGA NAČRTA OBMOČJA ZDRAVILNI GAJ TUNJICE

JAVNA OBRAVNAVA

bo v sredo, 26. 11. 2003, ob 18. uri v prostorih KS Tunjice

I.

Javna razgrnitev Odloka o ureditvenem načrtu Zdravilni gaj Tunjice bo na sedežu Občine Kamnik, Glavni trg 24, v II. nadstropju in v prostorih KS Tunjice.

Pripombe in predloge na javno razgrnjeni predlog ureditvenega načrta lahko podajo vsi zainteresirani na mestu razgrnitve v knjigo pripomb, oziroma jih v pisni obliki posredujejo Občini Kamnik, Oddelku za okolje in prostor, Glavni trg 24, Kamnik.

Obrazložitev:

Izhodišča za pripravo ureditvenega načrta Zdravilni gaj Tunjice so spremembe in dopolnitve prostorskih sestavin dolgoročnega plana Občine Kamnik za obdobje 1986 - 2000 in srednjeročnega družbenega plana Občine Kamnik za obdobje 1986 - 1990 - dopolnitev 2002, ki jih je sprejel Občinski svet občine Kamnik na svoji 31. seji dne 09. 10. 2002 (Uradni list RS, št. 90/02). Sprejete spremembe in dopolnitve se nanašajo pretežno na spremembe namembnosti kmetijskih in gozdnih zemljišč v površine za poselitev, na spremembo agrarnih prostorsko ureditvenih operacij ter na spremembo Urbanistične zasnove mesta Kamnik. Med drugim določajo tudi območje zdraviliške in turistične dejavnosti Zdravilni gaj v Tunjicah in zanj predpisujejo izdelavo ureditvenega načrta.

Vsebinsko se ureditveni načrt nanaša na oblikovanje zasnove turističnih in zdraviliških zmogljivosti v območju Vinskega vrha. Ureditveni načrt bo tako določal usmeritve za ureditev odprtih površin namenjenih sprostitvi in oblikovanje objektov za oddih (večnamenski objekti za turizem in rekreacijo, bivalni oz. prenočitveni objekti, vodni programi, itd.), opredeljena bo podrobna namenska raba površin ter funkcionalne rešitve območja, objektov in naprav ter ustrezne rešitve infrastrukturnega opremljanja območja.

Območje ureditvenega načrta je pregledal INŠTITUT ESSENTIA d.o.o., Celovška 264, Ljubljana. Ugotovil je, da gre za izrazita zemeljska energijska sevanja, ki jih uvrščajo med močnejša pri nas. Ugotavljajo, da se področja (posamezne točke znotraj cone) med seboj razlikujejo po moči in po učinku na telo oz. njegove energijske centre. Zato je to področje možno urediti v »naravno zdravilno pot«.

Župan Občine Kamnik
Anton Tone Smolnikar, l. r.

SVETNIKI SPRAŠUJEJO IN PREDLAGAJO

Pobuda za postavitev spomenika in poimenovanju ulic po Francu Pircu

Gordan Ambrožič je predlagal, naj bi občina poskrbela, da bi leta 2005, ko bomo obeležili 220-letnico rojstva in 125-letnico smrti kamniškega rojaka, misionarja in naprednega sadjarja Franca Pirca, pisca prve slovenske knjige o naprednem sadjarstvu Kranjski vertnar, postavili spomenik na pobočju Malega gradu poleg spomenika prof. Zasavnika in po njem poimenovali sedanjo Parmovo ulico. Sedanjo Pirčevo ulico pa bi preimenovali v Parmovo. Predlagal je tudi, da se knjižnica Kamnik poimenuje po Francu Pircu.

V ameriški državi Minnesoti, kjer je dolga leta deloval, so po njem poimenovali mesto Pierz. Letošnje poletje so našemu rojaku odkrili tudi spomenik v Podbrezjah pri Naklem in v galeriji gradu Duplje odprli spominsko razstavo.

Občinska uprava v svojem odgovoru med drugim pravi, da so v zadnjem času med Občino Kamnik in Občino Komenda, ki sta soustanoviteljici splošne knjižnice Kamnik, potekala intenzivna usklajevanja glede morebitnega novega imena Matične knjižnice Kamnik v okviru novega odloka o ustanovitvi, ki je bil sprejet v prvi obravnavi na občinskih svetih občin Kamnik in Komenda. S kamniške strani so bili podani predlogi za knjižnico Jurija Japlja, Knjižnico Franceta Balantiča, Knjižnico Kamnik, Knjižnico Franca Pirca. Občina Komenda pa je predlagala Knjižnico Petra Pavla Glavarja, Knjižnico Kamnik - Komenda. Ugotovili so, da bo vsaka stran želela knjižnico poimenovati po zaslužni osebnosti iz svoje občine. Zato so se skupaj z občinsko upravo občine Komenda odločili občinskima svetoma predlagati, da knjižnica obdrži sedanje ime Matična knjižnica Kamnik, kar je občinski svet občine Komenda v prvi obravnavi odloka že sprejel.

Občinska uprava navaja, da je enako pobudo kot Gordan Ambrožič na 5. seji občinskega sveta podal član sveta Valentin Zabavnik. Tudi Kulturni center Kamnik je Franca Pirca uvrstil v seznam osebnosti kamniške zgodovine, ki bi bile zaslužne, da se jim postavi spomenik v Propilejah pod Malim gradom. Poleg tega imena je občinska uprava prejela še nekaj drugih predlogov.

Čeprav je občinska uprava na podlagi strokovnih mnenj želela predlagati znamenitega Kamničana, ki bi mu postavili doprsni kip ob kipu dr. Starovasnika, ji to zaradi nedokončanega denacionalizacijskega postopka ni uspelo.

Predlog za preimenovanje Parmove ulice v ulico Franca Pirca pa so posredovali komisiji za imenovanje in preimenovanje ulic ter naselij v občini Kamnik, da ga preuči in posreduje občinskemu svetu ustrezen predlog.

Zakaj zastoj pri spremembi zazidalnega načrta - podlage za gradnjo Špenkovega hotela? Občina naj pomaga pri preselitvi stanovalcev

Janez Repanšek je v zvezi s spremembo zazidalnega načrta K1-Kamnik Center poudaril, da je minilo že več kot eno leto od lanskega septembra, ko je občinski svet obravnaval spremembe zazidalnega načrta K1 Kamnik, potrebne za gradnjo hotela Špenko, in vprašal, zakaj investitorju ne pomaga občinska uprava, saj občina z evropsko zastavo ne more biti brez hotela.

V posebni pobudi je še predlagal, naj občina pomaga preseliti stanovalce »nunske hiše«, sedaj Špenkove hiše, kot je to storila pri vračanju hiše Peko. Če bi se to zgodilo, bi Špenko hišo takoj preuredil v prenočišča. Tako bi pod eno streho lahko prespal avtobus gostov. Pomagajte, dokler je investitor še pripravljen vlagati v Kamniku, je poudaril Repanšek.

Občinska uprava glede postopka za spremembo zazidalnega načrta K1- Kamnik Center, (program priprave sprememb in dopolnitev je občinski svet sprejel. septembra 2002) med drugim pravi, da je investitor hotela že na začetku postopka predlagal videnje ureditve območja, podkrepljenega s strokovnimi rešitvami in maketo. Izbrani izdelovalec prostorskega akta je predstavil dve alternativni prostorski rešitvi in jih predstavil pripravljalcu in investitorju hotela. Vendar številni pogovori z nosilci urejanja prostora niso prinesli bistvenih urbanističnih rešitev. Zato je občinska uprava od načrtovalca prostorskega akta zahtevala, da v okviru dodatnih strokovnih podlag oblikuje več variantnih rešitev urbanistične ureditve območja. Pri tem se morajo upoštevati interdisciplinarna izhodišča varstva kulturne dediščine, urbanizma, oblikovane narave, vodnega gospodarstva itd. Glede na interes mesta in investitorja bo potrebno poiskati kompromisno, a strokovno tehtno rešitev umestitve hotela v širši urbani prostor.

Glede preselitve stanovalcev stanovanjske hiše na območju nunskih hlevov in njene preureditve v prenočišča pa občinska uprava pravi, da smernice pristojne spomeniško varstvene službe navajajo na vključitev objekta nunskih hlevov v novo prostorsko ureditev z možnimi povezavami med novim objektom in objektom nunskih hlevov. Stanovanjski zakon določa pravice najemnikov v denacionalizacijskih stanovanjih v zvezi z nadomestnim odkupom. Stanovalci, vkolikor se niso odločili za odkup denacionaliziranega stanovanja ali za nakup stanovanja s pomočjo Slovenske odškodninske družbe ali Stanovanjskega sklada RS, se lahko prijavijo na razpis za dodelitev neprofitnega stanovanja v najem.

F. S.

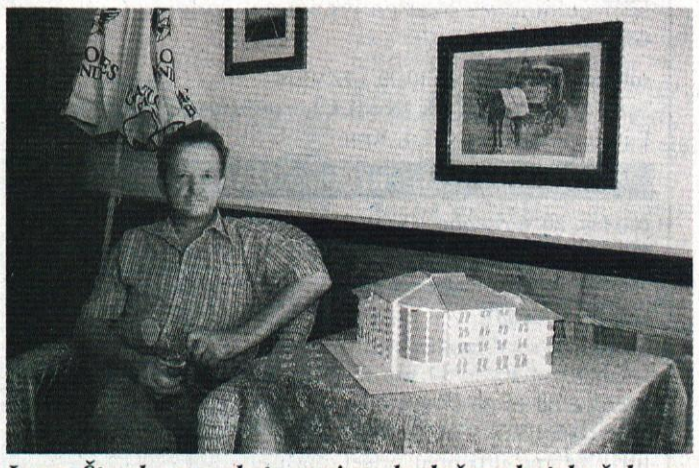

Janez Špenko z maketo svojega bodočega hotela čaka na kompromisno rešitev, kdaj jo bo dočakal ...?

In memoriam dr. Vande Kirn

SPOMINJAMO SE JE KOT PRIJAZNE, SKROMNE, DELAVNE ZDRAVNICE

Na kamniških Žalah smo se 20. oktobra poslovili od znane in priljubljene kamniške zdravnice in zobozdravnice dr. Vande Kirn. Njena življenjska pot se je končala po dolgi bolezni in trpljenju v visoki starosti. Pred tremi leti je umrl njen mož dr. Milan Kirn, upokojeni direktor zdravstvenega doma v Kamniku. Oba sta za kamniške prebivalce zaslužna zdravnika, saj sta dolgo vrsto let pomagala bolnim Kamničanom in okoličanom. Dr. Milan Kirn je kot direktor imel glavno vlogo pri zidavi zdravstvenega doma v Kamniku. Oba z ženo sta prišla v službo v Kamnik leta 1953 in tu zdravila vse do upokojitve.

Dr. Vanda je bila Ljubljančanka, iz železničarske družine. Kot bistra, marljiva in pridna je končala gimnazijo, maturirala in se leta 1935 vpisala na medicinsko fakulteto v Ljubljani. Rojena je bila 1915. leta. Skupaj sva se vpisala na fakulteto pri dekanu medicinske fakultete prof. dr. Alfredu Šerku. Tajnik fakultete je bil pisatelj in gledališki kritik g. Fran Albreht, Kamničan. Skupaj z Vando sva opravila prvi rigoroz in takrat smo se odločali za nadaljevanje študija v Beogradu, Zagrebu ali v tujini. Dr. Vanda je odšla v Beograd. Promovirala je leta 1941, že pod okupacijo. Obvezni staž po študiju je opravila v ljubljanski bolnišnici. Med vojno je dobila službo v bolnišnici Novo mesto. Tam sta se spoznala z dr. Milanom, ki je delal na kirurškem oddelku, in se kmalu poročila. Dr. Vanda je rodila v Novem mestu tri otroke. Po končani vojni sta oba dobila službo v Metliki, kjer je močno primanjkovalo zdravnikov. Slovenija je komaj dobila popolno medicinsko fakulteto v Ljubljani. Bela krajina je potrebovala dentiste in zobozdravnike, še posebej so trpeli otroci, ker ni bilo otroških zobozdravnikov. Zato se je dr. Vanda odločila za izpopolnjevanje pri prof. dr. Rantu, stomatologu v Ljubljani. Takrat Ljubljana še ni imela stomatološke klinike. Po končanem izpopolnjevanju se je dr. Vanda vrnila v Metliko in začela opravljati otroško zobozdravstveno službo. Po nekaj letih zavzetega dela sta bila z možem prestavljena v Hrastnik in tudi tam sta se uveljavila.

Leta 1953 sta dobila službo v starem zdravstvenem domu v Kamniku, v hiši dr. Dereanija na Glavnem trgu. Leta 1966 so pregradili stavbo na Ljubljanski cesti in tam je dr. Vanda že lahko razvila otroško zobozdravstveno delo. Leta 1971 je bila v 56. letu starosti upokojena. Vse to govori, kako je bilo v tistih letih pomanjkanje zdravnikov in zobozdravnikov.

Po upokojitvi se je posvetila domu in otrokom. Kot zdravnica je še vedno sledila razvoju medicinske znanosti, doma in po svetu. Ker sva bila sovrstnika, sva se večkrat srečala in obujala spomine na študij. Naši kolegi z medicinske fakultete so postali eminentni zdravniki: akademik prof. dr. Janez Milčinski, prof. dr. Vladimir Žakelj, predstojnik kirurgije, prof. dr. Peter Kartin, predstojnik nevrološke klinike in drugi; njeni kolegi so postali vrhunski zdravniki v partizanih prof. dr. Marjan Južnič-Niko, prof. dr. Aleksander Gala, epidemiolog, prof. dr. Marjan Morelj, san. general, higienik. Kot partizanska zdravnika sta padla dr. Zdenko Budič in dr. Miro Saje. Na svoje kolege je bila dr. Vanda vedno ponosna.

Pred tremi leti jo je prizadela možganska kap in ni si več opomogla. Večkrat sem jo obiskoval v Domu starejših občanov v Kamniku.

Spomin na dr. Vando Kirn kot skromno, delavno, prijazno in spoštovanja vredno zdravnico bo ostal živ. Ker je imela realna gimnazija takrat še latinščino, je rada obujala spomine na doživetja pri učenju tega klasičnega jezika. Zato naj ob poslovitvi citiram znan latinski izrek rimskega pesnika Horatiusa, ki pravi:

SED OMNES UNA MANET NOX
ET CALCANDA SEMMEL VIA LAETI!

po naše: toda vsakemu se bliža zadnja noč, ko se napotimo na cesto smrti ... v večnost.

DR. NIKO SADNIKAR

Kulturni dom Franca Bernika
Domžale

KOLEDAR PRIREDITEV

GLEDALIŠČE

četrtek, 13. november 20.00 - abonma RDEČI in IZVEN
petek, 14. november 20.00 - abonma ZELENI in IZVEN
sobota, 15. november 20.00 - IZVEN
ponedeljek, 17. november 20.00 - abonma ORANŽNI in IZVEN
Gregory Burke: **GAGARINOVA POT** > *komedija*
Slovensko narodno gledališče Drama, Ljubljana

SOBOTNA OTROŠKA MATINEJA

sobota, 8. november 10.00 - IZVEN
Ela Peroci: **MOJ DEŽNIK JE LAHKO BALON** > *lutkovna predstava*

Gledališče Glej

sobota, 22. november 10.00 - IZVEN
Jozef Čapek: **KUŽEK IN MUCA** > *otroška predstava*
Lutkovno gledališče Tri, Kranj

GALERIJA DOMŽALE

četrtek, 20. november 19.00 - VSTOP PROST
IVO MRŠNIK > otvoritev razstave

INFORMACIJE
Vstopnice so v prodaji štirinajst dni pred prireditvami ob delavnikih od 10. do 12. ure v upravi Kulturnega doma Franca Bernika, od 16. do 19. ure v klubu Kulturnega doma Franca Bernika (Ljubljanska 61, Domžale, vhod z dvorišča, kletni prostori) ter eno uro pred pričetkom prireditev.
Informacije in rezervacije po telefonu: 722 50 50

Obrazi izpod kamniških planin ...

Pomembnemu Kamničanu Francu Pircu (1785 - 1880) odkrili spomenik v Podbrezjah pri Naklem

PRVI SADJAR IN POMEMBEN MISIJONAR

Sredi letošnjega poletja so slovenski časopisi obsežneje pisali o kamniškem rojaku Francu Pircu (1785 - 1880). V Podbrezjah pri Naklem, kjer je služboval pet let, so pred župniščem odkrili spomenik, pripravili simpozij, izdali njegovemu delu posvečeno knjižico in v galeriji graščine Duplje pripravili razstavo o njegovem življenju, saj je bil oče slovenskega sadjarstva in pomemben misijonar v Ameriki.

Sadjar in misijonar Franc Pirc. Podoba je bila objavljena 1886 v Zlatih bukvah slovenskega vedeža celovške Mohorjeve družbe.

Pirčeva življenjska pot je bila izjemno pestra in dolga. Rojen je bil 20. novembra 1785 v Kamniku pri Cuzaku, v sedanji Parmovi ulici, očetu Jerneju in materi Neži, rojeni Vavpetič. Otroštvo je preživel v Godiču. V hiši s številko 64 tam danes živi Filip Šimenc, ki je njegov daljni sorodnik po materini strani. Pirci, ki živijo danes v Godiču, niso Francovi sorodniki.

Ko so v Ameriki slavili stoletnico Pirčevega rojstva, rojaki zanj skorajda še niso vedeli. Da bi bila vrzel odpravljena, je leta 1886 njegov življenjepis v Zlatih bukvah Mohorjeve družbe objavil P. F. Hrovat. Najnovejše podatke o Pircu je zbral prof. Marjan Drnovšek, zgodovinar, znanstveni svetnik na Inštitutu za slovensko izseljenstvo znanstveno raziskovalnega centra SAZU. Dragocene podatke o njem je v Kamniškem zborniku v začetku osemdesetih let minulega stoletja objavil prof. Ivan Zika. Pirc je napisal lasten življenjepis v glavnem v verzih, kar je bila podlaga za Hrovatovo delo. Neverjetno je, da se je Pirc lotil misijonarstva med Indijanci v svojih poznih letih. Bil je velik domoljub. Rojstnemu kraju je posvetil pesem:

Ljuba Kranjska mi dežela!
Rad spominjam se na te,
ki si mi življenje dala,
starše, ki zredili me ...

Kot 88-letni starček je te verze prepeval v veselih družbah. Njegove pesmi so bile napisane v slovenščini, nemščini, latinščini, italijanščini, francoščini, angleščini in dveh indijanskih jezikih.

Ljudsko šolo je obiskoval v Kamniku pri frančiškanih. Po njej se je spoprijel z latinščino v Ljubljani. Zaradi francoskih vojn so bili takrat viharni časi za Kranjsko. A se je v tistem času storilo veliko dobrega za razvoj materinega jezika. Pirc se je v Ljubljani naučil tudi francoskega jezika, ki ga je v življenju s pridom uporabljal.

Oče umne sadjereje

V Ljubljani je leta 1813 končal semenišče, star 28 let. Postal je duhovni pomočnik v Kranjski gori, pri Fužinah, po sedmih letih pa župnik v Pečah na Gorenjskem, kjer je ostala deset let. Uvidel je neznanje slovenskega kmeta. Kjer je služboval, je začel gojiti sadno drevje. Z lastnim delom je dajal zgled kmetstvu. Leta 1830 je Slovenska kmetijska družba izdala njegovo knjigo Kranjski vrtnar.

Iz Peč se je Franc preselil v Podbrezje, kjer je deloval pet let. Zasadil je vzoren sadovnjak, katerega sadove je užival šele njegov naslednik. Tu je izdal drugi del Kranjskega vrtnarja, ki je bilo vrsto let najboljše slovensko strokovno pisanje o sadjarstvu.

Pirc je poudarjal, da je sadje pomembno za prehrano in daje kmetu dohodek. Rešuje ga lakote. O tem je pisal: *»... Le pomislite, koliko prida vam sadje obrodi. Vživajte surovega ali kuhanega, vselej vam veliko odrine. Če prihranimo posušenega, varuje vas ob hudi letini lakote. Če ga v mesto prodaste, ali mošt iz njega stlačite, ali pa žganje iz njega skuhate, zaleglo vam bode veliko in povekšalo dohodke. Lepo dobro sadje nas tedaj razveseljuje, pomaga nam k živežu, povekšuje nam premoženje in nas varuje ob hudi letini lakote. Prizadevajte si tedaj, kmetijski gospodarji, vse pripravne prostore z žlahtnim drevjem zasajati, ker od tega bodete vživali sami veliko dobička, in vaši otroci vam bodo hvaležni ...«*

Spominska plošča na poslopju Sadne drevesnice in vrtnarije v Kamniku.

V drugem Kranjskem vrtnarju piše o žganju:

»... Škoda je sadje v žganje kuhati in ta dar Božji tako rekoč obračati v strup, iz katerega izvira veliko hudega. Veliko gospodarjev se navadi pijančevanja, in vse gospodarstvo in pohištvo gre v nič. Kdorkoli želi Slovencem dobro, moral bi gledati, da se uresniči beseda: »Žganju vojsko, žganju slovo!« ...«

Pred odhodom v Ameriko je izdal knjižico Podučenje o tem, kako je treba pokončevati škodljive gosenice. Rojakom je torej želel izboljšati gospodarski položaj in si je pridobil naklonjenost vseh, ki so ga poznali. Pridobil si je ime »oče umne sadjereje«.

Vabilo iz Amerike

Franc Pirc je bil v petdesetem letu življenja, ko je dobil vabeče pismo iz Severne Amerike. Najpomembnejši slovenski misijonar Friderik Baraga ga je povabil za pomočnika pri misijonskem delu med Indijanci.

Odpovedal se je župniji v Podbrezju, razprodal drobno premoženje in se 16. junija leta 1835 odpravil po morja široki cesti v Ameriko.

V Ameriko je prispel 18. septembra leta 1835. Začel je s težavnim, a vedno uspešnejšim misijonarskim delom med Indijanci. Do leta 1852 je deloval v misijonskih postajah ob Michiganskem in Gornjem jezeru. Do vrnitve v domovino leta 1973 pa v Minnesoti. Med Pogane oziroma Ajde, kot je imenoval Indijance oziroma ameriške staroselce, je širil katoliško vero in preudarno gospodarstvo. Imel je tudi zdravilske sposobnosti. S homeopatskimi metodami je zdravil vedno bolj naklonjene mu Indijance.

V Evropo piše: *»... Misijonske cerkvice so lesene, pokrite z drevesnim lubjem. V njih je vse prav priprosto, pa snažno (čedno). Videti moreš v njih borne altarje, pa pobožne kristjane; lesene svečnike, pa zlatá vredne duhovnike. Nikjer po teh cerkvah ne zapaziš zunanje bliščobe in lišpa, pač pa prav jasno zrno krščanstva, duha kristjanov prvih časov, ki se kaže v obredih in pobožnosti vernikov ...*

V Lakroá, ki je 25 milj od Krivega drevesa in 30 od Mahinaka, ob obrežju velikega Mišiganskega jezera, našel sem okoli 200 katoličanov. Kmalu pa sem z božjo pomočjo zeló pomnožil njih število s spreobrnenjem divjakov in neznabogov. Še bolj pa je mislim pomnožiti, da postane prava misijonska postaja ... Večina mojih 32 učencev se je naučila brati v štirih mesecih iz molitvenika v indijanskem jeziku. Vsi se prav veselé službe Božje, tudi iz daljnih koč redno prihajajo v cerkev. Pogostokrat prinesó matere svoje otroke, da jih blagoslovim ... Velikončno nedeljo sem jim hotel blagosloviti, kakor je navada, meso, kruh in druga jedila, da bi imeli vesel dan po dolgem postu. Odgovorili pa so mi, da ne morejo izpolniti moje želje, ker nimajo ne mesa, ne kruha. Le nekoliko podzemljic (krompirja) in turšice, katero celo ali pa na pol stolčeno surovo jedó, in nekaj rib imajo še ...

Tako živim pri teh dobrih rudečekožcih neizmerno zadovoljen; dá, pogostokrat vžijem jeden dan več dušnega veselja in tolažbe, nego vseh 20 let svojega pastirjevanja v domovini ... Pri svojih težavnih misijonih sem preobložen z delom, vendar pa vedno popolnoma zdrav in zadovoljen pri tej razcvetujoči se krščanski občini. Lahko jo stavim v živ zgled svojim rojakom in drugim kristjanom v Evropi ...«

V požaru v New Yorku ob premoženje

Faranom v Podbrezje Fran pošlje v verzih opisano počutje o potovanju v Ameriko in misijonarstvu. Opisuje, da divjake spreobrača v katoliško vero. Precej konkurence mu delajo evangeličani in druge verske skupnosti.

In včasih dvomi o svojem pravilnem početju. Ko pa se zamisli, koliko Indijancev umre zaradi zastrupitve z alkoholom, s katerim jih odirajo brezvestni belci, meni, da je na pravi poti. Belci so takoj po priselitvi v Severno Ameriko neizmerno izkoriščali neuke domorodce. Misijonarji so jih skušali rešiti pred pogubo slabonamernih rojakov.

Ob prihodu v Ameriko je Pirca doletela nesreča. V požaru v New Yorku je bilo uničeno vse imetje, ki ga je pripeljal v *novi svet*. Zgorele so dragocene knjige, obleke, lepa cerkvena oprava in druge, za misijon potrebne reči. Deloval je v izposojeni, raztrgani mašni obleki in daroval mašo s pomočjo cinastega keliha. Nosil je poslednjo popotnico bolnim prebivalcem gozdov. Plačilo mu je bila izjena predanost spreobrnjencev. Težave je imel z vodenjem misijona na severu, kjer so med Indijanci živeli izprijeni Francozi, sicer potomci katoličanov.

Nadaljevanje na 5. strani

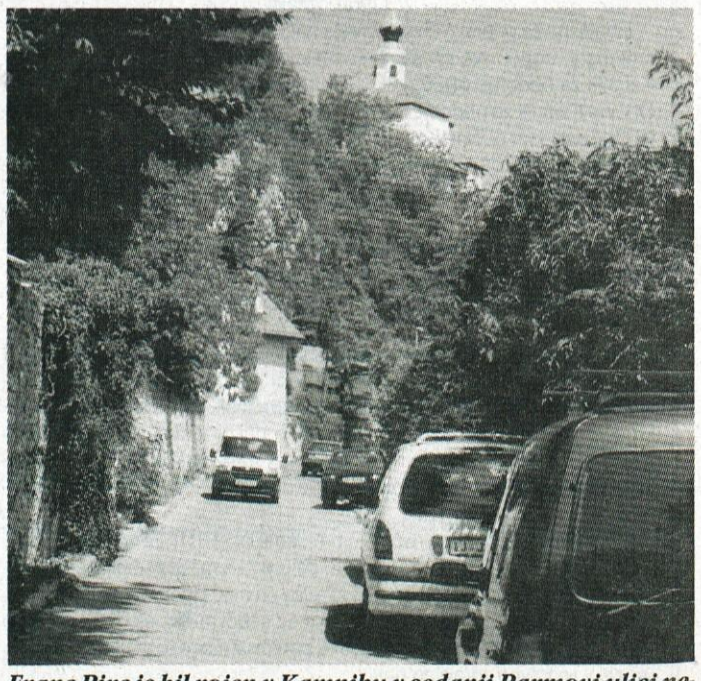

Franc Pirc je bil rojen v Kamniku v sedanji Parmovi ulici nedaleč od cvetličarne Flere. Rojstna hiša je stala na mestu, kjer je zdaj domačija, ki se ji reče Pri Cuzaku. Nad njo domuje malograjska kapela. Foto: Franček Štefanec

Ohranimo našo dediščino

SLEDOVI LEDENIŠKEGA PREOBLIKOVANJA V DOLINI KAMNIŠKE BISTRICE

V Kamniško - Savinjskih Alpah je bila v ledenih dobah razmeroma visoka snežna meja, domnevno nad 1400 ali celo 1500 metri nadmorske višine. Zato so se na takratnih grebenih in planotah kopičile velike količine ledu. V dolini Kamniške Bistrice je pustil sledove Bistriški ledenik. Ob polzenju v dolino je preoblikoval njeno površje. Ker je bil ledenik manjši, je dosegel le povirni del oziroma zgornji del takratne doline in izoblikoval značilno »U« dolino. Na mnogih mestih v zatrepu doline Kamniške Bistrice in višje, vse do spodnje postaje kabinske žičnice na Veliko planino so ohranjene velike količine ledeniškega gradiva.

O sledovih ledeniškega preoblikovanja v zatrepu doline Kamniške Bistrice ali v tako imenovanem Koncu nam pričajo številni ohranjeni ledeniški balvani. Ker je ledeniku zaradi taljenja ledu pojemala moč, so balvani »obležali« v višjih legah, saj so postali pretežki za polzenje po ledeniku. Omenimo le najmogočnejše. Sivnica je s 45 metri višine največji balvan v Kamniški Bistrici. Najdemo ga na 910 metrih nadmorske višine ob vznožju jugozahodnega gozdnatega pobočja Brane. Drugi največji balvan Lepi kamen ali po domače »Zauberštajn« je visok 12 metrov. Na njem stoji manjša lovska koča, do katere vodijo stopnice in lovska preža. Ledeniški balvan Žagana peč ima po sredi ozko razpoko, kot bi bil gladko prežagan na pol. To mu je dalo tudi ime. Srečali ga bomo v gozdu ob gozdni cesti, ki vodi od doma v Kamniški Bistrici na Kokrško sedlo.

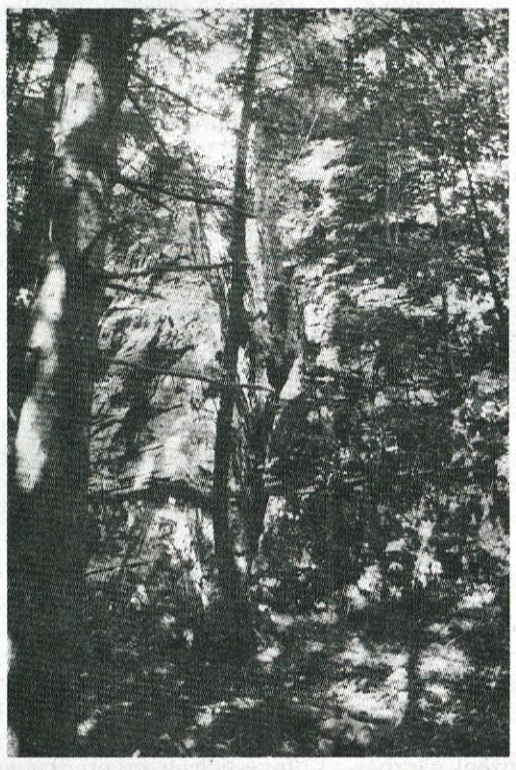

Morene so ostanki ledeniškega gradiva, ki ga je ledenik ob polzenju prenašal in premeščal ter odložil na površju. Talne morene so ledeniško gradivo, ki se je ohranilo na površju, po katerem je ledenik povzel. Nasipi bočnih in čelnih moren, ki so se ohranili na obrobju nekdanje poledenitve, so lepo vidni do sotočja Kamniške Bistrice s Korošico prek Drinovega in Brsniškega roba.

Na Zavodu RS za varstvo narave. OE Kranj imamo ledeniške balvane in morene evidentirane kot geomorfološke površinske in geološke naravne vrednote. Ohranjamo jih preko smernic, ki jih pripravljamo za prostorske akte občin. Prejeli smo jih v dar, zato jih ohranjamo in predajamo zanamcem kot dediščino. Območje zgornje doline Kamniške Bistrice nudi življenjski prostor in zavetje ogroženim rastlinskim in živalskim vrstam, zato je predlagano v evropsko mrežo varovanih območij Natura 2000.

Ker je dolina Kamniške Bistrice privlačna in lahko dostopna turistična točka zaradi naravnih znamenitosti, ki so jih zapustile ledene dobe, gorotvorno delovanje, reka Kamniška Bistrica in procesi, ki se še dogajajo, se vsi, ki se odpravimo tja na planinske izlete in na alpinistične podvige, vsi, ki se znajdemo tu, zavedajmo, da vsi prevzemamo odgovornost, da jo ohranimo takšno kot je.

MAJA BROZOVIČ,
univ. dipl. geog.
Zavod RS za varstvo narave,
OE Kranj

PRVI SADJAR IN POMEMBEN MISIJONAR

Nadaljevanje s 4. strani

Posebej se je posvetil delu z otroki. Bil je strpen, umirjen. Na otoku Sv. Jožefa pa ni dosegel svojega namena. Krstiti je nameraval 50 Indijancev, a mu je to onemogočil neki brezverni belec. Bal se je, da se bodo domorodci navzeli tudi omike in ne bo več mogel manipulirati z njimi. Indijance je z zvijačo povabil na svojo barko in jih odpeljal. Gostil jih je toliko časa, dokler Pirc ni zapustil otoka.

Pirc zanimivo opisuje domačijske razmere pri Indijancih: »... Tú mi je bila prvikrat prilika, da sem bil pri Indijancih na gostiji. Nisi pa tú videl miz, stolov, vilic, žlic, vina, juhe i. t. d.; le nekaj nožev je bilo. Po tleh so bile pogrnene preproge iz bičevja; na te so nanosili zaporedoma velike lesne sklede z žlahtnimi ribami, okusno divjačino, raznovrstno povodno perutnino in velikimi medvedovimi stegni. Indijanci sedejo po tleh k skledam in so jedli vse jedi le z rokami. Samó z glavarjem sva jedla po amerikanski šegi. Imela sva vsak majhen stol in krožnik na kolenih. V desni sva držala ploščnatookrogel nož, s katerim sva nosila jedi v usta, v levi pa vilice, s katerimi sva pomagala. Vino je nadomestovala kot ribje oko čista voda. (Veliko pohujšanje bi bilo med Indijanci, ko bi videli katoličana vino piti.)

Čaj, brez katerega v Ameriki ni obeda, nadomestoval je juho. Indijani namreč vsako mesno juho vržejo proč...«

V Ameriko vabil Nemce in Gorenjce

V Severno Ameriko je Pirc vabil Nemce in pozneje tudi Gorenjce. Najprej je pripotovalo 51 Gorenjcev. Življenje v novem okolju so začeli v predelih okrajev Brockway in Albany. V slednjem so ustanovili slovensko naselbino, ki je bila pozneje ločena v okraj Krain. Naselje so poimenovali Kraintown in pozneje v St. Anthony.

V Ameriki tako lahko še danes najdemo Pirčeve daljne sorodnike. Francev oče je trem sinovom namenil duhovniški stan. Hčerka Polona je verjetno nekaj časa gospodinjila bratu Francu v Podbrezjah. Leta 1833 se je tam poročila z Lovrencem Nočem in njena družina je 12. julija 1855 odpotovala v Ameriko. V Minnesoto jih je namreč povabil brat.

Vrnitev v Kamnik

Letos je poteklo 130 let, ko se je Franc Pirc vrnil v domovino. Bilo mu je že 88 let in pisalo se je leto 1873. V Ameriki je preživel 38 izjemno dejavnih let. Domov ga je spremljal Nace Tomazin. Šestega septembra 1873 sta se vkrcala na ladjo v New Yorku in 3. oktobra pripotovala v Ljubljano. Prvo zimo je Franc preživel pri frančiškanih v Kamniku, nato se je ustalil v Ljubljani. Leta 1874 so s ponatisom izšle njegove Nekatere pesmi.

Franc Pirc je umrl v Ljubljani 22. januarja 1880. Pokopali so ga na takratnem pokopališču pri Sv. Krištofu. Na Navju pa je stal do druge svetovne vojne Pirčev spomenik.

Po Pircu poimenovano mesto, po Kamniku ulica

Da je bil Franc Pirc v Ameriki izjemno cenjen, priča dejstvo, da so leta 1865 ustanovili v Minnesoti mesto Pierz. V njem je najti Kamniško cesto, ki je spomin na Pirčev rojstni kraj. Ko so leta 1935 tu praznovali 100-letnico Pirčevega prihoda v Ameriko, so mu postavili spomenik. Leta 1952 so zgradili Pirčevo spominsko gimnazijo in mu v mestu St. Cloud odkrili spomenik. Izdali so tudi obsežno knjigo o Pirčevem delu. Leta 1968 so v Crow Wingu blagoslovili Pirčevo spominsko kapelico. Stoji na kraju, kjer je Pirc postavil prvo cerkvico in hišo s šolo. To je bilo leta 1852.

V spomin na pomembnega rojaka je Sadjarsko društvo Slovenije leta 1982 odkrilo spominsko ploščo na poslopju Sadne drevesnice in vrtnarije v Kamniku. V Godiču so mu posvetili svoj sadni nasad, ki ga zdaj obnavljajo.

FRANČEK ŠTEFANE

Večina planinskih koč zaprtih

V planinah je že prava zima, zato je zaprtih tudi večina planinskih koč: Kocbekov dom na Korošici so zaprli že konec septembra, Kamniško kočo na Kamniškem sedlu in Cojzovo kočo na Kokrskem sedlu pa v nedeljo, 12. oktobra. Prav tako so zaprte tudi druge koče v osrednjem delu Kamniških in Savinjskih planin - Češka koča na Spodnjih ravneh in Kranjska koča na Ledinah (Vodinah). Zaprti so tudi Dom planincev v Logarski dolini, Črnuški dom na Mali planini in planinski dom na Gospincu, ki pa bo odprt takoj, ko se bo na Krvavcu začela smučarija.

Ob koncih tedna so odprti Dom na Menini planini (1453 m, 041 783-668), Frischaufov dom na Okrešlju (1396 m, 03 5847-102), Koča na Klemenči jami pod Ojstrico (1208 m, 041 417-951) in Domžalski dom na Mali planini (1534 m), ki pa je v novembru zaprt (050 647-523), medtem ko je gostišče na Zelenem robu (1605 m, 041 678-266) v novembru odprto ob koncih tedna, za naprej je pa odvisno od razmer. V oklepaju je navedena nadmorska višina postojanke in tudi telefonska številka, na katero se splača vprašati, če je koča res odprta tisti konec tedna, ko jo nameravamo obiskati.

***Stalno sta odprta samo Dom v Kamniški Bistrici** (601 m, 8325-544) **in pa Jarški dom na Mali planini** (1520 m, 041 676-254). Nezaklenjena vrata imata tudi oba bivaka, Kemperlov na Velikih podih in Bivak pod Skuto na Malih podih, vendar sta ta dva že zgodba zase. Res pa je, da imajo vse visokogorske postojanke tudi nezaklenjene zimske sobe, ki so bolje ali slabše opremljene, pri čemer je tista v Kocbekovem domu na Korošici zelo skromna in majhna. Za večjo, ki nudi več udobja, je potrebno dobiti ključ pri Planinšku na Planici (03 5844-254 oziroma 041 424-081).*

Sejemski utrip v Komendi motil dež

Komenda je daleč naokrog dobro poznana tudi po tradicioalnem kmetijskem sejmu, na katerem se spomladi in jeseni predstavlja kar lepo število razstavljalcev in prodajalcev kmetijske mehanizacije, orodja in drugega blaga. Letošnjemu jesenskemu kmetijsko-podjetniškemu sejmu, ki se je na hipodromu v Komendi odvijal od 3. do 5.oktobra, je nagajalo neprijazno, deževno vreme, ki je motilo razstavljalce in obiskovalce.

Po oceni organizatorja Konjeniškega kluba Komenda z zagnanim in vztrajnim Lojzetom Lahom, si je letošnji jesenski sejem ogledalo okrog osem tisoč ljudi, ki jim za obisk zanimivega sejma s spremljajočo ponudbo raznovrstnega blaga, gostinsko ponudbo ob nastopih narodnozabavnih ansamblov, ni potrebno plačati vstopnine, niti parkirnine za jaklenega konjička.Obisk pa bi bil prav gotovo boljši, če bi bilo tudi vreme nekoliko bolj vedrega obraza.

S kmetijsko podjetniškim sejmom v Komendi pa je bilo povezano tudi državno tekmovanje oračev v Lahovčah, kjer so zavzeti orači orali tudi v dežju. Največ znanja in spretnosti so pokazali orači iz pokrajin, kjer je doma poljedeljstvo. Državni prvak je tako postal izkušeni Štefan Čigut iz Prekmurja.

V okviru spremljajočega strokovnega programa so strokovnjaki in obiskovalci na posvetu o krompirju, naši najbolj razširjeni kulturi, ugotavljali, da bi s sodobnimi načini priprave zemlje in z izborom odpornejših vrst krompirja le nekoliko ublažili posledice suše. Da je prav Komenda zibelka slovenskih sort krompirja, ki so tu nastajale v sodelovanju s Kmetijskim inštitutom Republike Slovenije, je na posvetu spomnila dr. Marta Ciraj, ki je v imenu občine Komenda pozdravila zbrane ter predstavila sejemsko in kmetijsko dejavnost Komende. Poudarila je, da je ena izmed pomembnih panog v komendski občini kmetijstvu, ki je predvsem zaradi dobrih naravnih danosti vselej igralo pomembno vlogo. Znotraj te dejavnosti pa je že dolga leta zelo znano pridelovanje krompirja in semenskega krompirja. Krompir je poljščina, ki zahteva natančno kmetovanje, veliko znanja in skrbne nege in tega vestnim gospodarjem na območju Komende ni bilo težko zagotavljati.

Da bi še utrdili kakovost pridelovanja in predelovanja rastlin ter poiskali tržne niše ob vse večji konkurenci, so komendski kmetje v sodelovanju z občino Komenda pred tremi leti ustanovili združenje Kresnik, ki je nosilec kolektivne blagovne znamke »Komendski kmetijski pridelki in proizvodi«. Zelene table označujejo kmetije, nosilke te blagovne znamke. S takim pristopom želijo komendski kmetje slediti izzivom, ki zahtevajo skupni nastop na trgu in čimširše povezovanje tudi zunaj občinskih meja.

SAŠA MEJAČ

Naša anketa

Še ena svečka na grobu in izrezljana buča na vrtu

Dan reformacije in dan vseh svetih. Umirjena, žalostna praznika. Vedno bolj se med njiju vsiljuje tudi noč čarovnic z zabavami in gorečimi bučami. Kaj nam pomenijo ti dnevi, kako jih praznujemo? Ali poznamo smisel praznovanja, smo se ponovno pozanimali pri mimoidočih.

Viktorija Pinterič: Vsak praznični dan je lep, saj poživi vsakdan. Priznam, da nad dnevom čarovnic nisem preveč navdušena, praznik reformacije pa mora biti, saj se spominjamo prvega abecednika. Prvi november, dan mrtvih, je spomin, ko človek lahko razmisli, kako je bilo, kako naprej. Ne pomeni veliko bogato okitanje grobov, kajti to je le dokaz, da se grob redkokdaj obišče. Pretiravanje s cvetjem mi ni pri srcu, mora biti lepo okusno in majhno. Dan mrtvih je zame tudi trenutek, ko vidiš, kaj si naredil za človeka, ki ga ni več, lepo je, če veš, da si bil pravi človek, prijazen in dober. Prvi november vedno preživim skupaj z otroci, skupaj imamo kosilo, nato gremo na možev grob, kasneje še na kavo. Mislim, da je to zelo intimen in globok praznik.

Filip Uršič: Vsi sveti so zelo žalosten praznik, ki ga praznujemo že od nekdaj, dan čarovnic pa je nekaj groznega, kar je prišlo iz Amerike, tukaj pa bodo sedaj nekateri našli v njem dober zaslužek. Dneva reformacije tudi ne praznujem in mi ne pomeni veliko.

Valerija: Dan reformacije včasih ni bil praznik, zato ga pri nas doma ne praznujemo, čarovnice so uvožene, prvi november pa je dan, ko se bolj poudarjeno spominjamo vseh umrlih, kar ne pomeni, da jih med letom pozabimo. Tako je že od nekdaj. Moje osebno mnenje je, da tako ali tako pridejo prvega novembra na grobove vsi pokazat novo garderobo.

Ivan in Irena Benda: Dan čarovnic je ‚za lase privlečen', ameriški praznik, za katerega upam, da se ne bo ‚prijel' v Sloveniji. Dan reformacije je zame le dela prost dan, veliko pa mi pomeni dan vseh svetih. Dan, ko se spominjamo naših dragih. Lepo je, da imamo prosto. Zdi se mi, da se v Sloveniji pretirava z rožami, urejanje grobov postaja vedno bolj tekmovalno. Po cerkvenem prepričanju velja čas vseh svetih osem dni, tako da bom šla s sinom na grobove svojih bližnjih sedaj, ko bo bolj umirjeno.

Uroš: Dan čarovnic smo prevzeli iz Amerike in mi nič ne pomeni. Je le izgovor za dodatno zabavo in zaslužek. Dan reformacije je sicer slovenski praznik, vendar ni tako uveljavljen, tudi ni toliko govora o njem kot o dnevu vseh svetih. Mislim, da veliko Slovencev sploh ne ve, kaj ta praznik pomeni. Prvega novembra se spominjamo bližnjih. Menim, da se ni potrebno držati kakršnihkoli obredov in tradicij, delaš, kar pač misliš, da je prav. Sam obiščem grob kadarkoli. Ne le prvega novembra.

Karl: Dan čarovnic mi ne pomeni nič, saj je uvožen praznik, dan reformacije tudi ne, praznik vseh svetih pa praznujemo že od nekdaj, čeprav mislim, da je v zadnjih letih na grobovih preveč »bogatije« in da je bilo včasih manj tekmovalnosti v urejanju grobov.

Martin Lampret: Dneva čarovnic v bistvu ne praznujemo, čeprav smo skupaj s hčerko letos izrezali bučo in jo postavili na balkon. Za zabavo. Dan reformacije mi tudi ne pomeni nič posebnega, vendar mi je všeč, da imamo prosto, saj lahko na ta dan v miru obiščemo grobove sorodnikov po Sloveniji. Prvi november je zame zelo oseben praznik, na žalost pa se vedno bolj iz vseh praznikov kuje predvsem dobiček, vedno manj je poudarka na bistvu praznika. Tako lahko vidimo ogromno sveč in rož, kar me vedno znova spomni na dejstvo, da očitno vedno bolj cenimo umrle kot tiste, s katerimi živimo. Povejte mi, ali tudi o svojih bližnjih vedno tako lepo govorite kot pa o umrlih? Mislim, da večina ne.

Jasna in Neja: Sem pravoslavne vere, zato ne praznujem dneva vseh svetih, čeprav ga upoštevam. V moji veri praznujemo t. i. zadušnico, ki ima teden dni zamika. Vesela pa sem, da zaenkrat še nimam nikogar, ki bi ga obiskovala na grobu, raje poskušam čim bolj preživeti čas z najbližjimi, dokler smo še skupaj.

Spraševala
BOJANA KLEMENC

Iz torbe Krištofovega Pepeta II.

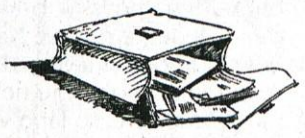

Tuhinjci boljši od Slatinčanov (in Ljubljančanov) ...

Najprej je treba čestitati prizadevnim delavcem snoviških term, ker so te dni ob zaključku medijskega tekmovanja slovenskih zdraviliških kopališč v Rogaški Slatini z doseženim drugim mestom pustiti za seboj že uveljavljene terme, Rogaško riviero. Zato se sedaj lahko mirno preimenujejo iz snoviških term v Tuhinjsko riviero ...

Še posebej pa je treba čestitati prizadevnemu tekača maratoncu Zdravku iz Šmartnega, ki je sredi bele Ljubljane na 43 kilometrih pustil za seboj ljubljansko elito in tako dokazal, da ni samo hitrejši od dvosede na Veliki planini, pač pa že krepko dohaja našega stoletnega kamniškega hlapona na njegovi vožnji proti naši prestolnici in nazaj. Ker se že sedaj namesto z gondolo na delo na Veliko planino podaja peš, se mu tudi, če bi se ustavila gondola, za delo ni bati, saj ga bodo pastirji in bajtarji radi vzeli za kurirja, Bravo, Zdravko ...

Ko so pred dnevi ob slavnostni otvoritvi prenovljenega dvesto let starega hotela, sedaj se imenuje Grand hotel Rogaška, tamkajšnji šefi povprašali navzočega predsednika slovenskih upokojencev, našega Vinka, koliko svojih članov bo poslal na letovanje v ta luksuzni hotel, jim je takrat hitro pojasnil, da iz te moke ne bo kruha, saj ima njegova zveza upokojencev prav v Rogaški Slatini svoj počitniški dom. Bistvo pa je v tem, da v tem domu dnevno bivanje stane dva jurja, v »cesarskem« grand hotelu pa kar 24 jurjev. Morda pa bi se kakšen upokojenec le pojavil, če bi Vinko »zrihtal« regres vsaj za teden dni gosposkega počitnikovanja, ne pa ob sedanjem (manjšem) regresu, ki zadostuje le za poldrugi dan.

Če res letošnji zgodnji sneg napoveduje dolgo, s snegom bogato zimo na Veliki planini, potem to pomeni, da bodo sedanjim črnim dnevom prisilne poravnave gotovo spet sledili sončni dnevi polni smučarije željnih turistov. Zato bi morali velikoplaninski šefi resno razmisliti, kako znova pognati geplje v Tihi dolini, saj bi njihovo vrtenje gotovo prineslo kar nekaj cekinov več od lanskih poceni kart za dričanje po Roru. Morda pa bi se za kakšno kanglico olja za mazanje kolesja dobilo tudi iz slavne turistične takse, zbrane po velikoplaninskih bajtah, za katero občinski možje sedaj zahtevajo, naj se končno prešteje ...

Naj še zapišemo, da se našemu županu Tontiju za evropsko funkcijo ni bati, saj postaja tudi v naši severni sosedi vse bolj popularen. V zadnji številki občinskega časopisa naše partnerske občine Trofaiach se je namreč pojavil kar na štirih slikah, njihov župan Gustl in evropska svetnica Johana, ki je k nam prinesla evropsko zastavo, pa samo na dveh. Res še vedno drži tista: Nemo propheta in patria sua ...

Nekdanji kamniški šerif se upravičeno pritožuje nad Najboljšim sosedom na Perovem, češ da ne zna narediti reda na svojem parkirišču, saj njegovi kupci parkirajo kar na prehodu za pešce. Kupci pa morajo z robo na vozičkih voziti slalom med avtomobili in tako izzivati karambole. Predlagam, da se Jožko javi na prvi razpis za varnostnika pri Najboljšem sosedu, potem bo kmalu red, pa tudi njemu bo kakšen dodaten tolarček prišel prav ...

KRIŠTOFOV PEPE II.

Kamniški kegljači kegljajo na tujem, novo kegljišče pa nedokončano čaka na pomoč sovlagateljev

Kegljaški klub Kamnik v letu 2003 in v tekmovalni sezoni 2003/2004 še vedno gostuje, tako na treningih kot na »domačih« tekmah, tokrat na kegljišču Kegljaškega kluba Triglav Kranj.

Novo kegljišče v Kamniku je trenutno izdelano do tretje gadbene faze. Za podaljšano tretjo fazo (vgradnja stavbnega pohištva) upamo, da jo bomo po možnosti izdelali še v letošnjem letu.

Občina Kamnik in Kegljaški klub Kamnik sofinancerja izgradnje kegljišča, se še trudita, da bi investicijo končala čimprej, vendar je bilo od postavitve temeljnega kamna 9. 10. 2001 le malo posluha kamniškega gospodarstva, da bi kot sponzorji, donatorji ali na kak drug način sodelovali pri izgradnji.

Kegljaški klub Kamnik se je zadnja leta obračal s prošnjami, tako ustnimi kot pismenimi, na kamniške firme. V letu 2003 smo ponudili konkretno sodelovanje z donatorskimi pogodbami (donatorstvo v višini sredstev glede na velikost reklamnega panoja, ki bi ga po izgradnji postavili v ali na objekt kegljišča). Od 25 firm, ustanov ali združenj, naprošenih za sodelovanje, se jih je odzvalo le 8 (od tega nekaj že od samega začetka gradnje) in to: SGP Graditelj d.d.; Calcit d.d.; NLB d.d. Podružnica Kamnik, Žurbi Team d.o.o.; Kamnik Schlenk d.o.o.; SKG d.d.; Alprem d.o.o. in Območna obrtna zadruga.

Čeprav kegljanje še ni olimpijska disciplina, smo Slovenci že dolga leta v svetovalnem vrhu tega športa. Kljub mačehovskemu odnosu družbe do kegljanja (seveda ne povsod), saj zahteva kvalitetno in drago opremo z objektom, ne omogoča pa množičnega gledalstva, kamniški kegljači nismo neopaženi v slovenskem prostoru (žensko, moško in mlajše kegljanje).

Kegljaški klub Kamnik prosi vse, ki bi radi sodelovali, predvsem pa kamniško gospodarstvo, da nameni določena sredstva za dokončanje že zastavljene investicije: izgradnje novega kegljišča v Kamniku. Donatorstva ali sponzorstva so lahko v denarju, materialu, opravljenem delu ali kako drugače. Naš naslov je: Kegljaški klub Kamnik, p.p. 60, 1241 Kamnik, št. TR - NLB 02312-001313-2839).

Investicija je po predračunski kalkulaciji ocenjena na 100 mio SIT (gradbena in obrtniška dela ter oprema kegljišča).

Do sedaj smo že pridobili in porabili 95 milijonov tolarjev s strani občine. Kegljaški klub Kamnik pa je prispeval 22 mio tolarjev.

Nedorečena je še uporabnost 480 m² neizkoriščene pokrite površine nad kegljiščem ter 130 m² (in pokrita terasa) gostinskega lokala v objektu kegljišča. Iščemo tretjega soinvestitorja, ki se ukvarja s športno ali temu podobno dejavnostjo (fitnes ipd.), da se nam pridruži, prinese svež kapital in v skupno dobro sodeluje pri končanju investicije.

Zavedamo se, da je zatečeno stanje, objekt v tretji gradbeni fazi, najslabše, kar se nam je lahko zgodilo in nova kamniška sramota, če ne bo hitrega in učinkovitega nadaljevanja ter zaključka investicije. Zavedamo se tudi, da je potrebno za ponovni množični razvoj kamniškega kegljanja pričeti kegljati doma, pod domačo streho in na svojem kegljišču.

Kot smo že večkrat povedali in napisali, smo edina neprofitna organizacija, ki gradi tako velik športni objekt, ki ga nujno potrebuje za svojo dejavnost in bo, ko bo zgrajen, v ponos tako nam kegljačem, kot tudi vsem sponzorjem in donatorjem, občini Kamnik in vsem Kamničanom.

Za kegljaški klub Kamnik in s kegljaškim pozdravom ČIM VEČ!

UROŠ ZUPANC

PISMA - MNENJA - ODMEVI - PISMA - MNENJA - ODMEVI

Vse lepo in prav, toda?

Veliko časa sem premišljevala, ali naj se oglasim ali naj molčim in nemo prikimavam vodilnim sistemom ZRKSTV v Kamniku. Ker se čutim dolžna vse uporabnike kabelske televizije opozoriti na možnost poslabšanja sprejema in vrnitve na tehnično raven izpred 10 let, sem se odločila za objavo članka v Kamniškem občanu.

Po nekaj letih velikih problemov glede kabelskega sistema v Kamniku se je ZRKSTV opogumil in pred dvema letoma izbral novega vzdrževalca Signal, d.o.o., iz Ljutomera.

Glede na vse probleme, ki so jih čakali, so v enem letu postavili ekipo strokovnih in prijaznih ljudi, ki so znali prisluhniti strankam in odpraviti napake. Bili smo končno zadovoljni, kar potrjuje tudi izjava direktorja zavoda g. Burje, ki na delo službe vzdrževanja nima pripomb.

Potem me je presenetila novica, da bodo iskali drugega vzdrževalca.

Zakaj?

Mar Kamničani in ostali ne zaslužimo dobrega servisa, če že plačujemo vse obveznosti? Zakaj bi uvajali novega vzdrževalca, če sedanji opravlja vse v skladu s pogodbo in ne krši nobenega njenega člana?

Kaj bodo v kamniškem ZRKSTV navedli kot vzrok odpovedi?

Če bi signal kakorkoli kršil pogodbo in ne bi izpolnjeval obveznosti in bi bilo vzdrževanje slabše, bi g. Burjo podprla. Toda v tem primeru ga ne morem. Tudi zato ne, ker je predlagani novi zvdrževalec Anton Klemen, ožji član odbora ZRKSTV in ne morem podpirati takšnih prijateljskih vezi. Zakaj g. Klemen ni že pred dvema letoma, ko je bil razpis, kandidiral in bil izbran na pošten način?

Zdi se mi, da so v Kamniku čakali, da so prišli sposobni ljudje, dvignili delovanje sistema na kar se da dober nivo, sedaj pa se jih je potrebno odkrižati in urejati zadeve tako kot nekoč.

Kamničani in vsi drugi ne moremo in ne smemo podpirati takšnega načina dela.

Vso pravico imamo povedati, da smo zadovoljni s sedanjimi vzdrževalci.

O razpletu zadeve vas bom obveščala.

VIDA ROMŠAK

Dobro, da v Kamniku kdo kaj vpraša

11. januarja 2002 je skupina staršev, med njimi podpisani, poslala na naslov Sveta staršev OŠ Frana Albrehta pismo, s katerim je vodstvo šole opozorila na morebitno premajhno protipotresno varnost objekta. Pisnega odgovora do danes niso prejeli, se pa je sprožil postopek, ki je po skoraj dveh letih pripeljal do prvih rezultatov. Pod tem smatram odgovor gospoda župana v njegovi splošno znani rubriki Vi sprašujete, župan odgovarja v Kamniškem občanu z dne 17. oktober 2003.

Da bi preveril protipotresno varnost zgradbe OŠ Frana Albrehta v Kamniku, so možje, ki upravljajo z občinskim proračunom, na podlagi vabljenega razpisa angažirali podjetje Lokainženiring d.o.o. iz Škofje Loke. Gre za podjetje, ki je bilo ustanovljeno letos spomladi in ki nima zaposlenega nobenega ustreznega strokovnjaka gradbena stroke (pravzaprav po registru Gospodarske zbornice Slovenije sploh nima zaposlenih?). Izbrano podjetje, ki je nastalo na ruševinah podjetja Lokainvest d.o.o. (to sledenje je v preteklosti na veliko delalo za kamniško občino), se ukvarja izključno z gradbenim nadzorom in v svojem obdobju najbrž ni uspelo izdelati prav veliko projektov, če sploh kakšnega. Nobenega projekta pa do sedaj niso izdelali s področja protipotresne varnosti objektov, kot je šola v Kamniku. Na razpisu so sicer kandidirala tudi projektantska podjetja, ki niso od včeraj in imajo ustrezne strokovnjake in strokovne reference. Žal so bila za nekaj tolarjev dražja od izbranca. In pri denarju se za nekatere vse neha, saj ga ni nikoli dovolj (razen za »pomembne« investicije, glej nadaljevanje).

No dobro, podjetje Lokainženiring d.o.o. je pregledalo konstrukcijo naše šole in izpisalo poročilo, da ni zgrajena v skladu s trenutno veljavnimi standardi. Zato se je občina že odločila, da naroči izdelavo načrta statične sanacije objekta. Ta naj bi stala 60 milijonov tolarjev ali tam nekje. Župan poudarja, da je bil zadnji hud potres, ki bi lahko naši šoli povzročil večjo škodo, že pred 100 leti. Samo ugiba lahko, ali bo sploh še kdaj tak potres, ki bo šolo dodobra pretresel. Predvsem ga skrbi, ali ne bi zaradi nadležne investicije v centru Kamnika ogrožena ureditev okolice osnovne šole na Duplici (devetdeset milijonov) in dograditev šole v Stranjah (petsto milijonov). Menim, da osnovnošolci na Duplici potrebujejo okrog šole lepe travnate površine, otroci v Stranjah pa večjo šolo. Vendar je povsod, kjer vlada zdrava pamet, varnost pomembnejša od udobja. Otroci iz centra Kamnika rabijo šolo, ki se jim ne bo ob prvem močnejšem potresu zrušila na glavo. Dupličani in Stranjani imajo potresno varne objekte, meščani žal nimamo te sreče.

Časi so težki, denarja je malo. Treba je bilo asfaltirati vse ceste v Tuhinju in cesto na Stari grad, sanirati slabo izdelano streho na tuhinjski osnovni šoli, treba bo izvrtati luknjo v Mali grad, treba bo na novo tlakovati Trg svobode in Japljevo ulico, da se bo po njih dalo še hitreje peljati. In sam bog ve, koliko je v občinskem proračunu podobnih pomembnih investicij. Prav na koncu, če bo ostal kakšen tolar, pa bodo občinski možje poskrbeli tudi za varnost otrok in učiteljev osrednje osnovne šole v mestu (no, za njo bo na vrsti le še šola Toma Brejca, ki je v oziru protipotresne varnosti podobno slaba kot sosednja šola, le da se o tem ne govori).

Sanacija Osnovne šole Frana Albrehta, če bo do nje prišlo, ne bo prva sanacija, kot to meni župan. Že leta 1992 in 1993 se je izvedla ojačitev objekta OŠ Majde Vrhovnik v Ljubljani. Res je, da je v Sloveniji več kot dvajset objektov tega tipa, a samo nekaj jih je postavljenih na potrebno zelo aktivnih področjih (Ljubljana, Kamnik). V Ljubljani so se že zdavnaj zganili, kdaj se bomo v Kamniku?

MATEVŽ BERGANT,
univ, dipl. inž. grad.

Osnovna šola Frana Albrehta Kamnik 1963 - 2003

Letos poteka 40. leto, odkar se je I. osnovna šola preselila v novo zgradbo in se preimenovala v OŠ Frana Albrehta.

V počastitev tega jubileja bomo **v petek, 14. novembra 2003, ob 17. uri na šoli pripravili krajšo slovesnost s predstavitvijo zbornika.** Vljudno Vas vabimo, da te svečane trenutke delite z nami.

Kolektiv OŠ Frana Albrehta

NAŠ POGLED

V SDS menimo, da oblast ni poskrbela za moralne vrednote naših otrok

Gotovo se boste strinjali, da so otroci naše največje bogastvo, zato ni vseeno kdo je tisti, ki je odgovoren, da bo to naše največje bogastvo pridobilo po končanem šolanju ustrezno izobrazbo, izkušnje za samostojno nadaljevanje življenja, pravilen in human odnos do sočloveka in ne nazadnje spoštljivo odnos do države in njenih simbolov.

Upravičeno se sprašujemo, kaj se dogaja z generacijami mladih, ki jim liberalna oblast že več kot deset let vceplja liberalno vzgojo, brez moralnih vrednot.

Obdobje desetih let je že pustilo sledove na generacijah šolske mladine, ki je zasvojena s sedenjem pred TV ekrani ali računalniki, ki je zasedena in zakrnela in ni sposobna prenašati vsakdanjih naporov, ki jih kruto življenje zahteva od njih. Zato se ni čuditi, da se vse prepogosto dogaja, da si mladi, ki še niso niti začeli živeti, odločijo, da življenje predčasno končajo.

Zanemarjanje moralnih vrednot povzroča nemalo težav učiteljem, ki nemočno spremljajo učence skozi osemletko in ugotavljajo, da nivo znanja iz leta v leto pada. Večina nadaljuje šolanje tudi na srednji šoli, čeprav nima niti ustreznega predznanja niti vztrajnosti in volje do dela, tako da le s težavo in nemalokrat še z intervencijo staršev uspešno konča. Seveda se zadeve ustavijo na fakulteti, velikokrat že pri vpisu, potem pa še med samim študijem, ki je dolgotrajno ali pa se zelo hitro konča. Ob vsem tem pa ugotavljamo, da nam primanjkuje izobraženih rokodelcev, tako imenovanih obrtniških poklicev.

Zastavlja se vprašanje, kaj se dogaja s tistimi, ki niso končali izobraževanja. Nemalo je takih, ki jih represivni organi dobro poznajo, saj se ukvarjajo z raznimi kriminalnimi dejanji ali pa so zapadli v odvisnost od mamil. Na žalost se število takšnih iz leta v leto povečuje, zaradi tega ima država z njimi čedalje več dela in seveda tudi stroškov.

Upravičeno se sprašujemo, zákaj tako?

Družina ni več vrednota, saj država daje več ugodnosti izvenzakonskim zvezam, pa tudi moderna ni več, tako nam je v glavo vtepla naša oblast.

Kapitalizem v najbolj kruti obliki, ki vlada pri nas, je popolnoma spremenil življenjski slog naših družin. Starši v strahu za službo, utrujeni prihajajo pozno domov, tako da družina nima pravega skupnega družinskega življenja. Otroci so preveč prepuščeni sami sebi in ulici, starši izgubljajo kontrolo nad njimi, tako da velikokrat prepozno zvedo, da so prav njihovi zašli na stranpoti.

Povedano je bilo le malo tistega, kar se nam pred očmi dogaja. Naše otroke, naše bogastvo izgubljamo. Izgubljajo jih starši, izgublja jih država in družba, ker jim nismo dali pravih življenjskih vrednot, odnosa do dela, spoštovanja do sočloveka, države in družbe. V SDS menimo, da je tudi to razlog, da politična opcija, ki nam vlada, zaradi samovšečnosti in samozadostnosti ne vidi teh problemov. Tudi zato je nujno, da se pri vladanju pogosteje menjajo politične opcije.

Za SDS Kamnik, R. V.

Glino gnete Miha Kač

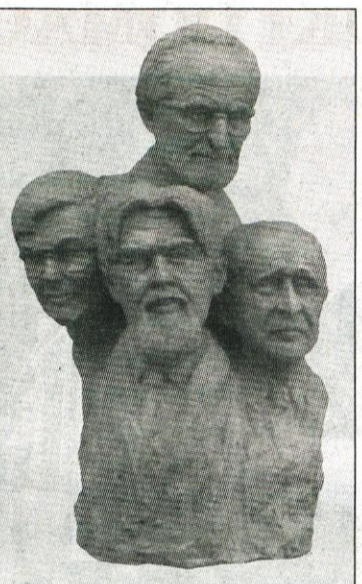

Da bi prešteli kiparje med slovenskimi likovnimi samouki, bi bilo prstov na obeh rokah preveč. Tudi oznaka »samouk« bi ne bila za Miho Kača povsem točna, saj je obiskoval večerno likovno šolo za odrasle pri Akademiji likovnih umetnosti v Ljubljani in se še izpopolnjeval v ateljeju akad. kiparja Staneta Dremlja - ampak to šele pozneje, ko je ugotovil, da mu študij tehničnih ved kljub nadpovprečni uspešnosti v poklicu ni prinesel popolnega zadovoljstva. Ugled iznajditelja mu ni mogel nadomestiti sreče, ki bi jo občutil kot izpovedovalec v kateri izmed zvrsti umetniškega oblikovanja. Zato se je - morda malce pozno - odločil, da povrne dolg in popravi stari greh, ki mu je ležal vse do tedaj na duši: svetopisemske talente je dobil, da jih pomnoži, ne pa da jih zavrže. In je začel - oziroma nadaljeval tisto, kar je poizkušal že v mladosti, pa žal moral opustiti. Že takrat je vedel, da ne za vekomaj.

Miha Kač se je dobro zavedal, da v razmeroma kratkem času, ki mu je na voljo, ne more z nečloveškimi napori nadomestiti let in mladostne dojemljivosti, s katerimi so mladi bodoči kiparji na akademiji srkali znanje in izkušnje svojih učiteljev, študirajoč človeško telo, oblike narave, ki je včasih le na videz mrtva, volumne in mase v medsebojnih odnosih, v dotikih. Vedel je, da bi ga to privedlo v vsesplošno površnost in polovičarstvo, zato se je odločil priti čim dlje v eni sami veji kiparskega oblikovanja: v portretu.

Ni naredil enega - brez števila jih je zgnetel iz voljne gline, iz kakršne so tla pod Kamniškimi planinami, kjer je doma. Najprej take, da jih je lahko postavljal ob one, ki so jih naredili starejši mojstri in se primerjal z njimi, se učil ob njih. Pozneje je videl, da ga stopanje v že uhojene stopinje ne privede daleč in da si mora uhoditi novo gaz: po svoji meri, po svojem okusu in svojem prepričanju - pa četudi sledeč nakupom, ki si jih je pridobil v ranih letih svoje zaljubljenosti v kiparstvo, pa četudi je izročilo mojstra Dremlja in drugih vzornikov iz mladosti govorilo jezik včerajšnjega dne. In izkazalo se je, da je ravnal prav. Njegovi portreti, ki so bili spočetka samo verno prepisovanje narave, so spregovorili in se zganili v duši gledalcev. Dobili so prostor na uglednih javnih mestih. Miha Kač danes postaja ime. Njegova umetnost pa je na ogled v galeriji TR 3, na Trgu republike 3 v Ljubljani, do 10. novembra.

SANJE NA OBRAZU

V prostorih galerije - zbirka Miha Maleš so do 15. novembra na ogled lesorezi Mihe Maleša in linorezi Zore Stančič, ki nadaljuje njegovo grafično tradicijo

Letošnje leto je za kamniško kulturo še posebej praznično, saj praznuje stoletnico rojstva kamniškega rojaka, znanega slovenskega likovnega umetnika Mihe Maleša. S svojim aktivnim delovanjem je Maleš v likovni in kulturni podobi preteklega stoletja zapustil neizbrisen pečat. Po razstavi z naslovom 100 del za 100 let, ki je v začetku letošnjega leta predstavila zgoščen izbor najboljšega iz obširnega in raznolikega Maleševega opusa, je Kulturni center Kamnik v prostorih Galerije - zbirka Miha Maleš pripravil že drugo razstavo v jubilejnem letu z naslovom Sanje na obrazu - Miha Maleš in Zora Stančič. V decembru bo sledila še tretja razstava - izbor iz Maleševega risarskega opusa, kar bo sijajna priložnost, da se soočimo z deli, ki so bila doslej javnosti večinoma prikrita, saj jih je avtor večinoma obdržal zase in jih je šele z donacijo leta 1979 ponudil na ogled javnosti.

Razstava z naslovom Sanje na obrazu, ki je na ogled do 15. novembra, predstavlja Malešev grafični opus, njegove drobne lesorezne vinjete iz mladostnega obdobja, ob bok pa so postavljeni linorezi sodobne slovenske grafičarke Zore Stančičeve, ki nadaljuje njegovo grafično tradicijo. Tako kot Maleš se je posvetila skoraj izključno črno-beli podobi in je ena ključnih predstavnic mlajše generacije, ki zastopa znamenito ljubljansko grafično šolo.

Kustosinja razstave Barbara Savenc nas v priložnostni zloženki-plakatu vabi, da se prepustimo novemu prostoru in ujamemo med obraze in podobe, da se zapletemo v svet igrivih domislic, sledimo sproščeno lapidarnim, počitniško lagodnim Zorinim podobam, ki jih najprej zasluti misel, nato vidi pogled in na koncu ujame roka, ter Maleševim Obrazom iz sanj, drobnemu in krhkemu ciklu vinjet, ki so nekakšen dnevnik umetnikovih likovnih fantazij, predstav in asociacij z neštetimi igrivimi variacijami obrazov, tudi številnih dekliških in vzhodnjaških, in njihovih preoblikovanj, ponekod že na meji abstraktne fantazije, ko se realnost razpušča v sanje in spreminja v irealne privide. Maleševi obrazi in Zorine podobe nas nagovarjajo kot tujci, toda po prvi zadregi, ko se bomo zaupali, potopili v črte, zareze in črno-bel kontrast teme in svetlobe, jih bomo s težavo zapustili.

Obrazi govorijo. Vanje se vpijajo zgodbe, jih senčijo in oblikujejo. Najlepši so tisti obrazi, ki sanjajo. Ti pritegujejo poglede, žarijo. Lepi so, samozadostno izstopajo in se dvigujejo nad trdnost zemeljske površine, a ne zapuščajo našega obličja. Opogumijo nas, začarajo, da vzdrhtimo, potonemo v lastno dno. Če zamižimo, se pojavijo obrazi in podobe, minuli, prihodnji. Ne ovirajmo jih, sledimo jim, izpovejmo svoje sanje. Slišijo naj jih le poteze obraza, ki se bodo tedaj preoblikovale. In mimoidoči bo vedel - sanje na obrazu.

Podoba ne prihaja od zunaj, iz sveta, podoba se rodi znotraj, iz telesa. Tako tudi obrazi, rojeni iz sanj. Sledimo njihovim spreminjajočim se oblikam, kot jim je nekoč Miha Maleš. Ujemimo realistične in abstraktne podobe, oglejmo si preplet otroških sanj in gostoto meglic, ki se je oblikovala v obraze in podobe, zastale na papirju. Oglejmo si črnobele odtise, iz svetlobe in teme, nočnih sanj in globin osebne notranjosti sestavljene drobce, pripuščene na svetlo v trenutku, oblikovane sproščeno brez obvez, a ne brez prihodnosti. Subjektivno zaznamovan svet. Malešev in Zorin.

SAŠA MEJAČ

Razstavo ustvarjalnega opusa Miha Maleša in Zore Stančič, ki nadaljuje njegovo grafično tradicijo, v prostorih Galerije - zbirka Miha Maleš so predstavile (z leve) razstavljalka Zora Stančič, v.d. direktorice Kulturnega centra Kamnik Zora Torkar in kustosinja razstave Barbara Savenc.

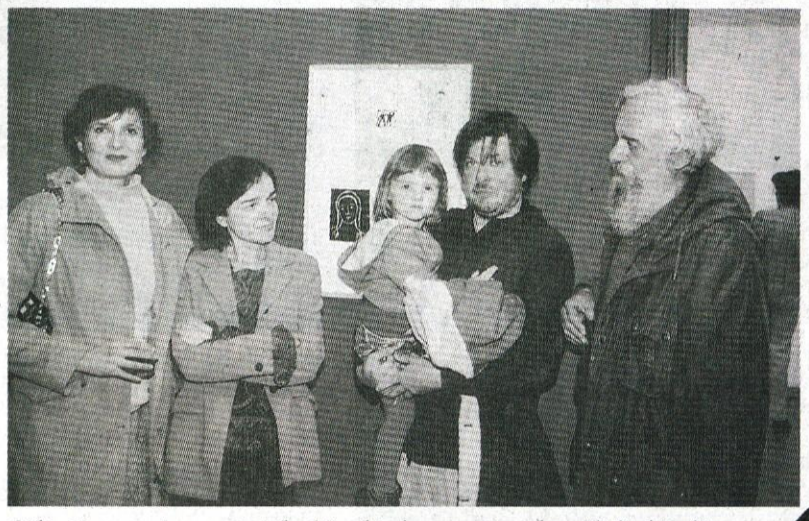

Odprtje razstave v petek, 17. oktobra, so pozdravili ljubitelji grafičnega ustvarjanja Stančič. Umetnici in razstavljalki Zori (druga z leve), ki se je v našo zavest zapisala z grafičnimi podobami, ilustriranjem in poslikanimi kavnimi skodelicami, je čestital tudi kipar Jakov Brdar (na desni).

Portret iz zbirke Zore Stančič

Eden izmed Maleševih Obrazov iz Sanj

SLOVENSKE PESMI PELI

Tunjiški oktet gostoval v Celovcu

Tunjiški oktet je med poletjem gostoval v Celovcu na povabilo tamkajšnjega Mešanega pevskega zbora Sant Michael, ki je praznoval 25-letnico delovanja. Ta jubilejni koncert bi lahko primerjala z našo revijo pevskih zborov, saj so sodelovali mnogi zbori, s katerimi so jubilanti sodelovali v preteklosti in zbori iz okoliških krajev, povabljeni so bili tudi gostje iz sosednje Italije in Slovenije.

Sam koncert je bil nadvse zanimiv, saj je potekal v zelo prijetnem in sproščenem vzdušju. Pevci in pevke zbora Saint Michael so praktično sami poskrbeli ne samo za pevski program, ampak tudi za ostalo. 25-letnico delovanja zbora praznujejo kar tri dni.

Sam koncert se je pričel s predstavitvijo zbora, dogodkov in številnimi zahvalami, pevski program so pričeli gostje - Tunjiški oktet. Z nastopom so navdušili, pri Mlatičih so tudi poslušalci kar prepevali: pika, poka, pika, pok. Tudi v programu ostalih zborov so bile vključene šaljive in poskočne pesmi, vsekakor jih je bilo več kot je to običaj pri naših tovrstnih koncertih, tako da so se poslušalci prav vživeli in nadvse uživali. Med njimi je bilo kar nekaj pesmi, ki se pojejo tudi pri nas, le v nekoliko drugačnih priredbah. Pred zaključkom je Tunjiški oktet še enkrat nastopil, sledil je zaključni del z gostitelji.

Zanimivo je bilo tudi srečanje z ostalimi pevci po koncertu, saj je zadonela slovenska pesem, k naši mizi so pristopili tudi nekoliko starejši pevci, ki so hrepeneli po naši, slovenski pesmi in nekaj čudovitega je, ko ljudje ne znajo niti govoriti več po slovensko, slovenskih pesmi pa znajo zapeti več kot številni Slovenci.

Ob tem naj še dodam, da je bil Tunjiški oktet povabljen tudi v Kanalsko dolino v Italijo, kjer so polepšali tamkajšnje praznovanje v Ukvah, kjer so se takrat zbrali številni domačini. Med njimi je bilo veliko Slovencev, ki jim je bilo slovenstvo »odvzeto«. Težko je opisati, kakšen izraz je bil na obrazih teh ljudi, ko so poslušali našo pesem, pevci okteta pa so peli in peli. Solze so tekle po obrazih in težko je razumeti, kaj so občutili ljudje ob tem dogodku. Kmalu so se nam pridružili, predlogi pesmi so kar deževali in lepo je bilo, da pevci okteta znajo zapeti toliko slovenskih narodnih pesmi.

To so bila nova in zanimiva doživetja, ob katerih smo bili ponosni na to, kar smo, in da smo s slovensko pesmijo razveselili in ogreli toliko src.

CECILIJA PLEVEL

Dušan Lipovec razstavlja v novi galeriji na Duplici

V nekdanjih skladiščih tovarne Stol na Duplici so 20. oktobra odprli preurejene prostore podjetja Peroz d. o. o. eksport - import iz Ljubljane. Direktor firme in lastnik prenovljenega objekta Jože Perko je velik del prostorov namenil kulturi in alternativnemu zdravilstvu kot »Hram zdravja in umetnosti.« V tem sklopu deluje od ponedeljka do četrtka »Društvo učencev zdravilnih danosti« po metodi znanega zdravilca z bioenergijo Zdenka Domančiča. Njegovi učenci Frenk Lendero, Slavi Kokoravec in Boris Štrukelj so pripravili tretmaje štiridnevnih bioterapij. Prostorna dvorana v tretjem nadstropju je namenjena še koncertom, igram, predvsem pa likovnim razstavam.

Dušan Lipovec ob odprtju razstave v galeriji Peroz

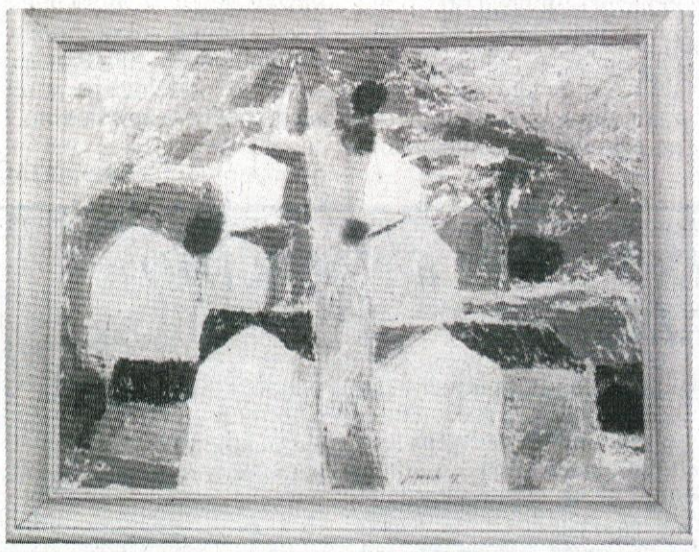

Dušan Lipovec: Dalmatinska veduta, akril, 100x130 cm, 1999 (slika z razstave)

V novi galeriji poimenovani »Naša galerija« so kot prvega razstavljalca k sodelovanju povabili kamniškega akademskega slikarja Dušana Lipovca. V prostrani in funkcionalni dvorani je pripravil razstavo štirintridesetih slik velikih in večjih formatov v tehniki akrila in olja. Pregledna razstava z naslovom »Od realnega k abstraktnemu« je pregled skozi slikarjevo petindvajsetletno slikarsko delo. Predvsem gre za krajinske in vedutne pogledе na nekatera slovenska mesta: Kamnik, Ljubljana, Ptuj, Maribor, nekatere obmorske kraje ter za že bolj abstraktno abstrahirane krajine in vedute: motivi iz francoske Provanse, Jadranskih otokov in Primorja. Simbolno so se s po enim stolom unikatne izdelave predstavili še Domen Slana, Igor Spreizer in Boris Štrukelj z malo plastiko. Ob odprtju so novo galerijo in novo razstavo pospremili z glasbo znani Kamniški koledniki.

Po asfaltni cesti v najvišje ležečo vas

Letošnji praznik Krajevne skupnosti Sela pri Kamniku, ko se spominjajo tragičnih dogodkov v Sovinji Peči 15. oktobra 1944, ko se je okupator znesel nad nedolžnima družinama Kuhar in Poljanšek, so obeležili s slovesnostjo pri spomeniku ob Kuharjevi domačiji, nadaljevali pa z odprtjem zadnjega, dobrega pol kilometra asfaltiranega odseka ceste Sela-Poljana.

V prizadevanja za razvoj kraja se krajani Sel vključujejo z zavzetostjo, z lastnim delom in sredstvi, nenazadnje tudi s številno udeležbo ob krajevnem praznovanju in odprtju novih pridobitev. Upravičeno ponosni odpirajo nove kilometre krajevnih cest, obnovljenih in asfaltiranih v zadnjih letih, ki so približale njihove zaselke dolini, sosednjim krajem, jim izboljšale pogoje življenja in dela. Tako kot ob lanskoletnem krajevnem prazniku, ko so odprli 620 metrov dolg odsek krajevne ceste Sela-Poljana, so se tudi letos, 18.oktobra, zbrali v prav lepem številu in pozdravili odprtje še zadnjega, 540 metrov dolgega asfaltiranega odseka krajevne ceste, ki povezuje vas Poljano z drugimi kraji v KS in občini. Po nekajletnem postopnem urejanju in asfaltiranju ceste v Poljano, ki je z 910 metri nadmorske višine najvišje ležeča vas v kamniški občini, so po zaslugi zavzetega dela in solidarnosti vseh krajanov dokončali tri kilometre dolgo cesto do zadnjih štirih domačij - Osolnikova, dve Hribarjevi in Zavolovškova. S prispevkom krajanov po sto tisoč tolarjev na domačijo, z brezplačnim odstopom zemljišča, mnogimi urami prostovoljnega dela in s 7,5 milijona tolarjev iz občinskega proračuna, so uspeli v letošnjem letu dokončati še zadnji del ceste. Pridobitev je rezultat pred leti sprejete odločitve, da je prva naloga na področju modernizacije cest v krajevni skupnosti prav povezava najvišje ležeče vasi Poljana z bližnjo in dalnjo okolico. Vsak nov meter ceste pomeni za prebivalce te vasi pomembno pridobitev, ki daje upanje, da bo kraj živel in se razvijal v prihodnje. Dokončana cesta ni pomembna samo za prebivalce Poljane, ampak tudi za prebivalce širšega območja občine, ki potujejo v sosednjo občino ali v dolino Črne.

Krajani Poljane in tudi drugih vasi v krajevni skupnosti - Sela, Znojile, Trobelno, Žubejevo, Sovinja Peč, Bela Peč, Rožično, Markovo in Studenca, skupaj živi tu skoraj 600 prebivalcev, so se skupnih uspehov in prizadevanj za razvoj njihovih prijetnih vasi in zaselkov poveselili na Osolnikovi domačiji, po domače Polanski. Preprosti in prijazni krajani upajo, da bodo z razumevanjem sprejeta tudi njihova prizadevanja v prihodnjih letih, ko bodo nadaljevali s posodobitvijo ostalih krajevnih cest. Druži jih velika solidarnost in pripravljenost pomagati z delom, z brezplačnim odstopom zemljišč in tudi z denarnimi vložki, čeprav se mora marsikdo za pomoč sokrajanom tudi čemu odreči. Njihovo medsosedsko sodelovanje je resnično občudovanja vredno.

VERA MEJAČ

Prijetni in preprosti krajani vasi Poljana, okoliških vasi in zaselkov, so toplo pozdravili pomembno pridobitev, ki je rezultat izrednega medsosedskega sodelovanja, mnogih ur vloženega dela in lastnih sredstev ob pomoči občine.
Učenci osnovne šole Sela, letos šolski prag prestopa 16 učencev, so ob tej priložnosti prepevali in recitirali. Tadeja Mali in Kristina Kotnik sta prepričljivo odigrali vlogi starih ženic - popotnic. Gregor Kuhar, Luka Berlec, Klara Resnik so svoj skeč zaključili s poučno mislijo: čez zebro varen je korak, če le ni v avtu kak bedak ...

ZLATI ZVOKI DOMAČE GLASBE

Pod tem zvenečim naslovom je Založba Zlati zvoki s kamniškimi soorganizatorji v soboto, 18. oktobra, v športni dvorani v Kamniku pripravila nadvse prijeten in zanimiv glasbeni večer. V živo so igrali in prepevali priznani slovenski ansambli in pevci - prejemniki pomembnih glasbenih priznanj. Bogati zbirki priznanj, doseženih v zadnjem času, so dodali še priznanje tega večera - prvo nagrado občinstva s festivala narečne popevke v Ljubljani. Osvojila jo je skupina Modrijani za pesem Moje dekle. Skladba je delo Igorja Podpečana in Janeza Hvaleta.

Na velikem koncertu v Kamniku so Modrijani v svoj program vključili tudi to zmagovalno pesem. Predstavili so se še: zmagovalke festivala Slovenska polka in valček Vesele Štajerke, ansambel Igor in zlati zvoki z »naj« pevko Jelko Hafner, najbolj prodajani narodnozabavni ansambel v lanskem letu Ansambel Toneta Rusa, najobetavnejša mlada ženska skupina Navihanke, Ansambel Braneta Klavžarja.

Polna dvorana poslušalcev je z »naj« gromkim aplavzom tega večera pozdravila prav nastop domačega ansambla Bratov Poljanšek, ki ima za seboj že 31 let uspešnega nastopanja. Februarja so bili zmagovalci Naj viže meseca na radiu Slovenija.

Za dobro voljo je poskrbel tudi Vinko Šimek, ki je program večera povezoval s svojo duhovitostjo in humorjem. Obiskovalci koncerta so se po uradnem delu zavrteli ob zvokih ansambla Igor in zlati zvoki.

VERA MEJAČ

Ni kaj, smeha ni bilo moč zadržati, ko se je Roman Lukanc trudil z učenjem jodlanja ob igranju kitare in ob tem naredil marsikatero »smešno faco«. Spremljal ga je Rudi Poljanšek s harmoniko in drugi muzikantje njegovega ansambla.

Športna dvorana v Kamniku, polna ljubiteljev narodnozabavnih viž, je še posebej navdušeno pozdravila domače muzikante ansambla Bratov Poljanšek, ki s svojo glasbo, pesmijo in dobro voljo navdušujejo povsod, kjer nastopajo. Dobro voljo pa je širil tudi povezovalec programa Vinko Šimek.

TERME SNOVIK PREJELE NAGRADO ZA NAJ KOPALIŠČE

Da Terme Snovik, najmlajše slovenske terme, že vse od začetka zavzeto uresničujejo svojo vizijo razvoja, potrjuje tudi nedavno prejeta druga nagrada v vseslovenski akciji z naslovom Slovensko naj kopališče. S tem so ponovili »uspeh« lanskega leta. V akciji, ki je pod okriljem radia Slovenija in številnih radijskih postaj potekala več mesecev, so izbirali in odločali izključno kopalci in obiskovalci termalnih, morskih in bazenskih kopališč ter kopališč ob jezerih in rekah. V radijski oddaji Dobro jutro Slovenija so se vsakokrat namenili v drug kraj in drugo kopališče. Tam so se pogovarjali z gosti, turističnimi delavci, strokovnjaki in predstavniki kopališč, predstavili gostinsko-turistično ponudbo kraja, urejenost, varnost in opremljenost kopališč ter dopolnilne dejavnosti.

S slovesno razglasitvijo najboljših, s podelitvijo priznanj in kristalnih globusov pa se je 15.oktobra v Kristalni dvorani v Rogaški Slatini zaključila letošnja akcija Slovensko naj kopališče 2003. V kategoriji srednje velikih in manjših termalnih kopališč so Terme Snovik zasedle odlično drugo mesto in to celo pred dobro poznanimi Termami Rogaška. Več glasov so dobile le Terme Ptuj. V kategoriji večjih termalnih kopališč so največ glasov zbrale Terme 3000 Moravske Toplice, sledijo jim terme Olimia Agualuna v Podčetrtku in Terme Čatež.

Kot je povedal direktor Term Snovik Ivan Hribar, jim nagrada pomeni veliko priznanje za dosedanje delo, potrditev dosedanjih odločitev, spodbuda za prihodnje delo in uresničitev vizije razvoja, ki se ji približujejo korak za korakom. Poudaril je, da so se z odprtjem zunanjega bazenskega kompleksa s prvimi bazeni v Sloveniji, zgrajenimi iz inox materiala, s posodobitvijo in povečanjem garderob, novo recepcijo ter restavracijo Potočka s sodobno kuhinjo, zapisali med sodobna srednje velika termalna kopališča. Obiskovalci pozdravljajo različne prireditve, ki jih organizirajo v restavraciji Potočka, kjer je svoje mesto našla tudi kultura, duhovno življenje. V tem mesecu je na ogled razstava slik Roberta Uraniča iz Zgornjih Stranj.

Direktor Hribar pa mi je zaupal še to: v snoviških termah bodo kmalu zabeležili 200.000 obiskovalcev v letošnjem letu in »jubilantu« - dvesto tisočemu obiskovalcu pripravljajo prav posebno presenečenje.

SAŠA MEJAČ

Spomin na poletje - utrinek z Velike Planine

V planinah je že zapadel sneg. Tudi Velika planina ga je bila deležna in prvi navdušenci so celo že smučali po planini. A preden se usmerimo na sneg in na smučanje, še droben spomin na poletje. Na Veliki planini skrbita za živino predvsem dve generaciji pastirjev - babice in dedki ter vnukinje in vnučki. Medtem, ko morajo mamice in atiji delati doma, v dolini, babice in dedki pazijo na otroke, ki po eni strani že v rani mladosti pomagajo po svojih močeh in tako spoznavajo delo in skrb, po drugi strani pa uživajo zanimive počitnice v prelepem planinskem svetu, kakor tile pastirčki na sliki.

Mimi Pollak

PET LET ŽIVLJENJA V BUDNARJEVI HIŠI

Mnogim je hiša postala prijazen dom. V Palovčah še kuhajo oglje in ohranjajo stare običaje.

Iva in Miro Šubelj sta v Budnarjevo muzejsko hišo v Zgornjih Palovčah, ki sta ji pred petimi leti vdahnila življenje, zadnjo oktobrsko nedeljo povabila prijatelje in vse, ki spoštujejo kulturno dediščino in preproste stvari, ki so jih ustvarile roke naših prednikov. Pet let življenja v Matjaževi hiši z značilno črno kuhinjo in staro kmečko izbo je obeležilo prijetno srečanje s prijaznim klepetom in toplimi stiski rok s čestitkami Ivi in Mirotu, ki z dušo in srcem skrbita, da je ta stara hiša postala prijazen dom, saj je našla gospodarja in prijatelje. V petih letih zavzetega dela sta nas globoko prepričala, da jima ni vseeno, kaj se dogaja s kulturno dediščino in spomeniki na Kamniškem. Znata spoštovati izročilo, ki so nam ga predniki zapustili v varstvo.

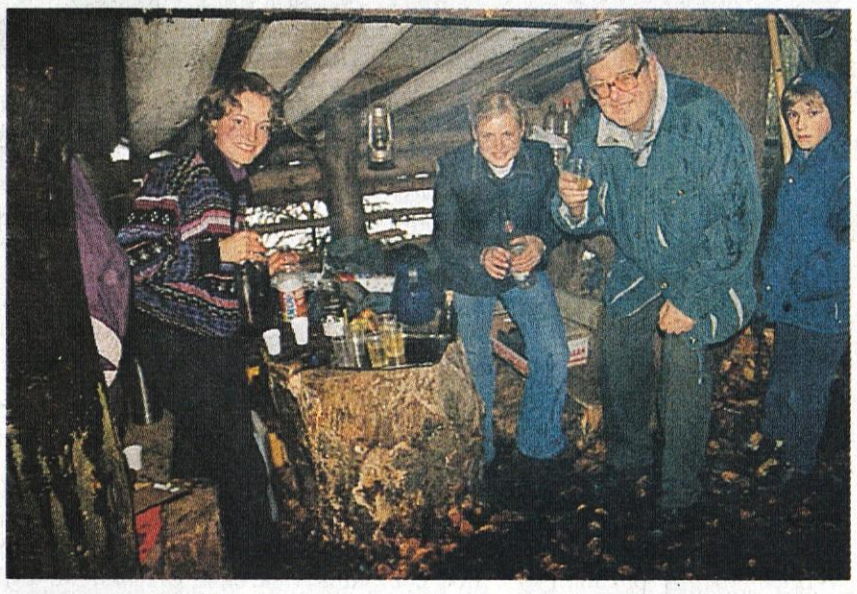

Oglarska lesena koliba, pokrita s smrekovim lubjem, je dajala zavetje oglarjem, obiskovalcem in domačim dobrotam, ki so jih gostoljubni domačini ponudili obiskovalcem.

Budnarjeva muzejska hiša je edina prenovljena domačija na kamniškem območju, ki ji je uspelo ponovno zaživeti, domačinom, Kamničanom in številnim nedeljskim obiskovalcem Zgornjih Palovč in okoliških vasi pa prikazati zgodbo o njenih nekdanjih stanovalcih. Ideja o vzorčni obnovi vasi v celoti rojeva prve sadove - obujanje oglarjenja v Palovčah, gojenja češenj, zelišč, praznik kolin... Preko petdeset razstav, predavanj in delavnic je bilo pripravljenih v teh petih letih. Vezane so bile na našo etnološko, kulturno, arhitekturno dediščino, zanimive tako za odrasle kot za otroke. Pohvalno je, da je med obiskovalci mnogo šolske mladine, študentov arhitekture, etnologije in turizma. Posneli so že kaseto Peka kruha, izdelava pletenic in potic v črni kuhunji, ob oglarjenju snemali potek priprave oglarske kope. Obe kaseti sta v obdelavi in bosta zagledali luč sveta v začetku naslednjega leta. V pripravi je tudi izdaja knjige z naslovom Recepti iz črne kuhinje.

V knjigi vtisov v Budnarjevi muzejski hiši najdemo zapise v mnogih tujih jezikih, zahvale in priznanja za dobro delo. Med drugimi je profesor večkratnih znanosti iz Londona zapisal, da se moramo zavedati vseh dejanj, ki se v tej hiši vrstijo. Le tako bomo ohranili svojo identiteto, še predvsem zdaj, ko smo se podali na pot Evrope. To je namreč še posebej pomembno za Slovenijo in majhne narode.

Jubilejnega srečanja ob petletnici delovanja Budnarjeve muzejske hiše se je udeležilo veliko ljudi od blizu in daleč - iz Ljubljane, Domžal, Kranja, Ribnice, Dobrne...lahko rečemo iz vse Slovenije. Kot vedno jih je prijazno pozdravila **skrbnica Iva Šubelj Kramar**. S ponosom je govorila o vrednotah ohranjanja stavbne dediščine na vasi in o obnovi odnosov med ljudmi. Prav za slednje se je Ivi zahvalil predsednik sveta KS Vranja Peč Gusti Smešnjavec, ki je s seboj prinesel košaro okusnih domačih jabolk in jih delil med obiskovalce.

Še posebej razveseljivo pa je, da so dogajanja v Budnarjevi hiši spodbudila domačine iz Palovč in okoliških vasi, da so se pridružili prizadevanjem za ohranjanje izročila naših prednikov, svoje izdelke in znanja rokodelstva, domačih opravil pa radi predstavljajo obiskovalcem.

Mag. Dušan Kramberger, svetovalec vlade RS za kulturno dediščino, je ob praznovanju spregovoril: *» Preden sem prišel danes sem, sem se pogovarjal z ministrico za kulturo in prinašam tudi njene pozdrave in čestitke za opravljeno delo. Iva je na ministrstvu pohvalila krajane, ljudi, ki prihajajo, sodelavce, izvajalce programov in vse, ki so v teh petih letih prihajali sem in postali prijatelji in ljubitelji Budnarce. Ni pa povedala, da je vse to izključno njena zasluga. Ivo poznam že dolga leta. Srečevala sva se v Ljubljani, ko je pripravljala razstave o Dediščini stavbarstva na Slovenskem. Prav njena pobuda je bila, da se danes na GTŠ-ju izvaja izobraževanje v smeri restavratorstava. Kar se je v Budnarci v teh letih dogajalo, je vezano na ohranjanje, tako stavbarske dediščine kot etnološkega izročila. Lahko ji čestitamo in želimo, da bi projekti, ki jih pripravlja, še kje zaživeli na takšen način.«*

Srečanja v Budnarci vselej polepšajo ljudski umetniki z recitacijami, glasbo in pesmijo in tudi tokrat je bilo tako. Na ganku in v hiši so kamniške ljudske pevke Predice - Fani Klemenc, Ana Kuret, Joži Belcijan in Angelca Jagodic - prepevale ljudske pesmi. Jože Jagodic in Stegn sta družno »špilala« pred hišo, pod gankom je sosed Boštjan Repenšek pekel kostanj, Vera Prelovšek iz Cerkelj je ob razstavljenih bučah in okusnih izdelkih iz njih svetovala o koristnosti teh starih kmečkih pridelkov. Da ne naštevamo vseh imen domačink, ki so spekle kruh, potice in prinesle druge kmečke dobrote. V slast je šla fižolova juha in oglarska župa, postrežena v posebej za to priložnost izdelanih glinenih posodicah. Slastni flancati in krofi, ki jih je v železni trinožni posodi na predpečku na odprtem ognju v črni kuhinji ob soju goreče trske cvrla Ivanka Brodar iz Hudega, se niso mogli niti ohladiti. Frančiška Maselj, Pavla Jeraj in Slavica Hribar iz skupine za ohranjanje kulturne in naravne dediščine KUD Krašnja so iz pšenične slame spletale kite za slamnike in cekarje k opravi narodne noše.

V hiši pod Bohkovim kotom so kamniške ljudske pevke Predice pele ljudske pesmi, ženske iz skupine za ohranjanje kulturne in naravne dediščine KUD Krašnja pa so iz pšenične slame spletale kite za slamnike in cekarje narodnih noš.

V spodnjem razstavnem prostoru so otroci iz Varstveno delovnega centra iz Zagorja razstavili ročno izdelane predmete, povezane s kruhom.

Že dan prej, v soboto, so si številni obiskovalci Zgornjih Palovč z zanimanjem ogledali pripravo oglarske kope in kuhanje oglja. Še večje zanimanje je bilo v nedeljo in naslednje dni. Oglje so pod vodstvom domačina Mihe Brleca kuhali še njegov sin Miha, Francka in Roman Novak, Tomaž Repenšek in prijatelji. Ob kopi so postavili oglarsko leseno kolibo, pokrito s smrekovim lubjem, ki je dajala zavetje oglarjem in obiskovalcem. Pa ne le zavetje, iz nje so gostoljubni domačini prinašali čudovite kmečke dobrote in s požirkom domačega ogreli premražene radovedne obiskovalce. Mlada soseda Anica Brlec pa je potem, ko je odložila pladenj, spretno raztegovala meh svoje ljubljene harmonike. Njen oče, oglar Miha Brlec je prav vsakemu rad postregel in razložil o pripravi kope in kuhanju oglja.

Vzdušje v gozdu, ob kopi in pod pravkar zasneženimi vejami dreves, je bilo pristno kot bi se preselili nekaj desetletij nazaj. Prijaznost in veselje je bilo čutiti gori v gozdu, v hribovitem predelu Zgornjih Palovč. Da bi v prihodnjih letih še večkrat opazili modrikast dim, ki se bo pojavljal na več koncih Palovških gozdov in sporočal: V PALOVČAH ŠE KUHAMO OGLJE.

Besedilo in fotografije
VERA MEJAČ

Pri oglarski kopi so se obiskovalci greli ob ognju in dobrotah gostoljubnih domačinov. Lepo se je odrezal tudi predsednik sveta KS Gusti Smešnjavec, ki je prinesel košaro domačih jabolk in jih delil ob kopi in v Budnarci. Anica Brlec pa je razveseljevala z veselimi vižami svoje harmonike.

OGLARJENJE

Kuhanje oglja v Palovčah je bila pomembna dejavnost in dodaten zaslužek skromnemu življenju na tem področju. Predlani je bila po dolgem času prvič zakurjena oglarska kopa in Miha Brlec se je ob postavljanju kope spominjal, kako je nekoč z očetom kuhal oglje, sedaj mu pri delu pomagajo sin Miha, sosedje Francka in Roman Novak, pa Tomaž Repenšek in nekaj prijateljev.

Kopa sega v višino kakih 5 metrov in meri v premeru okoli 8 metrov. V takšno kopo zložijo okrog 30 do 40 m^3 lesa. Postopek priprave in kuhanja traja približno dva tedna. Bistvo postopka je segrevanje lesa z malo zraka, da se le ta ne vname; les se pri tem volumsko zmanjša na polovico, teža pa na četrtino. Oglje daje dvakratni toplotni učinek. Včasih so ga uporabljali predvsem kovači, danes pa ga je težko prodati.

Poznamo kope, ki so pripravljene v enem skladu, to je manjša kopa, ki jo imenujejo mulc; v dveh ali treh skladih so zelo redke. Ploskev med dvema skladoma imenujemo sklep, vrh kope je glava, med glavo in gornjim sklepom so ramena.

Oglarsko kopo postavijo na ravnem prostoru, še bolje na jasi v gozdu (imenujemo ga kopišče); nikoli ob potoku ali na odprtem, ker bi bil prevelik dotok zraka in izgorevanje ne bi bilo dobro. Za oglarjenje je primeren vsak les, vendar so listavci boljši; če uporabljamo samo bukev bo kvaliteta oglja najboljša. Iglavcev se oglarji praviloma izogibajo.

Pri pripravi je pomembno kopišče. Najprej ga dobro očistijo in zravnajo, nato položijo izmenično tri plasti listja in zemlje ter površino dobro zbijejo. V sredino kopišča zabijejo tri bukove, gabrove ali leskove palice tako, da tvorijo trikotnik s stranicami okoli 30cm. Okrog palice spletejo vrbov obroč, ki je kasneje v bistvu dimnik kope in ga imenujemo stržen. Na tla, v njegovo središče, položijo v križ povezana leskova klina, ki pri postopku ne moreta zgoreti, temveč le zoglenita. Nato pa okoli stržena pokonci nalagajo drva. Najprej drobna, potem pa vedno debelejša in vse bolj pod blagim kotom. Okoli spet zložijo tanjša drva. Ponavadi so delali kopo v dveh skladih. Proti vrhu kope so naložili drobna drva vodoravno, vseskozi pa pazili, da je stržen ostal odprt vse do tal.

Kopo prekrijejo s steljo ali smrekovimi vejami ter z zemljo postopoma od spodaj navzgor. Pravijo, da kopo črnijo. Prevleka prsti se prične ob vznožju kope, proti vrhu se debeli in je na glavi debela približno 10 cm. V zimskem času so prevleke zemlje še debelejše. Osnovni namen zastiranja je preprečevati dostop zraka v kopo. Ko je kopa končana, jo zaščitijo še z nekaj vejami in cepanicami, da morebiten dež ne bi spral zemlje.

Kopo zažgejo z močnim ognjem z njenega vrha. Ko se razgori, ga vržejo v odprtino stržena ter zatem namečejo dodatna drva in staro oglje. Zatem vržejo nekaj dračja, potem žerjavico in to ponavljajo. Tako počasi vlečejo ogenj navzgor po strženu. Vsaki dve uri dodajajo dračje in s kolom pretolčejo žerjavico. To traja dva dni.

Ob vznožju kope napravijo luknje za dovod zraka. Kopa se počasi segreje, pri tem pustijo stržen odprt toliko časa, da se ogenj dvigne, nato kopo zaprejo in postopek kuhanja oglja se začne.

Tleti prične v zgornjih plasteh in tedaj odprejo dimnice s katerimi uravnavajo kuhanje. Z odpiranjem dimnic se pomikajo proti dnu kope. Zgornje dimnice pri tem zapirajo in odpirajo spodnje. Če so drva dobro zložena, je kuhanje enakomerno, drugače pa oglar kuhanje uravnava z dimnicami. S hojo tlačijo kopo in že zoglenela drva. Tako se kopa seseda, kar pomeni, da je kuhana.

Oglarji poznajo pravilen postopek kuhanja tudi po dimu. Dim je najprej belkast, ker je pomešan s paro, nato je sivkast in prehaja v modro in končno v prozorno barvo.

Zoglenitev kope traja do sedem dni, odvisno je tudi od kvalitete lesa in načina zlaganja. Vsekakor pa kvaliteto narekuje tudi vreme.

Kopa se pri kuhanju neenakomerno seseda, tako nastajajo votline, ki jih zapirajo s stranskim »bokanjem«. Zračnice zamašijo, dimnice pustijo odprte, tudi kopo odprejo na vrhu, jo pobezajo z bokalnico in votlino napolnijo z drobnimi drvmi. Nato kopo zaprejo in postopek kuhanja se nadaljuje. Ta postopek ponavljajo, dokler ni bilo oglje povsem kuhano. Oglarji so pazili, da ni prišlo v kopo preveč zraka. To je bilo najbolj pomembno, kajti v nasprotnem se je plin lahko vžgal in kopo je dobesedno razgnalo.

Kuhano kopo so nato očistili. Z grebljico so odstranili zgornjo plast prsti s kope, jo z grabljami pregrabili ter ohlajeno spet vrgli nazaj čez kopo. Nato so kopo pustili en dan stati, da se je ohladila. Razdiranje kope se je začelo od vrha ali od strani. Oglje so zlagali v krogu in pri tem pazili, da se ne bi vnelo, kajti v strženu je še vedno možno tlenje. Če pa se je kljub temu vnelo, so ga pogasili s prahom in ne z vodo, kajti ovlaženo oglje izgublja kakovost. Oglje so tako pustili še dva dni in ga nato spravili v vreče. Oglarji so med kuhanjem oglja prebivali ves čas v zasilno pripravljeni kolibi ali zavetiščih, ki so bila pokrita s smrekovim lubjem. V takšni kolibi je bilo pripravljeno ležišče za oglarja in pa odprto kurišče za kuhanje skromne hrane, ki jo je pripravljal.

Prepričani smo, da se bo v Palovčah ohranilo oglarjenje, da ne bo ostala le pripoved o starih oglarjih, ki so tu kuhali.

Iva Šubelj Kramar

KAKO DOBRO POZNAMO SVOJO OBČINO?

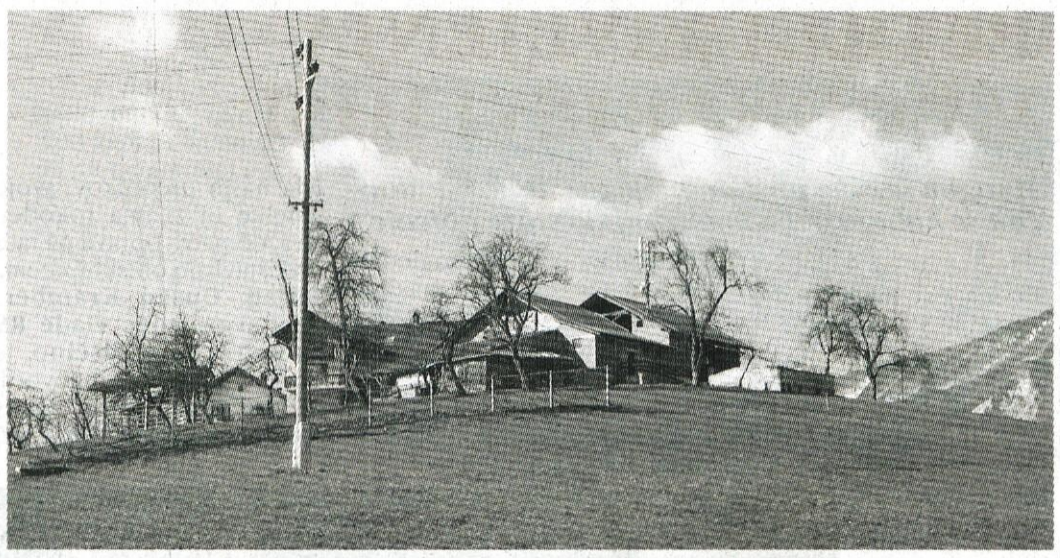

V zadnji oktobrski številki Kamniškega občana je bila objavljena fotografija Bivaka pod Skuto na Malih podih. To je uradno ime te zgradbe. Za pravilen odgovor je zadostovalo tudi samo MALI PODI. Bivak stoji na samem robu visokogorske planote Malih podov, tako da ima čudovit razgled predvsem proti jugu, ne samo na Veliko planino in po dolini Kamniške Bistrice, na del Ljubljanske kotline, Dolenjske, ampak celo do Bosne - ob dobri vidljivosti se lahko vidi celo okoli 180 km oddaljena Plješevica nad Bihaćem! Razgled proti JZ zakriva Mokrica, Kompotela, Vrh Korena in nato Kalški Greben, kar je bilo tudi na sliki. Razgled proti zahodu omejuje dva in pol kilometra oddaljeni Grintovec, proti vzhodu pa greben Turska gora - Brana. Severno obzorje pa zakriva greben Rinke - Skuta. Slednja je s svojimi 2532 m tretji najvišji vrh Kamniških planin (za Grintovcem 2558 m in Kočno 2540 m).

Podobno kot Veliki podi so tudi Mali podi zakrasela visokogorska planota, ki sega od približno 2000 do 2300 m in jo omejuje Sleme, Skuta, Rinke in Turska gora, proti dolini pa prepada s strmimi, mestoma tudi navpičnimi skalnimi stenami. Tako je možen relativno lahek dostop samo pod Slemenom ali pa čez Žmavcarje. Tudi na tej planoti je polno brezen, kotličev, škrapelj in podobnih kraških pojavov, od katerih je posebej znan naravni most, ki je kakšnih slabih 200 m zahodno od bivaka. Ta je več kot meter širok in okoli sedem metrov dolg in premoščuje do deset metrov globoko razpoko. Velika kotanja med Rinkami (Kranjsko, Koroško, Štajersko in Malo), v kateri je skoraj celo leto sneg, se imenuje Vodine. Enako se po naravi (sneg - voda) imenuje tudi kraj pod Skutinim ledenikom pod SV in S steno Skute, ki ga pa Jezerjani imenujejo Vadine, Kranjčani pa Ledine.

Na mestu sedanjega bivaka je stal stari bivak, ki so ga ljubljanski alpinisti oziroma planinci zgradili po načrtih Vlasta Kopača kmalu po drugi svetovni vojni. Bivak je bil lesen in oblečen z aluminijasto pločevino. Ves potrebni material so znosili gor na ramah sami. Po svoji arhitektonski in funkcionalni zasnovi je bil to eden od bivakov, v katerih je bil zaprt prostor izkoriščen izredno racionalno. V njem je bila miza in dve klopi, ki so se lahko spremenile v ležišča za štiri osebe, nad njima pa je bilo še viseče ležišče za tri osebe. Imel je celo majhno peč za ogrevanje. Žal se je v njem naselila lesna goba in je postal tako trhel, da ni mogel več služiti svojemu namenu, saj se je začel že sesedati. Zato so ga podrli. Tudi sedanji bivak, ki ga je ob koncu sedemdesetih let prejšnjega stoletja postavilo PD Ljubljana Matica oziroma njihov alpinistični odsek, pri čemer je potrebni material v glavnem zvozil gor helikopter, je funkcionalno dobro premišljen, vendar z manj racionalno izrabo prostora, zato pa bolj udoben. Je lesen in prevlečen s pocinkano pločevino. V njem je na dveh nivojih ležišč za okoli 12 ljudi. Je tudi zelo dobro izoliran in se da v njem kar udobno »prebivakirati«. Prvotni bivak je bil postavljen predvsem za potrebe alpinistov, ki so plezali v ostenjih Kogla, Skute, Štruce, pa Turske gore in Rink tudi s severne strani, sedaj ga pa izkorišča vedno več različnih obiskovalcev planin, saj je nezaključen. Tako je v poletnih mesecih kar redka noč, da v njem nihče ne prespi, podobno je tudi v ostalih letnih časih, če je le kolikor toliko lepo vreme. V njegovi bližini ni vode. V začetku poletja je sicer v okoliških kotanjah in breznih dovolj snega, ki ga pa ob koncu poletja zmanjka. Za bivak vzorno skrbi PD Ljubljana matica, pa tudi večina obiskovalcev se drži navodila, da je potrebno bivak za seboj počistiti in smeti odnesti v dolino, vrata pa skrbno zapreti, da ne pride noter dež ali sneg.

Bivak stoji na nadmorski višini 2070 in je s to višino na drugem mestu v Kamniških planinah. Najvišja zgradba je namreč Bivak Pavla Kemperla (2104 m). Do njega ne vodi nobena označena pot. Od označene steze, ki vodi s Kamniškega sedla oziroma Okrešlja na Skuto, je oddaljen približno 250 m. Ob lepem vremenu ga ni težko najti, zato pa v megli lahko postane dostop hudo zamotan. Iz doline je dostopen po dveh smereh, ki sta pa obe zahtevni. Ena je čez Žmavcarje, druga, čez Gamsov skret je zahtevnejša. Čez Gamsov skret je nekdaj menda vodila celo označena steza, vendar so opustili markacije tako, da jih ni nikjer več videti. Glavne težave predstavlja prav prehod čez Gamsov skret, ki zahteva obvladovanje plezanja do druge stopnje, pa tudi zelo strme trave za njim. V varianti desno od Gamsovega skreta je sicer napeta žična vrv, vendar je tudi ta samo za zelo izurjene. Čez Žmavcarje je sicer laže, posebej še, ker se je tam v zadnjem času uhodila steza, vendar je tudi tu nekaj mest »nerodnih« in zahtevajo pazljivost in izurjenost. Oba dostopa pa zahtevata tri do pet ur hoje.

Izmed pravilnih odgovorov je žreb izbral dopisnico bojana Štuparja iz Tunjic 24/d, ki lahko dvigne knjižno nagrado v knjigarni VELE na Ljubljanski cesti v Kamniku. Naj dodamo, da je Bojan prav gotovo dober poznavalec gorskega sveta, saj je v svojem izčrpnem odgovoru do metra natančno zapisal, da Bivak pod Skuto stoji na spodnjem robu Malih podov - 2070 metrov, do njega pa pride skozi Žmavcarje ali pa s poti na Skuto proti Velikim podom.

V planinah je že zapadel sneg, zato smo se tokrat spustili nekoliko nižje. Sprašujemo po imenu kraja na sliki, pravzaprav po ledinskem imenu tega kraja. Ime naselja, pod katero spadata hišni številki, je že bilo objavljeno v tej rubriki. V pomoč pa naj povemo, da je nadmorska višina 526 m in da ima zvezo z gradnjo, graditi, gradom in leži nad stičiščem treh dolin in dveh potokov z reko ...

Svoj odgovor, to je ime kraja, na katerem stoji ta zgradba, pošljite na dopisnici do 14. novembra na naslov »Kamniški občan, Glavni trg 23, SI-1240 Kamnik«. Izmed pravilnih odgovorov bo žreb izbral prejemnika knjižne nagrade, ki jo podarja podjetje VELE.

Gostišče pri »Planinskem orlu«

Stahovica 20
telefon 01 83 25 410

odprto od 10. do 22. ure
torek zaprto

POSLOVNA KOSILA, POROKE IN ZABAVE ZA ZAKLJUČENE DRUŽBE

V soboto, 8. novembra, vabljeni na MARTINOVANJE ob okusnih Martinovih dobrotah in zvokih ansambla Ravbarji.

Sprejemamo rezervacije.

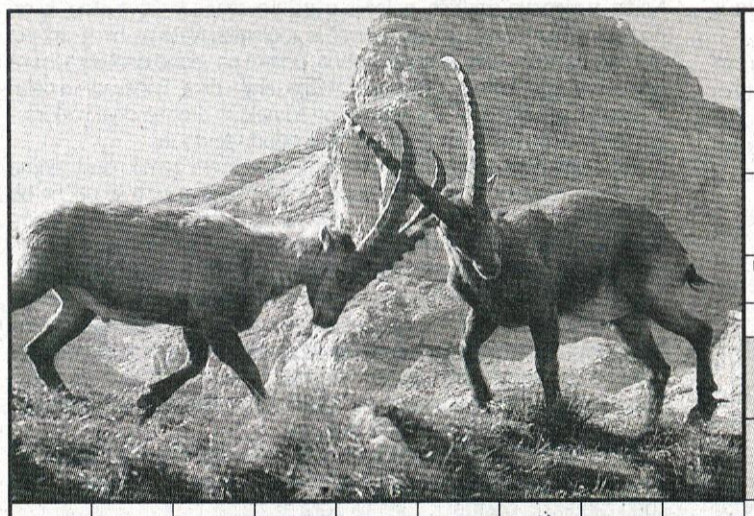

AVTOR: JOŽEF CAJHEN / NARODNO ZABAVNI ANSAMBEL / KDOR SE UKVARJA Z METODIKO / GLAVNO MESTO MAKEDONIJE / Kamniški OBČAN / UMA THURMAN / MEJNIK, PRELOMNICA / LEGENDARNI NEMŠKI BASIST / RADIJ / Kamniški OBČAN / METULJ Z OČESCI NA KRILIH / LUIS OCANA / Kamniški OBČAN / VERSKA KAZEN / KRAJ PRI CELOVCU (HAIMACH) / POČITEK, ODMOR / AZIJSKI TIP ČLOVEKA

STRANKA MLADIH SLOVENIJE (KR.) / PUNT, VSTAJA / PIJAČA ST. SLOVANOV / ČEDRA, FAJFA / SL. JEZIKOSLOVEC TINE

ZDRAVILO / VINORODNA RASTLINA / INDIJSKI PISATELJ RADŽA / MAZIVO ZA OS PRI KOLESU / IZGUBLJENI GENIJ

EGIPČANSKA BOGINJA NEBA / SAMO VREMŠAK / EMIL TARDING / DUŠAN ČATER / BARIJ / ZDRUŽENE DRŽAVE AMERIKE / NEKD. PRIPRAVA ZA PLEZANJE / LETOVIŠČE PRI RIJEKI

DVOJICA / ARABSKI ŽREBEC / KARLOVAC

VELIKA KUPA, DRAGOCEN KELIH, KOT NAGRADA PRI TEKMAH / STALNI TROPSKI VETER / LESEN PLUG / RTV NAPOVEDOVALKA (AJDA) / SMRTNI BOJ, UMIRANJE / OPTIČNI POJAV / Kamniški OBČAN / STROKOVNJAK ZA PSE / OSTOJA JANJANIN / REKA V S. FRANCIJI / PRVI ČIN PRI VIŠJIH ČASTNIKIH / NIZOZEMSKO MESTO, ZNANO PO SIRU / ALOJZ RAVBAR / REKA V VZH. ANGLIJI / ORIENTAL. RIŽEVO ŽGANJE / OSKAR DANON / DIRIGENT HUBAD / ŽITNI PLOD Z ZRNI

IGRALEC KOMIČNIH VLOG / MAJHEN NOS / NEKD. PRED. SFRJ MARKOVIĆ / REVOLUCIONAR DELČEV / AKADEMSKA FOLKLORNA SKUPINA (KR.) / OLIVER TOBIAS / RUSKI ADMIRAL (PAVEL S.) / SL. REVIJA / KOŠARKAŠKO MOŠTVO IZ RIGE / MORSKI DEŽEVNIK

POKRAINA V ŠPANIJI / DANSKI OTOK, NAJVEČJI OTOK NA ZEMLJI / ILOVICA / RIMSKA ŠEST / ALADIN LANC / MOČNO RAZSTRELIVO (MN.)

IZRAELSKI KRALJ, SIN DAVIDOV / ESTON. ŠAHIST (NEJ) / PTICA IZ DRUŽINE KOBILARJEV / VILA MORJA V GR. MIT. / PRAČLOVEK PO HÁCKLU / REKA V ŠPANIJI, BLIZU MADRIDA

ŠPORTNI NAPOVEDOVALEC NA TV KAVČIČ / ČLANICA SLOVANSKE TELOVADNE ORGANIZACIJE / AM. PEVEC (JOHNNY) / PODODDELEK TERCIARA / VETER (GRŠKO) / PEVKA BLAGNE ZAMAN

HUMORIST GAŠPERIČ / MESTO V MEHIKI / KANAANSKA BOGINJA LJUBEZNI / AM. VIOLINIST (MISCHA) / IDORA HEGEL / NASLON PRI STOLU / ČEŠKA PRITRDILNICA / NACE (LJUBK.) / IZBRANA DRUŽBA / JUDOVSKA SOBOTA, DAN POČITKA

Kamniški OBČAN / REKA, KI TEČE SKOZI VELENJE / KEMIČNI ELEMENT (U) / DUHOVNIK IN PLANINEC ALJAŽ / KRMILNA RASTLINA / LUTKAR SIMONČIČ (RADOVEDNI TAČEK) / ARHITEKT BERK / SRB. FILM. IGRALEC (NIKOLA) / ALOJZ IHAN / JUDEŽEV SIN V KRŠČ. MIT. / IME (LAT.) / OSEBA IZ J. - LEVSTIK. ROMANA TUGOMIR / NEŽA PO ŠPANSKO

SAMEC VELIKE DOMAČE ŽIVALI / SPECIALIST ZA ŽENSKE BOLEZNI / ŽGANA PIJAČA / PAPIR RAZLIČNEGA FORM. / INDUSTRIJ. RASTLINA / SL. FILM

ALPSKI SMUČARSKI CENTER NA ŠVEDSKEM / PLOŠČINSKA MERA / IVO MOTNIKAR / STOGLAVI ZMAJ V GR. MIT. / LANTAN / GL. MESTO DEŽELE AVSTRIJSKE KOROŠKE / OTOK V JADRAN. MORJU / OSEBNI ZAIMEK

VDAJA TRDNJAVE ALI CELE VOJSKE / DRŽAVNA BLAGAJNA / KAMNITO ORODJE IZ NEOLITIKA (DVOJ.)

POKRAJINA VIETNAMA / DALMATINSKO ŽENSKO IME / ONDREJ NEPELA / STARA MATI, BABICA (NAR.) / MOZOLJ, IZPUŠČAJ / ABEL TASMAN

SLOVARČEK: AGONIJA - smrtni boj, umiranje; ARENIKOLA - morski deževnik; CASH, johnny - ameriški pevec; ELMAN, Mischa - ameriški violinist; LADON - stoglavi zmaj v grški mitologiji; NAHIMOV, Pavel Stepanovič (1802 - 1855) - ruski admiral; OTTO EDELMANN - legendarni nemški basist; RAO Radža - indijski pisatelj

PREŽIVELI SMO!

Študentski Klub Kamnik
www.studentski-klub.com

Znani vzklik navdušenja in osuplosti, ker nam je uspelo vse, za kar smo bili še pred kratkim prepričani, da je nemogoče. Prvi mesec je vedno najtežji - naj bo to nova služba, nov začetek šolanja, nova ljubezen ali karkoli novega. V strašnem in groznem prvem mesecu spoznamo predvsem vse slabo, z dobrim smo le zaslepljeni in sploh ne vidimo, kot bi morali.

Na Študentskem klubu Kamnik smo že prvi mesec uživali v številnih sladkostih in mnogi ste uživali z nami. Ostale seveda vabim, da se nam počasi pridružite in se na lastne oči prepričate, kaj mlade tako nezaustavljivo privlači.

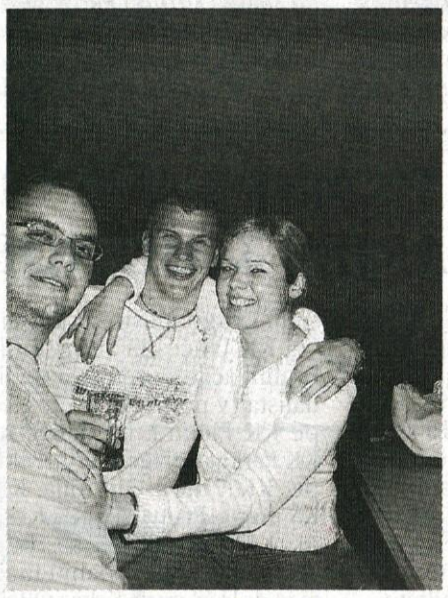

Za nami so prva potopisna predavanja in prve adrenalinske zabave, saj smo dirkali s karti, raziskovali jamo in se šli paintball, za piko na i pa smo obiskali še adrenalinski park na Pohorju. Najbolj radovedni so odšli in se živi vrnili iz Transilvanije, mesec zabave pa smo zaključili v Kišti in z razburljivim Kostanj partyjem.

In kaj nas čaka ta mesec? Naj napišem zabava? Ne, čaka nas nora zabava!

Na potopisnih predavanjih v Matični knjižnici Kamnik bomo spoznali razburljive dežele onstran Atlantika - najprej Peru in Bolivijo ter konec meseca še Kubo in Mehiko. Ne zamudite!

Štirinajstega novembra pa tisto zares noro in nepopisno zabavno - COSMIC BOWLING! Se že sprašujete, kaj za vraga to je? Berite naprej!

Ob prihodu v Klub 300 nas bo pričakal welcome drink, ob 21. uri pa se bodo prižgale modre fluoroscentne luči. Na noge bomo nataknili zabavne čeveljce, v roke pa prijeli raznobarvne bowling krogle in jih metali v keglje. In tako celi dve uri!!!

In za nameček? Največji cocktail v mestu, pisani Party starter, ki vsebuje kar dva litra osvežitve in meter dolge slamice. Člani bodo za to zares noro zabavo plačali 2500 SIT, kar je več kot ugodno, nečlani pa le 500 SIT več, kar je še vedno noro ugodno.

Prijave zbiramo v klubskih prostorih na Glavnem trgu 23 (lahko obiščete tudi ŠKD) vse do enajstega novembra! Nikar ne zamudite - mnogim je žal še od lani!

Salon gradu Zaprice bodo v okviru cikla Študent & Muzika 21. novembra obiskali Saksofobija, ki trenutno navdušujejo na številnih koncertih po Sloveniji. Gre za kvartet saksofonov, ki ušesa božajo s skladbami klasičnih skladateljev in celo avtorsko glasbo.

Še namig? Konec meseca se bo zgodilo Brucovanje, kjer ne bodo smeli manjkati bruci in seniorji ter vsi zabave željni dijaki in študentje. In dva razloga več, da tega preprosto ne smete zamuditi?!

Ah, o tem pa drugič, bodite na trnih!

Ne pustite se dežju, snegu in mrazu, še vi se ogrnite v škrlatne barve jeseni in se lenobno, a strastno predajajte užitkom vseh mogočih vrst in oblik.

Kamniški dijakinji Moniki Jeglič drugo mesto na Slovenskem festivalu znanosti

USTVARJALNE MLADINE NAM NE BO ZMANJKALO

(zgodba se nadaljuje ...)

Slovenska znanstvena fundacija pod pokroviteljstvom predsednika vlade mag. Toneta Ropa in s sodelovanjem mesta Ljubljana vsako leto organizira Slovenski festival znanosti. Letošnji je bil že deveti, potekal pa je pod geslom Odprimo vrata znanosti. Na njem sodelujejo raziskovalci, učitelji in predvsem mladi. Ob otvoritvi festivala 14. oktobra so razglasili tudi najboljše izdelke tistih, ki so se udeležili dveh nagradnih natečajev (likovnega in literarnega), povezanih s festivalsko vsebino.

Odgovorni urednik Dela g. Darijan Košir je nagradil zmagovalce najboljšega eseja na temo Odkritja in izumi za dobrobit človeštva. Dijakinja 4. letnika Šolskega centra Rudolfa Maistra **Monika JEGLIČ** se je že predlani uvrstila med najboljših deset, letos pa ji je uspel velik podvig, saj je med močno konkurenco v kategoriji dijakov zasedla odlično **2. mesto.**

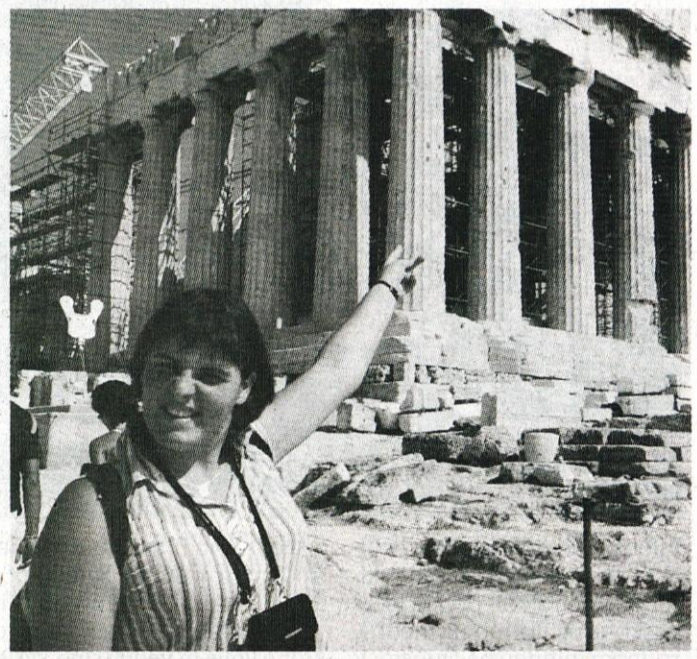

Monika Jeglič

Najboljši eseji bodo objavljeni v prilogi Znanost časopisa Delo, bralci Kamniškega občana pa lahko njeno nalogo že prebirate ...

Moniki za izvrstno uvrstitev iskreno čestitamo!

Nataša Hribar, prof.

Kje se skriva blagor? ...

Stopala sem po prašni cesti ter zavila na pot, ki je vodila v gozd, čez travnike in polja, prepolna makovih cvetov. Hodila sem in premišljevala o lepoti narave, nakar se je pred mano odprl umetni svet betona, rjavečega železa in premikajočih se škatel, ki brnijo iz kraja v kraj. Vprašala sem se: »Ali res potrebujemo vse to?! Prihajajo še nove iznajdbe in izumi, le kaj, za božjo voljo, pa naj počnemo z njimi, ko nam odslužijo?!...«

Stopala sem dalje in nenadoma se je začela pot dvigovati. Preden sem se zavedla, sem se znašla v svetu misli, ki so me odvedle v čas stare antike ...

Obetal se je še en prekrasen dan, saj je Eos, ki je ravnokar očistila nebo, prepustila mesto bratu Heliosu, ki je že zapregel zlate konje ter jih povedel čez nebesni svod. Tega dne je Olimp zakrivala še posebno gosta megla, kar je lahko pomenilo le eno - božanski nebeščani so se zbrali na enem od svojih sestankov.

Vsi klepetavi so zasedli omizje ter se veselo gostili z nektarjem in ambrozijo, ki sta ju stregla nebesna točaja Heba in Ganimed. Končno je vse potihnilo, ko je svoje mesto zasedel veliki Kronion in spregovoril: »Če bil bi človek, bi mi že davno osivela brada od časa, ki je pretekel med našim zadnjim sestankom o padcu Troje in tem današnjim. Zbrali smo se na pobudo Tritogeneje, moje ljube hčere Atene. Sami presodite o stvari in dajte svoj glas, jaz sam ne bom se vmešaval, razen, če se vam jeziki ne bi začeli hudobno vrteti, kar je nevredno nesmrtnih bogov.«

Milo je tedaj pogledal Palado ter ji prepustil besedo. Vstala je in osvetlila jo je nebeška svetloba, ki je poudarila grozeči oklep ter jo naredila še bolj sijajno. Odložila je egido in sulico ter pričela: »Ljudje so znova zajadrali v čudne vode. Nekaj jih je zaradi tega srečnih, a veliko je takih, ki neizmerno trpijo. Dajmo, na plan s predlogi, o izboljšanju njihovih življenj, saj če zemljani trpijo, kako naj mi, ki jim vladamo, bomo res srečni!« Posmehljivo odvrne na to ji Hera: »In kaj predlagaš Nezmagljiva? Naj mar zdaj vse povzdignemo v bogove, da jim na obraze znova privedemo nasmeške?«

Atena prezre porog in jasno odvrne: »Človek je človek in tega naj se zaveda, a njegovo življenje postaja mukotrpno. Dolgo časa je že minilo, odkar so se zadnjič naprezali Hefajstovi mehovi. Pravim vam torej, da smrtnikom olajšamo čas ter jim po Hermesa krilih ponesemo dar.«

Zdaj ji zvedavo seže v besedo Pozejdon: »In kakšen naj bo ta dar? Oljka, ki si jo nekoč podarila Atencem, zdaj ne bo več tako učinkovito darilo za lajšanje muk.« Zopet prične velika Tritonija: »Prav zato sem danes zbrala vas, da mi podaste zamisli o daru.«

Minilo je nekaj časa, preden so bogovi nadaljevali posvet. Aresu pa je bila tišina mrzka nad vse, zato je neumno pripomnil: »Pa podarimo jim bojno pripravo. Že dolgo nisem užil pravega bojnega krika in dolgčas mi preveva srce.«

Vsi se ozrejo nanj s sovraštvom na obrazu, sam Zevs pa razjarjen spregovori: »Tepec, da ne bi bil moj sin, bi lastnoročno te vrgel z Olimpa! Ko enkrat razvname se boj med Zemljani, ni moč se upreti mu med nebeščani. In da povem ti že zdaj, ne mislim znova prisostvovati svaji!«

Pa se oglasi Asklepij, bog zdravilstva in raznih zelišč: »Kaj ko bi jim podarili zeli? Take, ki odzravijo vse bolezni in lajšajo smrtnim dušam življenje.«

»Še tega se manjka,« spet povzame besedo Kronion, »da mi znova obujal ljudi boš od mrtvih. Si enkrat poskusil, pa sam dobro veš, da ni se obneslo.«

Zdajci poskusi srečo s svojim predlogom še Hermes: »V tem času je ljudem potrebna hitrost. Svet se razvija in trgovina postavlja v ozadje vse drugo, človek pa mora v kratkem času prepotovati velike razdalje, da ostane v stiku z razvojem in napredkom. Zatorej podarimo ljudem letalno pripravo, ki jih bo v hipu ponesla na želeni kraj, saj to bi zagotovo jim prineslo srečo.«

»Ah, kaj le blebečeš!« znova oglasi nebeški se oče. »Trgovina prinaša denar, bogastvo pa ni osrečilo še nikogar. Več denarja imajo, bolj se pehajo za njim. Brat za denar pobija že brata, sin taji že očeta, sosed prezira soseda. In to predlagaš mi ti, ki sel si med nebom in zemljo. Pa še tole povem ti - že tako se svet ves vse bolj spreminja v mravljišče. Ga ni več prostora, kjer sam Kronion bi našel mesto počitka.«

Zevsov glas je mogočno odmeval po celem Olimpu in nihče si ni več upal povzdigniti svojega glasu, bila je le ena izjema, Dioniz, ki se je ravno prebudil iz omame in je zamudil zadnje očetove besede. Tako se je udobno namestil in si pustil naliti še eno čašo vina, nato pa je sproščeno pričel: »Poglejte, ljubi bogovi. Mar je še kaj lepšega na svetu, kot je opoj dobrega vina? Ozrite se malo in poglejte smrtnike, kako srečni postanejo po dobri kupici. Rekli ste, da želite jim srečo, zakaj jim torej ne podarite vina večnega opoja?!«

Po teh besedah je spet završalo na Olimpu, kot ob Aresovem nastopu in bogovi so se zgroženi spogledovali. Znova, kot že tolikokrat na tem zborovanju, je moral poseči vmes Kronion: »Dokler opoj se človeka drži, nemara da res je prijetno, a sam ne ve, da dejanja njegova niso povšeči ostalim. Prav tako človek ne ve, kaj dela, mar želiš mi tudi ti vžgati ogenj prepira? Zatorej utihni, ker iz tvojih ust prihaja beseda nevredna boga.«

Predlagal je zdaj eden, predlagal je drugi, a Zevs je ovrgel sleherni njihov predlog. Nebeško zborovanje je že mejilo na vsesplošnem prepiru, pa se oglasi še Afrodita: »Velikega spoštovanja pač ne uživam med vami, ker prikrito šepetate o meni in mojih razmerjih, me obsipate z zbadljivkami in o meni zbijate nesramne šale, a vsaj tokrat mi prisluhnite in mi pustite besedo. Človeštvu res da potrebna so nova odkritja, ki bi jim olajšala muke težkih dni, a vsako odkritje privede s seboj novo zlo, ki kliče po omilitvi. Zakaj bi dajali jim bojno orožje, ko še tako si preradi skočijo v lase, prav tako ne potrebujejo zeli večnega življenja, saj bi s tem naš smisel upadel. Ni jim potrebno hitro vozilo, je že tako jih prepolno, še manj opojne pijače. Svetujem vam torej, podarimo smrtnikom ljubezen, pristno, resnično ljubezen. Nekaj je sicer imajo, pa ne vedo, kaj bi z njo počeli, zato jim poklonimo preprosto razumljivo človeško ljubezen. Če se bodo naučili ljubiti, ne bodo več čutili tegob sveta, pač pa bodo znali balzam za rane poklanjati drug drugemu.

Končala je in začuda ji ni tokrat nihče oporekal, celo Zevs se ni pritoževal in ugovarjal. Posvet je bil tako zaključen in kocka je padla. Na Zemljo bodo poslali ljubezen, a ljubiti bo moral Zemljane še nekdo naučiti ...

Ali je res ljubezen tista, ki jo najbolj potrebujemo? Ali se sploh lahko primerja z zdravili, ki rešujejo življenja, z računalniki in vozili, ki so nas zmožna ponesti prav do konca vesolja? ...

Zdrznila sem se in iz sveta misli znova pristala na realnih tleh. Zdramil me je glas, ki je spregovoril za mano. Obrnila sem se in se zazrla v obraz mojega ljubega. Ljubeče me je objel, me prižel k sebi in poljubil.

Spoznala sem ... Da! Ljubezen je najpomembnejša, neprimerljivo boljša od ostalih dobrin, ki smo jih iznašli ljudje. Vse ostalo zarjavi, se prej ali slej pokvari, toda ljubezen, tista prava ljubezen, je večna.

Kdor nima ljubezni, ne najde smisla, kdor jo ima, lahko veličino svoje sreče primerja z neskončnostjo vesolja ...

AHOJ

Šolski center Rudolf Maister se je v letošnjem letu s češko gimnazijo iz Kutne Hore dogovoril za izmenjavo dijakov - zelo zanimiva zadeva; gostitelji ponudijo gostom prenočišče in hrano ter jim na nek način prikažejo življenje v njihovi državi, nato pa sledi še zamenjava vlog.

...i trg v Kutni Hori

Najprej smo češke gimnazijce spomladi obiskali mi. Ko smo po desetih urah vožnje stopili iz avtobusa, nas je pričakal razred čeških dijakov s slovensko zastavo in nas prisrčno pozdravil. Sledila je manjša zmeda ob povezovanju gosta in gostitelja, vendar smo se že v pol ure peljali vsak proti svojemu novemu domu (nekateri v malo boljših, nekateri v malo slabših avtomobilih, večina od njih pa so bile seveda škode). V naslednjem tednu smo podrobneje spoznali življenje na Češkem. Prva stvar, ki ti pade v uho, je vsekakor ahoj. Ahoj za živjo, ahoj za adijo, včasih ahoj kar tako. Druga stvar pa so cene - vse je skoraj za polovico cenejše kot pri nas, kar smo pridno izkoristili (naše potovalke so bile ob odhodu še enkrat večje). Komunikacija je potekala večinoma v angleščini, čeprav smo kmalu ugotovili, da sta si naša jezika zelo podobna in da se razumemo tudi v čeho-slovenščini. Spali smo vsak pri svojem gostitelju, čez dan pa smo imeli organizirane skupne oglede. Tako smo si v ponedeljek pobliže ogledali njihovo šolo (zelo moderna, imajo npr. bazen, savno), se sprehodili skozi Kutno Horo (staro mesto, podobno Kamniku), zvečer pa smo imeli piknik na vrtu njihove šole. Dvakrat smo se za ves dan odpeljali v prekrasno Prago, ogledali pa smo si tudi muzej na prostem ter tovarno sesalcev Eta (skrajno zanimivo, če te zanimajo podrobnosti izdelovanja sesalcev). V petek dopoldne smo imeli podroben ogled Kutne Hore (najbolj zanimiva je bila cerkev, opremljena s samimi človeškimi kostmi - zelo dih-jemajoče), popoldne pa je bilo v znamenju odbojkarske tekme Slovenci:Čehi (z manjšo pomočjo sodnika jim nas je uspelo premagati). Po poslovilni večerji je sledil najbolj pester del: čakajoč, da se odpre disko, smo se vsi skupaj zbrali na trgu ter malce zapeli in zaplesali (hm) ter doživeli bližnje srečanje z organi oblasti (beri: dva policaja z na videz ne preveč prijaznim psom, ki sta rekla, naj damo mir). Naposled se je disko odprl in zabavali smo se še pozno v noč.

Prejšni mesec pa so nam češki dijaki vrnili obisk. Kot naročeni so prišli ravno v času dnevov narodnih noš, tako da smo jim lahko že v soboto, takoj po prihodu, pokazali lepote živega Kamnika (še posebno prav so prišli vrtiljaki ter avtomobilčki). V nedeljo smo imeli celodnevni piknik (tudi tu smo bili tako kot na Češkem zvečer opozorjeni, naj nehamo razgrajati). V naslednjem tednu so podrobneje spoznali življenje na Slovenskem (čeprav se je ahoj sumljivo obdržal tudi tu). Večini je bila najbolj všeč ekskurzija na Primorsko in kopanje v morju (namreč morja ne vidijo tako pogosto kot mi), očaral pa jih je tudi razgled (prekrasne Alpe). Poleg tega so si ogledali še Gorenjsko (Bled, Bohinjsko jezero) ter Ljubljano. Seveda je sledila tudi povratna tekma v odbojki in prednost domačega terena nam je tu prinesla zmago.

Čehi so se večinoma izkazali za zelo prijazne in gostoljubne dijake (tudi mi smo se trudili po najboljših močeh), seveda pa so se nova prijateljstva razlikovala med posamezniki. Upam, da bodo Slovenijo ohranili v dobrem spominu in se mogoče še kdaj vrnili.

Matija Lavrinc, 3.B ŠCRM

Priprave na novo sezono v polnem teku

Čas pobiranja kostanja in začetek iskanja toplejših oblek v naših omarah pomeni tudi začetek priprav Lokostrelskega kluba Kamnik na novo lokstrelsko sezono.

Da lažje zdržimo vse fizične in psihične napore, ki jih takšna priprava na novo sezono zahteva, se vedno z veseljem ozremo na desežke v pretekli sezoni. In letos se bomo teh dosežkov z veseljem spominjali, saj je bila sezona zelo uspešna. Lahko bi jo uvrstili kar med najbolj uspešne v

Na treningu (z leve): Darja Verbič, Gašper Potočnik, Danijel Stojkovič.

naši zgodovini. Da bo tako, so opozorili že dosežki na dvoranskem državnem prvenstvu, kjer so se naši mladi lokostrelci uspešno kosali v članski konkurenci. Darja Verbič je s kadetskim evropskim rekordom postala članska državna prvakinja, Matej Fideršek, tudi še kadet, je bil 12., ekipno smo pa dosegli 3.mesto. In tudi ekipo so sestavljali 3 kadeti. Sledilo je dvoransko svetovno prvenstvo, kjer je nastopila žal le Darja in osvojila odlično 16. mesto. Spomladanske mesece smo izkoristili za dobro pripravo na nastope na Pokalu Slovaške (2. mesto Darje Verbič in 4. mesto Danijela Stojkoviča) in evropskem mladinskem pokalu (26. mesto Danijela Stojkoviča). Ker s tem še nismo bili zadovoljni, smo v neznosni julijski in avgustovski vročini še naprej vztrajno napenjali loke in tako dosegli kar smo želeli. Darjo je doletela čast, da je lahko nastopila na predolimpijskem turnirju v Atenah (streljalo se je na olimpijskem štadionu iz leta 1896, kjer so bile prve olimpijske igre) in zasedla 46. mesto. Že čez dva tedna pa je ponovno na grških tleh pokazala vso svojo kvaliteto in na mladinskem evropskem prvenstvu osvojila odlično 4. mesto. Sezono smo uspešno sklenili v domačem Kamniku, kjer smo gostili državno prvenstvo v olimpijski disciplini. Darja je postala kadetska državna prvakinja in 3. med članicami, Matej Fideršek pa se je izkazal z 2. mestom med kadeti. Državnih rekordov, ki jih dosežemo pa ne uspemo več sproti šteti.

Ker vemo, da bo vse te uspehe težko ponoviti, že dobra 2 tedna neumorno napenjamo svoje loke v telovadnici OŠ Frana Albrehta in premikamo uteži, da se kar iskri.

Kot se veselimo vseh svojih uspehov, se veslimo tudi vsake družbe. Zato vabimo vse, ki jih zanima ta plemeniti šport, da se nam oglasijo in jih bomo z veseljem seznanili s skrivnostmi lokostrelstva. Informacije lahko zahtevate po e-pošti lkkamnik@hotmail.com ali na tel. 040/507893 (Gregor), 041/750652 (Dušan) in 041/571699 (Matej).

Sagittarius

Iz tabora CALCIT Kamnika

»USODA« SE JE POIGRALA

Kamniški odbojkarji so prejšnji teden nestrpno čakali na žreb osmine finala evropskega Pokala Top teams. V bobnu je bil zaradi uspeha in osvojitvije prvega mesta na domačem igrišču tudi kanalski Salonit. In »usoda« je hotela, da se bosta za uvrstitev v četrtfinale tega pokala med seboj pomerili prav slovenski ekipi.

Seveda to ne pomeni, da bosta tekmi nezanimivi, saj bosta odločali o tem katera ekipa bo vsaj do naslednjega leta nosila vlogo najboljše slovenske ekipe, z uvrstitvijo v četrtfinale pa dosegla tudi največji uspeh slovenske odbojke. Ekipa, upajmo da bodo to Kamničani, ki se bo uvrstila med osem najboljših, bo imela za nasprotnico boljšo ekipo iz dvoboja med Avstrijci in Portugalci.

Prva tekma velikega slovenskega derbija bo v Kamniku (10.12), druga tekma pa v Kanalu (17.12).

Sicer pa Kamničanom v državnem prvenstvu ne gre vse po načrtih. V četrtem krogu so namreč pred domačimi gledalci zaigrali slabo in izgubili proti Svitu iz Slovenske Bistrice s 3:2. Sicer pa so Kamničani do sedaj po vrsti premagali Pomurje, Maribor, Krko in Fužinar, v naslednjem kolu pa igrajo na domačem v ogrevanju za Top teams proti Salonitu. **Tekma med Calcit Kamnikom in Salonitom, bo to soboto, 8. novembra, ob 19.30 v Športni dvorani Kamnik**.

Dekleta pa so imela v dosedanjih štirih kolih različen uspeh. Potem, ko so v prvem kolu premagale v gosteh Bled s 3:0, so nato zabeležile tri gladke poraze. Usodne za njih so bile igralke Ljubljane, Tabora in Zreč, ki resda sodijo v vrh druge lige. Kamničankam pa se še vedno pozna precejšnja neuigranost, predvsem pa neizkušenost, ki se pozna predvsem v končnicah seta. Kamničanke so s Bledom in Mežico tudi najmlajša ekipa v ligi. V sam vrh pa sodijo tudi naslednje tekmice Kamničank. **Tekma med Broline e-Študentski servis Kamnik in Vitalom iz Ljubljane bo v soboto, 8. novembra ob 17. uri v Športni dvorani Kamnik.**

Cico 1.

Kamničan na univerzijadi v Južni Koreji

Luka Prodnik, član kamniškega plavalnega kluba, je ponovno presenetil. Kljub zahtevnemu študiju na Fakulteti za medicino se mu je uspelo uvrstiti v slovensko člansko reprezentanco, ki je nastopila na univerzijadi v južnokorejskem Daeguju.

Odločitev za poskus lovljenja norme je 'padla' po uspešnem zimskem državnem prvenstvu v kratkih bazenih, kjer je Luka osvojil 2. mesto na 50 metrov delfin. Po trimesečnih

intenzivnih pripravah na delfinov šprint je med prvomajskimi prazniki sledil prvi poskus naskoka na normo na mednarodnem mitingu na Dunaju. V močni konkurenci je zmagal, vendar mu je do želene norme zmanjkalo 24 stotink sekunde. Tri tedne kasneje je sledil miting v Bratislavi, kjer pa je ob vnovični zmagi dosegel tudi zahtevani rezultat in tako postal eden od petih slovenskih plavalcev z vizo za univerzijado.

Po dveh mesecih treninga, tokrat v precej slabših pogojih na kamniškem letnem bazenu, je bil čas, da pokaže svojo pripravljenost na univerzijado. Na absolutnem državnem prvenstvu Slovenije v Kranju je osvojil 2. in 3. mesto na 50 in 100 metrov delfin. Sam je povedal, da ni bilo ravno po pričakovanjih. A vendar, Luka je trdne volje in vedeli smo, da je bil to le manjši spodrsljaj.

Zadnji petek avgusta je nato za Kamničana nastopil odločilni dan. Po predtekmovanju se je kot 16. uvrstil v mali finale, popoldne pa je s svojo pregovorno zagrizenostjo pokazal svojo voljo in osvojil končno 13. mesto! S tem je dokazal, da kamniško plavanje kljub nemogočim pogojem za trenira-

nje ostaja na zelo visokem nivoju. Vendar to (kar se tiče pogojev) je že druga zgodba..... *(več o samem dogajanju tudi na spletni strani - Plavalnega kluba Kamnik - www.pkk-klub.si)*

BLAŽ BAJC

Na Duplici spominski balinarski turnir

Dupliški balinarji so 11. oktobra pripravili 11. spominski balinarski turnir (za Mikužev memorial), ki bo odslej potekal v spomin na vse nekdanje balinarje tega edinega, že 26 let delujočega balinarskega kluba v naši občini.

Turnirja se je udeležilo okrog 50 tekmovalcev iz sedmih klubov iz občin Domžale, Komenda, Lukovica in Kamnik. Posebej je treba podčrtati sodelovanje balinarske sekcije kamniškega društva upokojencev, ki je na turnirju sodelovala s tremi ekipami.

Lepo vreme je omogočilo, da je turnir v celoti potekal na vseh štirih balinarskih stezah BK Duplica (pokriti sta namreč le dve stezi) in polovici tekmovalcev ni bilo treba igrati na za tak primer določenem rezervnem balinišču BK Budničarja na Količevem.

Po zanimivih srečanjih (ki so potekala kar devet ur), so se posamezne ekipe razvrstile takole: 1. MSPO Golob, 2. Mlinar, 3. DU Kamnik III, 4. DU Kamnik II, 5. DU Kamnik I., 6. BK Ihan, 7. Komenda, 8. BK Duplica I, 9. Bevc Lukovica, 10. BK Budničar, 11. BK Duplica II, 12. Stari mački.

Vsem udeležencem turnirja se je na koncu zahvalil novi predsednik BK Duplica Marjan Golob, ki je vodenje kluba prevzel na (izrednem) občnem zboru 12. julija letos in najboljšim ekipam podelil lične pokale, zmagovalni ekipi pa prehodni pokal.

Večina tekmovalcev se je pomerila tudi v vse bolj priljubljenem nagradnem bližanju v krog za nagrade različnih sponzorjev. Največ točk je uspelo zbrati Janezu Kosu, sledili pa so mu Marjan Golob, Stane Rak (vsi BK Duplica) in Stane Žavbi (BK Budničar). Spominski turnir je tokrat solidno vodil Janez Osolin, BŠK Zadvor.

F. S.

Prvo in drugo mesto na dupliškem balinarskem turnirju sta zasedli ekipi, sestavljeni iz članov domačega kluba, SPO Golob (G. Golob, M. Golob, P. Jurač, J. Jurač) in Mlinar (S. Mlinar, D. Mlinar, S. Rak).

IZJEMEN USPEH KOŠARKARJEV KOMENDE

Nemalo trenerjev, ki so lansko sezono videli igrati pionirje Komende (letnik 1989/90), jim je za letošnjo sezono napovedovalo uvrstitev med najboljše slovenske klube. Pionirji so se lani še kalili v II. slovenski košarkarski ligi (SKL) in kljub dejstvu, da so bili mlajši od tekmecev, so dosegali odlične rezultate.

Da se znajo napovedi uresničiti, so pokazale že kvalifikacijske tekme za vstop v I. SKL, ko so pionirji premagovali nasprotnike s po 80 točk razlike.

Tekmovanja za naslov državnega prvaka v I. SKL ligi se je udeležilo 36 ekip, razdeljenih po teritorialnem principu v 6 skupin s po 6 ekipami.

V prvem, spomladanskem delu smo igrali v skupini s predstavniki KK Helios Domžale, KK Lastovka - Domžale, KK Olimpija B, KK Krka Novo mesto, KK Janče - Ljubljana in mi. V 10-ih tekmah smo nanizali 7 zmag in tri poraze (KK Janče dvakrat, KK Krka enkrat) ter se kot tretji v skupini s slabšo koš razliko uvrstili med 18 najboljših ekip, ki so se potegovale za državnega prvaka.

V drugem delu so bile ekipe razdeljene tri skupine s po 6 ekipami, iz prvega dela pa so se prenašali rezultati odigranih tekem z Jančami in Krko. Tu so se nam pridružile še ekipe KK Geoplin Slovan, KK Ilirija - obe iz Ljubljane in KK Hrastnik. Prvo mesto v vsaki skupini vodi avtomatično v polfinale, za četrtega polfinalista pa se potegujejo drugouvršeče ekipe in ena tretja z največjim številom točk in koš razliko. Ker se v končnici tekmovanja šteje medsebojni rezultat - KK Komenda - KK Krka 1 : 1 z boljšo koš razliko Komende, je za drugo mesto potekal ogorčen boj med Komendčani in Novomeščani. Medtem ko so Komendčani premagovali nasprotnike za 15, 20 pa tudi več kot 50 točk - igrali smo z vsemi igralci, je nasprotnik lovil končno koš razliko in zmagoval tudi s po 80 točkami razlike. Zato si nismo smeli privoščiti niti enega poraza, česar so se zelo zavedali tudi igralci. Kljub dejstvu, da se nam je tekmo pred koncem poškodoval visoki igralec (počena dlančna kost) in na zadnji tekmi še drugi igralec prve »peterke« (zvin roke), smo uspeli zaključiti drugi del tekmovanja brez poraza s končno bilanco:

16 tekem; 13 zmag; 3 porazi in pozitivna koš razlika +402 (1.464 danih in 1.069 prejetih košev). S tem smo zasedli drugo mesto v skupini (za KK Janče) in si priborili kvalifikacije za četrtega polfinalista (v polfinalu so že ekipe KK Elektra, KK Janče in KK Parklji Bežigrad). Štiri ekipe: KK Union Olimpija, KK KŠ Mario Primorac, KK Krka in KK Komenda so bile 28.10. 2003 na žrebanju in le ta je določil pare: Krka : Olimpija; Mario Primorac : Komenda. **Prva tekma bo 9. 11. 2003 v Mariboru, povratna pa bo v nedeljo, 16. 11. 2003, ob 11. uri v Športni dvorani Komenda.** Zmagovalca prvega in drugega para se bosta pomerila na nevtralnem terenu 23. 11. 2003, zmagovalec pa postane četrti polfinalist. Zanimivo pri vsem tem tekmovanju je, da se niti en podmladek članskih prvoligašev ni uvrstil direktno v boj za državnega prvaka.

Tekma odločitve in slovesa

V nedeljo, 16. 11. 2003, bo tako za Komendčane res izjemno pomembna tekma, ki bo hkrati tudi zadnja v domači dvorani v tej tako uspešni sezoni. Bo pa to tudi slovo od pionirskega statusa, saj bodo v naslednji sezoni nastopali že kot kadeti.

Ekipo Komende sestavljajo fantje iz Komende in sosednjih občin Domžale, Mengeš, Kamnik in Vodice. Zato vabimo ljubitelje košarke tudi iz teh občin, da pridejo navijati zanje, saj šport ne pozna meja. **In kdo so zaslužni za tak uspeh? Predvsem so to igralci sami: Zobavnik Grega (reprezentant), Vozel Klemen (kapetan), Cibašek David, Hren Luka, Korošec Aleš, Kuhta Blaž, Miklič Žiga, Pirc Jure, Saje Tilen, Strmole Žiga, Špendal Dan, Verlič Miha, Zmrzlikar Jure.**

Seveda gredo posebne zasluge trenerju Branetu KUZMI; donatorjem, ki jih je iz naštetih občin žal sila malo; staršem, ki bodrijo svoje otroke in jih financirajo; Občini Komenda; pa pomožnim sodnikom (zapisnikarjem in časomerilcem), brez katerih ne bi bilo tekem - Vesni, Mateju, Blažu, Juretu.

Naj na koncu sestavka povabim vse učence od 1. do 4. razreda, da se nam pridružijo v šoli košarke na Osnovni šoli Stranje (vsak ponedeljek in sredo od 15.45 do 17.15), višji razredi pa imajo trening enkrat tedensko (vsako sredo od 17.15 do 18.45). Treninge vodi priznani trener Brane Kuzma.

za košarkarski klub
ROMAN GROŠELJ

PLANINSKI KOTIČEK

USPEŠEN ZAČETEK ALPINISTIČNE ŠOLE

V letošnjo alpinistično šolo, ki jo organizira AO Kamnik, se je na začetku prijavilo 10 kandidatov, vendar to število še ni dokončno. Nekateri bodo verjetno prenehali, nekateri bodo pa še prišli. V nedeljo, 5. oktobra, so imeli prvo turo. V čarobno deževnem vremenu so se (7 tečajnikov in 5 spremljevalcev) po Martinj stezi povzpeli čez Dol na Konja in nato čez Presedljaj sestopili v dolino.

Teoretična predavanja so ob torkih z začetkom ob 18. uri.

Za 8. in 9. november pa je predviden obisk primorskih plezališč.

SLABO VREME PREPREČILO TEKMO NA NAJVIŠJI RAVNI

V nedeljo, 5. oktobra, ni bilo napovedane nogometne tekme »na najvišji ravni« na Korošici. Zaradi napovedi slabega vremena so Štajerci odpovedali prihod, ker pa je res deževalo, tudi Kranjci niso šli gor. Naslednja tekma bo v nedeljo, ***3. oktobra 2004.***

IZPOLNJEN POGOJ ZA MLADINSKI RAZRED

13. in 14. septembra so Sašo Hribar, Ana Podpečan in Matjaž Žavbi obiskali znano slovensko naravno plezališče Kotečnik pri Libojah. Sašo Hribar, ki je dijak tretjega letnika Gimnazije Kamnik, je tam splezal svojo prvo smer ocene 7c/c+ (Reporter Milan) in s tem izpolnil pogoje za mladinski kategorizacijski razred v športnem plezanju. To je tudi zelo dobro izhodišče za prihodnje tekme v športnem plezanju za državno prvenstvo, na katerih redno sodeluje. Ana Podpečan je z varovanjem od zgoraj splezala svojo drugo smer z oceno 7a (Pluton), Matjaž Žavbi pa v drugem poskusu Reporterja Milana in na pogled še Jamskega človeka (7b+).

MESTNE LEKARNE — LEKARNA NOVI TRG

MESTNE LEKARNE — LEKARNA KAMNIK

OH, TA PREHLAD ...

Jesen je čas, ko se pri ljudeh, zlasti utrujenih, čustveno izčrpanih in alergijam podvrženih, pogosto pojavi prehlad. Različni virusi okužijo zgornji del dihalnih poti, prenašajo se kapljično po zraku, najpogosteje pa z neposrednim stikom. Zato je najboljši preventivni ukrep dobra higiena in izogibanje okuženim ljudem. Prvi znaki prehlada se pojavijo v dveh do treh dneh po okužbi in pri normalni imunski odpornosti minejo v 7 do 10 dneh.

Za lajšanje vnetega žrela in grla lahko uporabimo različne ustne vode, pršila in pastile. Delujejo preventivno in zaviralno učinkujejo na razvoj bakterij in virusov, hkrati delujejo lokalno proti bolečinam. Upoštevati je treba navodila za uporabo. Ustnih vod (Hexoral, Panthol, Tentum Verde, Dokmann Paronent) ne uporabljamo iz steklenice, ampak jih odmerjamo (žlica, dozirna posodica), po enominutnem grgranju jih izpljunemo.Vsak član družine naj uporablja svoje pršilo (Angal S, Proapin sprej), in sicer ga pršimo direktno na sluznico, medtem ko zadržujemo dih. Po uporabi nekaj časa ne uživamo hrane ali tekočine. Pastile (Grenobil, Neo-angin, Septolete, Panthol, Žajbljeve tablete, Isa-Moos, Isla-Mint) lahko otroci in odrasli topijo v ustih vsaj 10 minut. Angal in Neo Septolete delujejo lokalno tudi proti bolečinam.

Spremljevalec prehlada je **nahod** zaradi draženja nosne sluznice. Zdravila proti povečanemu izločanju sluzi, zamašenemu nosu, za lokalno lajšanje znakov in krajšanje trajanja so Benil in Operil kapljice in pršilo. Vendar lahko kapljice za nos uporabljate le nekaj dni. Za dolgotrajno rabo in tudi za otroke je primernejša fiziološka raztopina (Nisita, Sterimar, Aqua Maris), pred izsušitvijo pa varuje sluznico tudi vdihavanje par, kar izboljšuje njeno prekrvavitev in zavira znake vnetja. Eterična olja (evkaliptusa, mete, bora, kamilice, čajevca, Mentoklar gel, Po-Ho kapljice) delujejo osvežilno in sproščajo dihalne poti. Mentolove in kafrine inhalacije niso primerne za majhne otroke.

Proti večjim spremljajočim bolečinam in vročini (zmerne ne nižamo, saj omogoča delovanje imunskega sistema) se borimo s paracetamolom (Lekadol tablete ali sirup, Lekadol C, Panadol, Panadol Extra, Panadol Rapid, Daleron tablete ali sirup, Daleron C, Calpol sirup, le odrasli pa acetilsalicilno kislino (Aspirin, Aspirin C), tudi s hladnimi obkladki.

Kombinirani zdravili Daleron 3 - blaži tudi suh, dražeč kašelj - in Coldrex - olajšuje tudi izkašljevanje - vsebujeta kombinacijo učinkovin proti zamašenemu nosu, nahodu, glavobolu, vnetemu grlu, kašlju, ne le blažita slabo počutje.

Prehlad spremljajoči **kašelj** zdravimo z antitusiki (zavirajo kašelj) in ekspektoransi (za izkašljevanje). Pri suhem, dražečem kašlju le-tega zmanjšajo čaji (Prsni čaj, Ajbiš, Trpotec) in sirupi (Ajbišev in Trpotčev), saj varovalno prevlečejo sluznico. Panatus in Sinecod sirup ali tablete in Sinecod kapljice vplivajo na center za kašelj v možganih in ga tako pomirjajo.

Zdravila za lažje izkašljevanje mehčajo sluz (ekspektoransi - Prospan sirup in šumeče tablete, Timijanov sirup, Api sirup timijan, Herbion jegličev sirup) in zmanjšujejo njeno gostost (mukolitiki - Fluimukan granule in tablete, Bisolvon sirup, tablete ali kapljice). Pri kašlju je pomembna vlažnost zraka, priporočljive so inhalacije eteričnih olj ali uporaba mazil in gelov (Mentoklar gel, Mazilo proti prehladu, Kitajsko mazilo), ki si jih največ trikrat dnevno vtremo v kožo prsnega koša. S toplo krpo na mestu nanosa pa uhajajoči hlapi olajšajo dihanje. Za otroke, mlajše od dveh let, ta mazila niso primerna, zato uporabljamo pregrete cvetove kamilic.

Prehlajeni morajo v miru počivati, piti veliko tekočine, da preprečimo izsušitev sluznice. Jejmo zdravo varovalno hrano, veliko sadja in zelenjave s C-vitaminom. Bolezen preprečujemo s **pripravki, ki spodbujajo imunski sistem** (iz ameriškega slamnika - Imunal kapljice, Echninaforce kapljice ali tablete in Herbion tablete). Kadar se prehlad kljub jemanju zdravil za lajšanje težav in upoštevanju nasvetov v lekarni ne pozdravi v desetih dneh, moramo k zdravniku, zlasti otroci in odrasli s slabšo imunsko odpornostjo že ob prvih zapletih, kot so bolečine v ušesih, sinusih ali ob slabšem sluhu.

Na kavi pri Maticu Romšaku

Vino je podobno ženskam

Matic ni nepopisan list papirja v našem mestu. Le malokdo še ni slišal zanj. V zadnjem času so v ospredju predvsem njegovi športni dosežki, nenazadnje je pred dobrimi tremi tedni, 18. oktobra, pretekel čez ciljno črto Ironmana na Havajih, najprestižnejšega triatlona na svetu. Profesionalno se ukvarja z nepremičninami, v svojem prostem času pa 39-letni Matic ni le športnik, temveč še marsikaj drugega. O užitkih, ki mu sladkajo življenje, sva spregovorila v njegovi ‚moški sobi', kjer ob biljardni mizi rad preživi proste trenutke s prijatelji. Matica poznamo predvsem iz njegovega pojavljanja v medijih, še nedolgo nazaj je vihtel svoje pero tudi na teh straneh, nekaj časa celo urejal naš časopis, na lokalni televiziji je poskrbel za dobre večerne pogovore o lokalnih trenjih, znašel pa se je še marsikje.

Pred nami je praznik vina, Martinovo. Vem, da si velik ljubitelj in zbiralec vin, imaš tudi manjšo vinoteko.

Dolgo časa sem premišljeval, kdaj so me začela zanimati vina, in prišel do zaključka, da leta 1986, ko sem od mame dobil v dar dve romunski buteljki vina. Med igranjem taroka smo ga spili s prijatelji, na koncu pa sem si bolj pozorno ogledal etiketo in po nekajdnevnem tuhtanju prišel do zaključka, da bi morali takemu vinu posvetiti več pozornosti. Vedno sem imel hobi, s katerim sem se predano ukvarjal. Tako sem prišel do enologije in zbirateljstva dobrih vin. Na začetku sem zbiral vse buteljke, nisem jim posvečal večje pozornosti, pomembno mi je bilo, da je vino. Sčasoma sem začel študirati enološko literaturo, tako domačo kot tujo, in počasi spoznaval zakonitosti vina. Na primer: katera lahko staraš.

Ali potem ne velja pravilo: starejše je vino, boljše je?

Ne, staraš lahko predikatna vina, to so tista vina, ki imajo večji preostanek naravnega sladkorja, obenem pa morajo imeti lepo uravnotežene kisline. Počasi sem začel zbirati le predikatna vina, to so vina pozne trgatve, ki imajo veliko sladkorja in so tudi zelo obstojna, nekatara zelo lepo držijo 20, 30 ali celo 50 let. Na začetku sem zbiral tekoče letnike, na primer letnik 1983, za katerega se je pozneje izkazalo, da je bil poleg letnika 1971 in 1993 najboljši v stoletju. Počasi se je zbirka večala, slabše smo popili, zamenjal sem jih z boljšimi, tako da imam trenutno najstarejšo steklenico ptujskega traminca iz leta 1943. Nekaj steklenic imam tudi svojega letnika, 1964. Še vedno dobro vino, pogoj pa je seveda, da ga pravilno staraš.

Kakšen pa mora biti postopek pravilnega staranja?

Do vina ne sme priti dnevna svetloba, ves čas mora biti na optimalni temperaturi med 8 in 12 stopinj, steklenice morajo biti ves čas v ležečem položaju, ker mora biti zamašek ves čas moker, zato da lahko vino diha skozi steklenico. Leto 1998 je pomenilo vrh v mojem zbirateljstvu, ustanovili smo dve društvi, Društvo ljubiteljev dobrega vina in Vino bonum, kjer skupaj uživamo ob žlahtni kapljici, obiskujemo degustacije in podobno. Številka steklenic v moji vinoteki je že presegla 500, imel sem vsa vina, ki so bila od leta 1986 do 1998 nagrajena na vinskih sejmih, pa se mi je zazdelo, da je dovolj.

Ali imaš mogoče za bralce našega časopisa kakšen nasvet, da bo izbira med dobrim in slabim vinom za Martinovo lažja?

Priznam, da rajši popijem kozarec dobrega vina kot pet kozarcev slabega. Dobro vino mora biti predvsem usklajenega okusa. Vsako buteljko vina je dobro preizkusiti, kar pomeni, da povonjaš zamašek steklenice, kjer lahko vidiš, če se je zamašek napil vina. Če se je, potem ima tudi vino vonj po korku in ga je potrebno dekantirati, kar pomeni, da se vino nalije v posodo, dekanter, kjer se vino v pol ure prezrači in tako izgubi nekaj primesi. Pri vinih, ki so polnjeni v litrice, pa ne more biti skoraj nič narobe. Litrice ponavadi držijo 2 do 3 leta. Če je starajši datum, vino najbrž ne bo več v redu, ali bo oksidirano, ali se bo preostali sladkor pretvoril v alkohol in bo vino izredno močno in neskladno. Obstajajo tudi vina, ki jih moraš popiti v prvem, najpozneje v drugem letu življenja. To so refoški, terani, vina, ki imajo veliko mlečne kisline in niso primerna za staranje. Posebno vino je tudi cviček, ki se zaradi svojih sestav pije samo v prvem letu. Lahko pa še posebej poudarim, da smo Slovenci izredni vinarji, saj sem poizkusil veliko svetovnih vin, pa lahko rečem, da tako dobrih vin na tako majhnem področju, kot je Slovenija, nisem nikjer pil. Mislim, da vse okuse, še tako prefinjene, lahko zadovoljiš s slovenskimi vini.

Ali nam lahko zaupaš tvoj najboljši požirek vina v življenju?

Meni zelo ljube sorte so traminec, sauvignon in laški rizling. Odlično vino, ki sem ga pil in ga tudi še imam, je beli burgundec letnik '83 iz Ormoža, pozna trgatev, odlični so tudi vsi traminci letnik '93. Mislim, da lahko o enologiji razmišljaš podobno kot o ženskah. Vsem so bolj všeč mlada, sveža, luštna dekleta, pa vendar ti lahko starejša dama odpre čisto nova obzorja, ki jih z mlado ne moreš doživeti. Ravno tako je tudi pri vinih. Ko piješ kakšno 30, 40 let staro vino, rečeš lahko le ‚to sem vse življenje iskal', vendar jih ne moreš piti ves čas, ker so težja, bolj močna in aromatizirana.

Ko si prenehal s tako intenzivnim iskanjem vin, si se posvetil novi strasti, slovenski umetnosti. Tudi tu slediš posebni smeri?

Vedno so mi bili pri srcu impresionisti, ki pa so, žal, nedosegljivi. Tako kot pri vinu sem se tudi pri zbiranju slik odločil, da se držim neke rdeče niti. Moja dobra znanca sta France Slana in Janez Boljka, prijateljujem pa z vsemi v Kamniku delujočimi slikarji. Tako je padla odločitev, da spremljam kamniško slikarstvo. Aladin Lanc, Ferdo Meyer, Leon Homar, bratje Koželj, Miha Maleš, ...

Matic Romšak je velik ljubitelj in poznavalec vin, zato si je uredil kar manjšo lastno vinoteko.

Si kdaj pomislil, da bi čez čas, ko bi bila zbirka še obširnejša, odprl zasebno galerijo?

Ne, saj vse počnem zaradi lastnega užitka. Tudi pri vinoteki, ki je precej obširna, se ne ukvarjam s prodajo ali promocijo, vse je zame, za mojo družino in prijatelje. Moja slikarska zbirka je del kamniške umetnosti in zgodovine, veseli me, da sem skoraj z vsemi kamniškimi slikarji povezan tudi na prijateljski raavni. Ko se sestanemo, pogovorimo, mi vedno odkrijejo kaj novega, kar človeka navsezadnje tudi bogati, izpolnjuje, nudi zadovoljstvo.

Od kod ta tvoja zbirateljska žilica?

Že v osnovni šoli smo fantje ves čas nekaj zbirali, tudi jaz, slike nogometašev, slike živalsko cesarstvo in podobno. Vse, kar sem zbiral, sem tudi urejal. Tudi danes imam vso vinoteko v računalniku, vem, kaj imam notri, kaj gre ven, kaj še manjka ... Mislim, da smo sami sebi dolžni nameniti košček pozornosti. Ni potrebno, da ves čas hitimo, v službo, iz službe domov, otroci, družina ... Potrebno je del svojega prostega časa podariti sebi, da imaš občutek, da je tvoje življenje izpolnjeno. Ali se ukvarjaš s športom, kulturo, hodiš na zabave, karkoli. Če pa je ves čas samo delo, spanje, delo, spanje, se počasi iztrošiš in imaš občutek, da si za nekaj prikrajšan.

Torej sam sebi nameniš dovolj časa?

Zagotovo, če vključim še šport, mogoče včasih celo preveč, občasno tudi na škodo koga drugega.

Se kdo izmed družinskih članov kdaj pritoži?

Niti ne, ker poskušam vse svoje dejavnosti v prostem času povezati z družino. Na športna tekmovanja me vsi spremljajo, le v tujino odpotujem samo z ženo, otroka pa kar uspešno socializirava oziroma ju privajava za uspešno bodoče življenje, tudi z obiskom različnih razstav, živalskih vrtov, vsekakor pa sta že dovolj odrasla, da imata tudi sama polno krožkov, hobijev ... Želim ju naučiti le, da poskušaš biti v vsaki stvari, ki se ji posvetiš, najboljši, kolikor si lahko. Jasno, da v vseh ne moreš biti, če pa si vsaj v kateri, si že dosegel velik cilj in razlog za zadovoljstvo ter dobro voljo.

Si član Prvega slovenskega pevskega društva Lira. Je tudi glasba tvoja strast?

Prav gotovo. Vendar je to, za razliko od ostalih, hobi, ki ga rad počnem v množici, se srečam s prijatelji, po vaji se skupaj pošalimo, podebatiramo ... Včasih sem prepeval tudi v PZ Cantemus.

Matic ima še veliko samotnih užitkov, v katerih poišče dovolj časa zase. Navsezadnje pogosto velja, da srečo lahko najdemo le, če dosežemo cilj, ki si ga zadanemo. Naj bo v pitju vzhodnjaških čajev ali v neprestanem iskanju zanimivih stvari in odkrivanju sebe. Vsekakor se strinja z mislijo, da je najpomembnejša naloga na svetu gibanje. To je odkril predvsem v času, ko je imel velike težave s koleni in je bil prisiljen šport postaviti na stranski tir. Po odisejadi pri različnih zdravnikih in raznovrstnih terapijah mu je uspešen fizioterapevt po učinkoviti terapiji svetoval, naj se posveti triatlonu, kajti v Maticu je ves čas tlela goreča želja po športu in tekmovanju. Nasvet je vzel k srcu in se pred štirimi leti začel uspešno ukvarjati s triatlonom. Kot že rečeno, je pred tremi tedni uresničil še ene svoje sanje, saj je kljub poškodbi opravil z najzahtevnejšim triatlonom na svetu, na Havajih. Vendar veliko želja in sanj ostaja še neizpolnjenih. Toda ob taki predanosti in zavzetosti, kot tudi energiji, ki jo vlaga Matic v vse, česar se loti, jih bo zagotovo še mnogo uresničil.

BOJANA KLEMENC

AKCIJE V NOVEMBRU

RENAULT

Vrednosti vašega rabljenega vozila katerekoli znamke in starosti, ocenjenega po sistemu Eurotax, bomo ob nakupu novega Renaulta dodali še izjemen

popust do 500.000 SIT!

S posojilom ali leasingom brez stroškov odobritve in zavarovanja financiranja pa boste prihranili v povprečju še 70.000 SIT !

Slika je simbolična.

RENAULT AVTO SET d.o.o.
Dragomelj 26, Domžale

DELOVNI ČAS:
SALON: od 8. do 18. ure
SERVIS: od 8. do 17. ure
SOBOTA: od 8. do 13. ure

Prodaja vozil: 01 / 56 27 111
041 / 648 166
Servis: 01 / 56 27 333

Nadomestni deli: 01 / 56 27 222
Fax: 01 / 56 27 444
E-mail: tomaz.setnikar.avtoset@dealer.renault.si

O ZEMELJSKEM PLINU

Danes vam ogrevanje z zemeljskim plinom nudi nekaj, kar ni potrebno plačati. V prvi vrsti je to prihranek na prostoru, kajti pri tem načinu ogrevanja v eno- in večstanovanjskih hišah skladiščenje goriva ni potrebno. Namesto tega se prostor lahko uporabi kot shramba ali prostor za preživljanje prostega časa. Poleg tega je pomirjujoče dejstvo, da Vam ni treba skrbeti za pravočasno naročilo za dostavo goriva. Zemeljski plin bo k vam dostavljen poleti in pozimi, podnevi in ponoči, skratka ob vsakem času. Zemeljski plin je enostavno vedno na voljo. Naslednji pomembnejši vidik je udobje: ni več težkih del s pripravo goriva, prav tako ni več nadležne umazanije in vonja.

Poleg tega pa tudi vi pripomorete k čistejšemu okolju, kajti zemeljski plin velja med vsemi gorivi za edinega s tako nizko stopnjo emisij škodljivih spojin v dimnih plinih in si zato med vsemi zasluži prav posebno mesto. To je argument, ki šteje nekaj več, ko gre za prihodnost našega okolja.

Današnji kotli so skoraj vsi brez izjeme tako imenovani nizkotemperaturni kotli. Za razliko od starih se v nizkotemperaturnih kotlih ogrevana voda ne vzdržuje trajno na določeni visoki temperaturi, pač pa se od vsega začetka segreva le do potrebne temperature, kar posledično pripomore k prihranku energije. Kot je že znano, lahko porabijo najsodobnejše naprave na zemeljski plin tudi uparjalno toploto, ki se nahaja v vodni pari izgorelih dimnih plinov. Tako se porabi manj primarne energije. Ti tako imenovani »kondenzacijski pretočni grelniki« - kot tudi druge ogrevalne naprave na zemeljski plin - so primerni za namestitev v tradicionalne ogrevalne sisteme, namesti pa se jih lahko celo v stanovanjskih prostorih.

V sodelovanju z Adriaplinom je prispevek pripravilo podjetje I. S. P. d. o. o. Kamnik, JOŽE OBLAK, u. d. i. s.

I.S.P. d.o.o.
Ljubljanska 45/b, 1241 Kamnik
tel.:(01)839 45 87, fax:(01)839 45 88, e-mail: isp@siol.net, www.isp.si

Kot največji zastopniki opreme VIESSMANN poleg dobave vseh vrst plinskih kotlov omogočamo našim strankam:
- takojšnje posredovanje okvirnih ponudb
- svetovanje in projektiranje,
- izvedbe plinskih instalacij

ZA IZVEDBO PLINSKE NAPELJAVE VAM POLEG VISOKE KAKOVOSTI NUDIMO NAJEM UGODNEGA KREDITA, POPUSTE TER VRSTO DRUGIH UGODNOSTI

PRI NAS POSKRBIMO ZA VAS z VIESSMANNOM z roko v roki!

Adriaplin d.o.o.
LJUBLJANA
1000 LJUBLJANA - DUNAJSKA CESTA 7 - SLOVENIJA
TEL. (+386) 01 23 42 100, TEL./FAKS: (+386) 01 432 10 93
http://www.adriaplin.siol.net/, E-mail: adriaplin@siol.net
VAŠ DISTRIBUTER ZEMELJSKEGA PLINA

BUČKE, BUČE, BUČKICE

Vse več se govori in piše o tem čudovitem, bogatem, vsestranskem, po krivici zapostavljenem sadu narave. Mene so buče na več nivojih čisto »zasvojile« ... zato, ker jih lahko v prehrani pripravljam na različne načine. Uporabljam jih lahko kot zdravilo, za nego telesa in kot dekoracijo. Čudovito pisane so in nenavadnih oblik.

Pravijo, da je gojenje buč nalezljivo in povzroča »resno odvisnost«. Bučomanijo«-

Zato »ministrstvo za zaščito zmernosti« resno opozarja. Ne križajte in ne preizkušajte novih vrst in sort, ker je njihovo število neskončno.

Buče v zimskem času, v času, ko je domače zelenjave in sadja na vrtovih in v sadovnjakih vse manj.

Za začetk nekaj čisto preprostih nasvetov, kaj vse se da pripraviti iz buč.

Vedno bolj uporabne in cenjene so. Daleč od časov, ko so bile samo krma prašičem.

Buče pripravljam na preproste načine, tako kot drugo zelanjavo, sadje ali meso.

Poizkusite. Tudi sdaj, v jesensko-zimskem času. Nekatere vrste buč se zelo lepo na pravi način skladiščijo, saj pridobivajo na okusu in aromi. Kot zimska jabolka.

Buče so res vsestranske. Buče v juhi, buče v omaki, buče ocvrte, buče pečene, buče dušene, buče v rižoti, buče v solati, buče nadevane. Tudi buče kar tako. Različne sladice, sladke in slane pite. Tudi potice in kruhi. Kompoti in sokovi, marmelade z dodatki različnega sadja.

Slane jedi imajo rade zeleno in bordo baziliko, luštrek, poper, muškat, kislo smetano ...

Sladke jedi pa med namesto sladkorja, cimet, klinčke, mandlje, orehe, sladko smetano ...

A najprej nekaj osnovnih podatkov o samih bučah ...

* Domovina buč je Centralna in Južna Amerika. Indijanci v Peruju so jih gojili baje že pred 8.000 leti. Od 16. stoletja dalje pa so se razširile po ostalih celinah. * Družina buč obsega okoli 120 rodov in do sedaj okoli 800 vrst. S križanjem nastajajo vedno nove vrste, ločimo jih na poletne in jesensko zimske vrte. Poletne Cucurbita pepo-cukete sejemo konec aprila v lončke, ko mine nevarnost pozebe pa na prosto. Druge pa po 10. maju kar na prosto.

Debele so rade na tleh, okrasne pa rade plezajo. Po drevju, po plotovih, kozolcih, oporah ... In lepše so »obešene«. Plodovi so različno obarvani: beli, rumeni, zeleni, rdeči, oranžni, sivomodri, srebrni, pisani. Meso je najpogosteje oranžno, rožnato, rumeno, redkeje belo.

Sorodnice buč so: lubenice, melone, kumare ...

Gospodarsko zanimivih je le pet vrst: cucurbita maksima, muškat ali mošus, mixtra, smokvasta buča, cucurbita pepo ali cukete, vse pa so zelo raznolike.

* Naša avtohtona sorta je Slovenska golica v Prekmurju. Iz pečk golic stiskajo bučno olje. Nekaj posebnega so buče iz družine Cucurbita Lagenarija. Salamne ali klobasne buče. Drugo vrsto poznajo predvsem v vinorodnih krajih in jim pravijo Cuge, vodnjače ali kalebase. Z njimi iz sodov vlečejo vino, uporabljajo jih kot zajemalke, v njih shranjujejo semena. In kobre. Iz njih delajo glasbene instrumenta, okrasne predmete, tudi šah z metrskimi figurami.

Vse buče, seveda nekatere samo mlade, so za pripravo različnih jedi. Nekatere se lahko skladiščijo, seveda na primeren način. Na deskah, v zračnem prostoru. Lahko do 18 stopinj. Ne smejo pa zmrzniti.

Buče kot zdravilo

Vsebuje vitamine A, B, E, minerale; kalcij, fosfor, železo, linolno kislino, karoten, vodo. Okusno bučno belo, rumeno ali oranžno meso je primerno za prehrano, lepotilo, zdravilo in dieto.

Buče so zelo priporočljive za bolne na ledvicah in mehurju. So blag diuretik, ki pomaga pri izločanju seča, kroničnem zaprtju, vnetju črevesa. Dovajajo hranila okostju, zobovju, nohtom. Krepijo lasišče in lase. Presne bučne obloge polagamo na otekle noge, krčne žile, hemeroide.

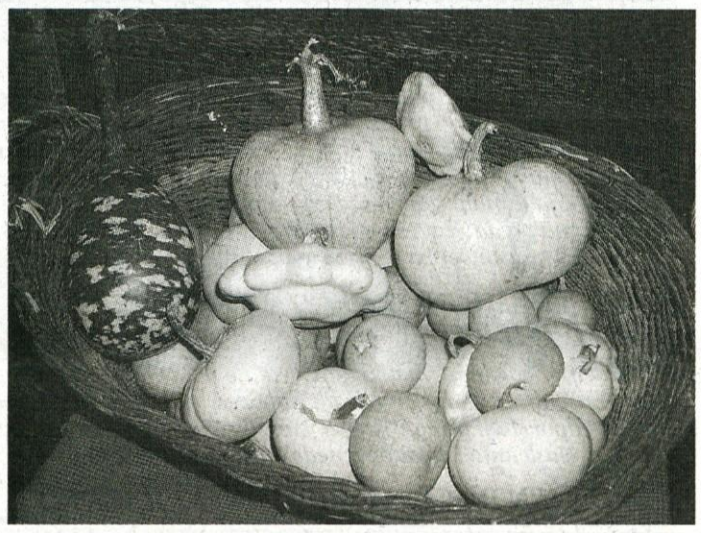

Buče urejajo prebavo in čistijo prebavni trakt, uravnavajo količino sladkorja v krvi, lajšajo revmatične bolečine, blažijo vnetja. Tudi srčni bolniki naj bi v svojo prehrano uvrstili več buč.

Buča je učinkovita pri shujševalnih kurah, saj vsebuje veliko vlaknin, vode, beljakovin, rudninskih snovi, vitaminov, mineralov ...

Sveže pretlačeno bučno meso lahko uporabljamo za lepotne maske in ga polagamo na predele, kjer se nam nabira odvečna maščoba. Čistijo kožo, jo lepšajo in gladijo.

Sveže bučne meso polagamo na tvore in čire toliko časa, da so zreli in se gnoj izčisti.

Če nosečnice prekomerno bruhajo, pomaga uživanje svežega bučnega mesa.

Bučna kura je pomagala tam, kjer so druga zdravila odpovedala. Izvajamo jo skozi daljše obdobje, da se ledvica in sečila prečistijo.

Vsak dan sproti za en obrok zdušimo bučno meso s paradižnikom in rahlo prepraženo čebulo, dodamo kislo smetano. Soliti pa ne smemo.

*** Bučno seme - pečke ali peške**

Buče so obdarjene s številnimi semeni, zato so že od nekdaj veljale za simbol plodnosti in bogastva. In veselja do življenja.

Seme-peške - so eliksir zdravja. So pa tudi afrodiziak.

* Krepijo mišičje mehurja, pomagajo pri motnjah v potenci, blažijo bolečine prostate. Dobro zgrizemo 20 do 30 semen vsak dan, dokler ne čutimo oljašanja.

* Seme odpravlja gliste in celo trakuljo. 80 do 100 semen buče golice dobro prežvečimo in pojemo. Čez eno uro vzamemo pol jedilne žlice ricinusovega olja. Če kura prvič ne bo uspešna, jo brez skrbi naslednjič lahko ponovimo. Lahko tudi pečke katerekoli druge buče, a ko jih lupimo, ne smemo odstraniti nežne sive mrene, ker so prav v njej učinkovite snovi.

* **Bučno olje** je odlično zdravilo za rane, za mazanje razpokane kože na rokah in nogah.

In seveda za prelive na različne solate.

To je samo nekaj utrinkov o koristnosti in zdravilnosti buč.

Pripravila VERA PRELOVŠEK

Aktivno na Rdečem križu

Na področju Območnega združenja Rdečega križa Kamnik se različne aktivnosti odvijajo skozi celo leto.

Na zadnji krvodajalski akciji, ki je bila na Zavodu za Transfuzijo krvi v Ljubljani, 20. in 21. oktobra, je darovalo kri 222 krvodajalcev. Za sedanje razmere je odziv zelo dober, Rdeči križ pa se vsem iskreno zahvaljuje za sodelovanje v humani akciji.

Drugo sredo v mesecu novembru bo RK delil prehrambene pakete iz sredstev FIHO. Do teh paketov so upravičeni krajani, ki izpolnjujejo določene pogoje. Rdeči križ sicer vsak mesec razdeljuje prehrambene pakete.

RK sodeluje tudi s šolami. Na začetku leta jim je poslal gradivo o varnosti v cestnem prometu, v pripravi je gradivo o zasvojenosti. Gradivo bo poslano šolam v mesecu boja proti zasvojenosti - v novembru.

Območno združenje RK Kamnik se vsem, ki sodelujejo v organiziranih akcijah zahvaljuje in vabi, da nadaljujejo s človekoljubno aktivnostjo tudi v prihodnje.

STANE SIMŠIČ

KLINIKA ZA MALE ŽIVALI
VETERINARSTVO TRSTENJAK-ZAJC d.o.o.
Ulica padlih borcev 23, Ljubljana
Odprta je vsak delavnik od 8. do 20. ure, ob sobotah od 8. do 13. ure
Naročila sprejemamo na telefonsko številko
01/56-55-120.

RENAULT
EVROTAX za vse tipe vozil
posebna ugodnost pri nakupu vozil Renault iz zaloge do 500.000 SIT prihranka
GOSPODARSKA VOZILA
* Trafic / klima po polovični ceni
* Master stari tip / ABS zastonj
Avto Car d.o.o., Svetčeva 1 - 1234 Mengeš
tel: salon 01/723 74 14, servis 01/723 72 79

MALI OGLASI
INŠTRUIRAM matematiko in fiziko. Tel.: 723-81-57, 041/322-571.
Čistim in pospravljam poslovne prostore in hiše, likam. Tel.: 031/628-731.

AGROPROMET CERKLJE
Ul. 4. okt. 10, Cerklje, tel.: 04/252 64 40
Odprto od 7. do 17. ure, ob sobotah od 8. do 12. ure
UGODNA PONUDBA:
- ŽITA (koruza, oves, ječmen, pšenica, sojine tropine, sončnične tropine, krmilne moke)
- VSE VRSTE KRMIL za purane, piščance, kokoši nesnice, prašiče, govedo
- UMETNA GNOJILA
- sprejemamo naročila za kokoši pred nesnostjo in enodnevne piščance
- MOKA tip 500, SLADKOR UGODNE CENE
- VSE ZA KOLINE (naravna in umetna črева, kolofonija, špile, začimbe)
- JABOLKA za ozimnico in prešanje
Cene za krmila so tovarniške.

SILVEST NOVA
poslovne storitve

- urejanje vseh vrst delovnih razmerij
- vpis stanovanj v zemljiško knjigo in izdelava etažnih načrtov
- druge poslovne storitve

Steletova 8a, Kamnik
tel.: 01-83-10-960
faks: 01-83-10-965

STEKLARSTVO IRMI HOMEC - DOMŽALE
01/721 57 17, 01/722 70 89
ISDN 01/722 89 97, 01/722 89 98

* ALU in PVC okna in vrata
* izdelava termopan stekla
* brušenje stekla in ogledal
* izdelava izbočenih stekel
* peskanje stekel
* fuzije - vitraži
* okvirjanje slik

ŽELITE ZA SVOJ DENAR KUPOVATI NAJCENEJE?!

TEHNIČNA TRGOVINA PERNE gorenje CENTER TRGOVINE
Usnjarska 9, Kamnik
(nasproti nekdanje tovarne Utok), tel.: 83-17-203

SUŠILCI PERILA GORENJE že od 49.900 sit
Na zalogi NOVA LINIJA POMIVALNIH STROJEV GORENJE

BARVNI TELEVIZORJI - UGODNE CENE!!

10% POPUST

- RADIOKASETOFONI
- MALI GOSPODINJSKI APARATI
- VODOVODNE ARMATURE

NOVO! CD-ji Slo +tujih izvajalcev
NAJUGODNEJŠE CENE BELE TEHNIKE GORENJE

AKCIJSKE CENE IN POPUSTI VELJAJO PRI PLAČILU Z GOTOVINO DO 30. 11. 2003 OZ. DO ODPRODAJE ZALOG.

- BREZPLAČNA DOSTAVA
- KREDITI GORENJE 1+6 ALI 1+12 MESECEV BREZ OBRESTI
- KREDITI GA 1+6, 1+12, 1+24 MESECEV

GOSTILNA LEDRAR
Žiga Leber, s.p., Loke v Tuhinju,
tel.: 01/839-27-82, 041/732-802

Vabljeni na MARTINOVANJE
v soboto, 8. novembra.
Uživali boste ob Martinovih dobrotah, žlahtni kapljici in glasbi tria Špica.

Obiščite nas in okusite specialitete naše kuhinje - telečjo kračo iz krušne peči, domače koline, jedi iz konjskega mesa in rulado divje svinje - nagrajeno jed letošnjega zbora gostincev.

PRIPRAVLJAMO TUDI POGOSTITVE NA TERENU

Gabriel JESENOVEC
Sitotisk
Dotisk na **novoletni darilni** program.
Naj bodo vaša darila vaša!
Sitotisk na darila, tkanine, oblačila, nalepke, ploščice,...
Tiskamo na vse kar je možno!
Streliška 9, 1241 Kamnik, sitotisk.jesenovec@siol.net, telefon in faks: 01 8391 348

Spoštovani!
Ko ob izgubi vašega najbližjega ne veste kam, so vam naše usluge na voljo Neprekinjeno Noč in Dan!

Nudimo vam kompletne pogrebne storitve

POGREBNIK
POGREBNE STORITVE
Dvorje, d.o.o.

DVORJE št. 13, 4207 Cerklje
Tel.: 04/252-14-24
GSM: 041/624-685

Prodaja domačega vipavskega vina - Vinska klet Kavčič - v Kamniku, na Žalah 6.
Telefon 01/831-70-63.
Vina Kavčič, Brje 84, Dobravlje

Avtoličarstvo Uranič, Simon Uranič, s.p., Žeje 3, Komenda,
zaposli avtoličarja
z izkušnjami v tej dejavnosti.
Tel.: 01/834-1047,
GSM: 041/722 992.

ZAHVALA

V 76. letu življenja nas je zapustil naš dragi

MILAN TROJAN

Hvala vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom, članom Društva slepih in slabovidnih ter vsem, ki ste mu v času življenja, ki ga ni mogel opazovati s svojimi očmi, kakorkoli pomagali in mu polepšali življenje. Iskrena hvala dr. Logarjevi, sestri Marini in patronažni sestri Meri za požrtvovalno zdravniško pomoč in obiske na domu. Hvala vsem, ki ste našega Milana pospremili na njegovi zadnji poti, darovali cvetje in sveče ter nam izrekli sožalja. Hvala g. župniku za lepo opravljeno zadnje slovo in ganljive besede slovesa ter pevcem za lepo zapete pesmi.

Žalujoči: vsi njegovi

Kamnik, oktober 2003

ZAHVALA

V 83. letu življenja nas je zapustila naša draga

ANGELA PESTOTNIK

roj. Žavbi, z Duplice pri Kamniku

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje, sveče in spremstvo na njeni zadnji poti. Še posebej se zahvaljujemo osebju Doma starejših občanov Gažon in Kamnik za nego in lajšanje bolečin, gospodu župniku za maševanje in pevcem za lepo petje.
Naj naša babi počiva v miru.

Žalujoči: vsi njeni

Kamnik, oktober 2003

Miha, mlad si nas zapustil.
Imeli smo te radi.
Hvala ti za vse radosti tvoje,
A v srcih ostaneš kljub naši bridkosti.

Boril si se močno,
Upal v zdravju si trdno.
Tvoja volja močna je bila,
A smrt neizporosna je prišla.
Lepo bilo je s teboj.
Imel premnogo si želja,
Čeprav se jih zdaj izpolniti več ne da.

ZAHVALA

Mnogo prezgodaj v 18. letu življenja nas je zapustil naš

MIHA BUTALIČ

iz Tunjic pri Kamniku

Iskreno se zahvaljujemo sosedom, sorodnikom, prijateljem, učiteljem SŠ Domžale, sošolcem, sodelavcem Titana za izrečena sožalja, besede tolažbe, darovano cvetje, sveče in darove za svete maše. Posebna zahvala Mileni Vrhovnik za nesebično in požrtvovalno pomoč v času bolezni. Hvala vsem, ki ste našega Miha pospremili na njegovi zadnji poti, tunjiškim pevcem za ganljivo petje, govornikoma Zdravcu in Špeli ter župniku Pavletu za lepo opravljen pogrebni obred.

Žalujoči: vsi njegovi

Oktober 2003

Prazen dom je in dvorišče,
naše oko zaman te išče,
ni več tvojega smehljaja,
le trud in delo tvojih rok ostaja.

ZAHVALA

V 69. letu življenja nas je nepričakovano zapustila naša draga sestra in teta

ANGELCA ŠLEBIR

iz Bistričice

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste jo spoštovali, jo pospremili na njeno zadnjo pot, ji podarili cvetje in sveče, darovali za svete maše in cerkvene namene. Zahvaljujemo se tudi g. Jožetu za lepo opravljen obred in pevcem za ganljivo petje.

Žalujoči: vsi njeni

Oktober 2003

Stopinj več ni,
ne smeha, ne besed,
pustil si nam le
topline boleče sled.

V SPOMIN

17. novembra bo minilo žalostno leto, odkar nas je v cvetu življenja zapustil naš dragi

SREČKO VRTAČNIK

iz Srednje vasi pri Kamniku

Iskrena hvala vsem, ki obiskujete njegov grob, mu prižigate svečke v spomin in spomin nanj ohranjate v svojih srcih.

Njegovi najbližji

November 2003

Solza, žalost, bolečina
te zbudila ni.
Tiha, nema je gomila,
kjer počivaš oče ti.

ZAHVALA

V visoki starosti 96 let je zaspal naš ljubi ata, stari ata in pradedek

JOŽE URŠIČ

z Vrhpolja pri Kamniku

Hvala vsem, ki ste našega ata pospremili na zadnji poti s cvetjem, svečami in darovanimi mašami. Zahvala velja sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem. Hvala neveljskemu župniku za lepo opravljen pogrebni obred in pevcem za ganljivo petje. Vedno boš v naših srcih!

Žalujoči: vsi njegovi

Vrhpolje, oktober 2003

Ni smrt tisto, kar nas loči,
in življenje ni, kar druži nas.
So vezi močnejše.
Brez pomena zanje so razdalje,
kraj in čas.
(Mila Kačič)

ZAHVALA

Nenadoma in mnogo prezgodaj nas je v 69. letu življenja zapustila mami, stara mama, tašča, sestra in teta

JOŽI BERLEC

roj. SUŠNIK iz Godiča

Vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, iskrena hvala. Zahvaljujemo se sorodnikom, sosedom, prijateljem,, sodelavcem in znancem za pomoč, izrečena sožalja, darovano cvetje, sveče, za sv. maše ter številno spremstvo na njeni zadnji poti. Hvala gospodu župniku za lepo opravljen pogrebni obred, praporščaku in pevcem za ganljivo petje.

Vsi njeni

Oktober 2003

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi naše drage mame, babi, tašče, sestre in tete

ANICE PODOBNIK

roj. MOČNIK

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za izkazano spoštovanje na njeni zadnji poti, za vsa ustna in pisna sožalja, darovano cvetje in sveče. Hvala pevcem Solidarnosti za zapete žalostinke in g. župniku za obred.

Vsi njeni

Kamnik, oktober 2003

Zaman je bil tvoj boj,
zaman vsi dnevi upanja, trpljenja,
bolezen je bila močnejša od življenja.

ZAHVALA

V 60. letu nas je po težki bolezni zapustil dragi mož, ati, stari ata, tast, brat in stric

IVAN PLESEC

(1944-2003)
iz Kamnika

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje, sveče in številno spremstvo na njegovi zadnji poti. Hvala podjetju Schlenk in cvetličarni Lap. Zahvala dr. Ambroževi, patronažnim sestram za njihov trud, g. župniku za lepo opravljen obred, pevcem in trobentaču za zaigrano Tišino.

Žalujoči: vsi njegovi

Kamnik, Ljubljana, Ljubno ob Savinji, Prebold, Kanada, oktober 2003

Kaj pa medtem delajo vaši prihranki?

NLB Naložba Vita 2 je zavarovalni produkt zavarovalnice NLB Vita, življenjska zavarovalnica d.d. Ljubljana, Trg republike 3, Ljubljana, razvit v sodelovanju s skupino KBC, ki je na tem področju med vodilnimi v Evropi. Sklepanje zavarovalnih pogodb po pogojih NLB Naložba Vita 2 je na voljo le kot bančno-zavarovalna storitev v poslovalnicah Nove Ljubljanske banke d.d., Ljubljana, ki pri tem nastopa kot zavarovalni posrednik.

- Vezana je na gibanja košarice najpomembnejših evropskih, severnoameriških in japonskih borznih indeksov.
- Široka razpršenost tveganja po regijah in sektorjih povečuje možnost visokega donosa.
- Naložbena politika sklada ščiti neto vplačano premijo.
- Hkrati z naložbo sklenete tudi življenjsko zavarovanje.
- Minimalno vplačilo v enkratnem znesku: **1.000 EUR**.
- Naložbeno obdobje: **do 30. decembra 2013** (10 let).
- Obdobje vpisa: **od 3. novembra do 5. decembra 2003 z možnim predčasnim zaključkom.**
- Več informacij lahko najdete na **www.nlb.si**.
- Obiščite naši svetovalki: Sašo v Poslovalnici Glavni trg, tel. 831 85 28 in Snežano v Poslovalnici Duplica, tel. 831 83 72.

ljubljanska banka

Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana

Podružnica Kamnik

ŠTIRI V VRSTO

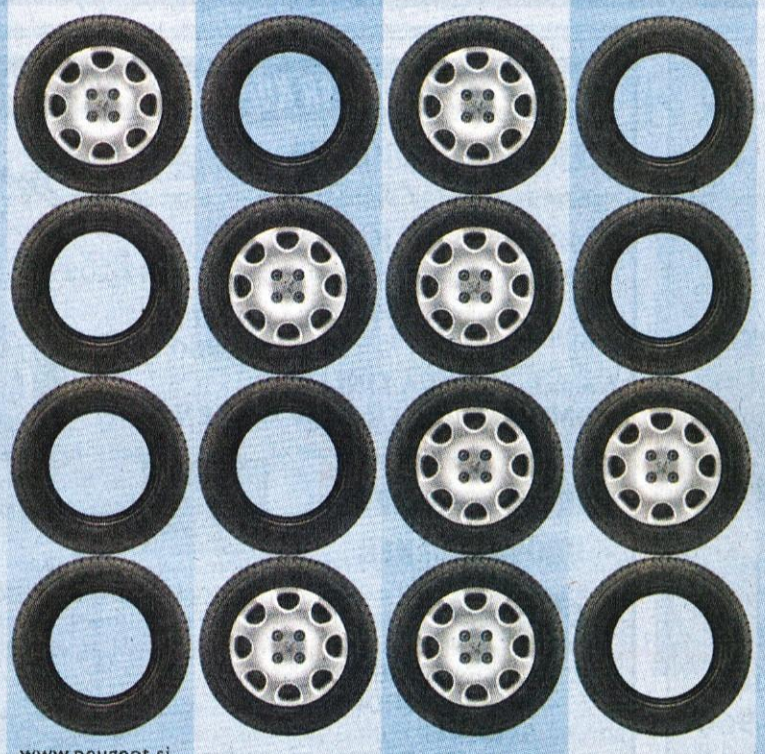

www.peugeot.si

-20% **4 x zimske pnevmatike + 4 x jeklena platišča.***

Pred zimo vas pri Peugeotu pričakujemo z zares ugodno ponudbo. Nudimo vam **20 % popusta** na komplet štirih pnevmatik in jeklenih platišč*, **20 % popusta** na jeklena platišča sama in **10 % popusta** na zimske pnevmatike*. Po izredno ugodnih cenah je na voljo dodatna zimska oprema (gumijasti predpražniki, snežne verige itd.) in še kup zimskih izdelkov iz Peugeotovega butika. Samo v Peugeotovih servisih in pri Peugeotovih pooblaščenih prodajalcih, vendar ne samo za lastnike Peugeotov.

PEUGEOT SERVIS. PRI NAS VESTE, PRI ČEM STE!

PEUGEOT

*Centriranje in montaža vključena v ceno. Ponudba velja do 31. 12. 2003.

RODEX d.o.o. - Rova, Rovska cesta 2, 1235 Radomlje - tel.: 01 722 70 10
tel.: 01 722 77 98, 722 88 68, 722 81 31
www.rodex.si

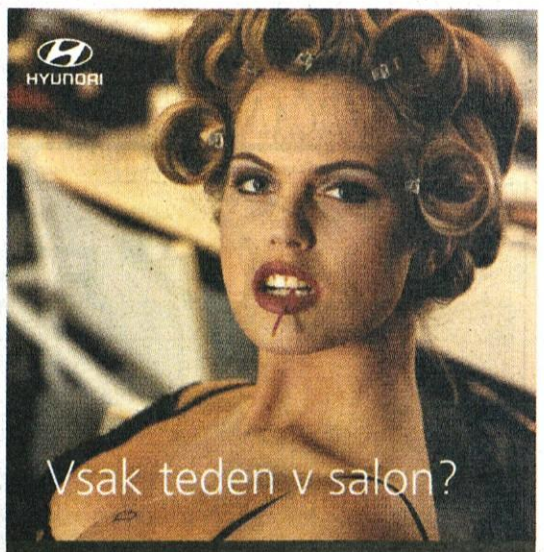

Enkrat bo dovolj.

nova **ELANTRA**

JESENSKI POPUSTI

Getz	popust 120.000 sit + komplet zimskih pnevmatik
Accent	popust 150.000 sit + komplet zimskih pnevmatik
ELANTRA	popust 210.000 sit
MATRIX	popust 200.000 sit + komplet zimskih pnevmatik
TRAJET	popust 200.000 sit + komplet zimskih pnevmatik
Terracan	popust 400.000 sit
H-1	popust 250.000 sit

DOKUP ČETRTEGA LETA GARANCIJE (razen H-1).

- KREDIT NA POLOŽNICE
- BANČNI KREDITI DO 72 MESECEV
- STARO ZA NOVO

Avto center SUBELJ
www.avtocenter-subelj.si
Obrtniška ul. 8, Domžale
☎ 72 16 221, 72 44 234

MediaDom
Tehnična trgovina

Ljubljanska 3/c, Kamnik
(bivši market Zaprice)
telefon: 01/839 47 97

V NOVEMBRU IZREDNO UGODNE CENE TELEVIZORJEV GORENJE!

ZAPOSLIMO PRODAJALCA.
Pisne prošnje pošljite do 14. 11. 2003.
Vse inf. v trgovini.

Kamniški OBČAN
Kamnik,
Glavni trg 23,
I. nadstropje
(zgradba med občinsko hišo in sodiščem)
☎ 01/83 91 311
041/662 450
Ponedeljek: 8.-15. ure
Torek: 8.-13. ure
Sreda: 8.-12., 13.-17. ure

TRGOVINA ŽGAJNAR

na Bakovniku, Klavčičeva 11, tel.: 831-43-48

UGODNA PONUDBA!

- jabolka ajdared, jonagold na zaboj, 1 kg	99,90	- mešani piškoti, 2 kg	999,90
- česen, 1 kg	199,90	- moka tip 400 Žito	119,90
- krompir, 10 kg	999,90	- orehi, 1 kg	799,90
- jajca 10/1 A	199,90	- rozine, 500 g	149,90
- delikatesna margarina Rama, 250 g	99,90	- cornflakes Hane, 375 g	199,90
- sir Jošt, 1 kg	999,90	- olje Cekin, 1 l PVC	269,90
- mlade kokoši zamrznjene, 1 kg	399,90	- kava Slovenka, 100 g	89,90
- tuna koščki 185 g	139,90	- Presad sok negazir. - 4 okusi 1,5 l	129,80
- pašteta Papi 100 g	99,90	- toaletni papir 8/1	179,90
		- Duel prašek, 5 kg	999,90

Vse cene so v SIT.
Ponudba velja do prodaje zalog.

V našo trgovino ste povabljeni vsak delovni dan od 7. do 20. ure, ob sobotah od 7. do 19. ure in ob nedeljah od 8. do 12. ure.

NAJPAMETNEJŠI IZKORISTI POPUSTE

ŽIVIM, DA VOZIM
MITSUBISHI MOTORS
Avto center SUBELJ
www.avtocenter-subelj.si
Obrtniška 8, Domžale
tel.: 01/72 16 221
01/72 44 234

◆ KREDIT NA POLOŽNICE ◆ BANČNI KREDITI DO 60 MESECEV ◆ STARO ZA NOVO

SALON KUHINJ IN BELE TEHNIKE
5x v Sloveniji

Liiz Karantania
KUHINJE SVETOVNEGA PROIZVAJALCA NEWFORM

-30 %
tovarniški popust

BELA TEHNIKA
ARISTON
BOSCH

- 74 NOVIH MODELOV
- NAKUP BREZ POSREDNIKOV
- VSI DELI IZ VODOODPORNIH MATERIALOV

DOMŽALE, Ul. Antona Skoka 2, tel.: 01/729-27-20
www.liiz-karantania.si
LJUBLJANA, Topniška 5, tel.: 01/430-77-30

S-PUBLICUS
ODPADKI IN PREDELAVA

ORGANIZIRA V NOVEMBRU

AKCIJO ZBIRANJA NEVARNIH ODPADKOV IZ GOSPODINJSTEV

v soboto, 8. novembra,	*od 9. do 10.30 v Šmarci pri gasilskem domu* *od 11. do 13. ure v Podgorju pri KS*
v soboto, 15. novembra,	*od 9. do 11. ure na Fužinah pri Domu kulture* *od 11.30 do 13. ure na Novem trgu nasproti Šolskega centra Rudolfa Maistra*
v soboto, 22. novembra,	*od 9. do 12. ure pri OŠ Šmartno v Tuhinju*

Pri vozilu z atestiranim zabojnikom za zbiranje nevarnih odpadkov boste lahko brezplačno oddali nevarne odpadke, ki sodijo v naslednje skupine:
• akumulatorji • zdravila • barve, topila, laki, smole, lepila, kiti • olja, emulzije, hladilne tekočine (antifriz) • pralna in kozmetična sredstva (ličila, pršila, čistila) • škropiva in drugi fitoterapevtski pripravki • druge odpadne kemikalije (solna kislina, lužni kamen, varekina, živosrebrni termometri).

Podjetje Kemis se ukvarja tudi z zbiranjem in predelavo odpadkov iz obrti in industrije, vsem podjetjem, ki imate sedež v Kamniku, ponuja možnost, da oddate manjše količine odpadkov iz dejavnosti v času akcije, ki je namenjena gospodinjstvom. Odpadki bodo ob predaji stehtani, stroške odstranitve pa boste morali plačati sami.

AKCIJA ZBIRANJA KOSOVNIH ODPADKOV - KS ČRNA termin: 14. november

Za naš skupni cilj - ŽIVETI V ČISTEM IN ZDRAVEM OKOLJU